

AJUNTAMENT DE RUBÍ
(BARCELONA)

AULA-TALLER DELS SERVEIS SOCIALS
DE L'AJUNTAMENT DE RUBÍ

La realitat de la nostra població ens dona un nombre considerable de nois que o be deixen l'escola abans de finalitzar el període d'E.G.B. o mantenen un alt absentisme fins a finalitzar l'escolarització. L'escola no té cap interès per ells, senten que l'institució escolar no té lloc per ells, comencen a fer tota la seva vida al carrer, per un altre part, la relació de contenció, recolçament i afectivitat de la família no cobreix les seves necessitats, en definitiva, nois amb problemes de relació i comportament social, que junt amb els problemes que comporta la etapa evolutiva de la adolescència, tenen una actuació marginal concreta: robatoris, intoxicacions, no utilitzen els recursos al seu abast.....

La problemàtica que susciten aquets nois, la reben i treballen els Educadors de carrer, Assistents Socials, Treballadores Familiars i Mestres d'escola principalment, donat el buit d'atenció que es troba aquest sector de la població, els Serveis Socials de l'Ajuntament, es plantejen la possibilitat de donar resposta a aquesta problemàtica tant concreta, que pot ser, no es masa alta en nombre però si en importància.

El sentiment d'imptència de mestres i pares de les escoles davant de la contenció de fets puntuals d'aquets grups de nois, fa que es comenci a parlar d'alternatives des de aules especials dins l'escola fins a pensar en serveis deslligats de l'escola que cobrisin el buit que no cobreix l'escolarització normal.

La demanda feta per les escoles, la relació i treball conjunt dins l'equip social de base, va permetre elaborar un projecte que dongués a aquets nois que no tenen cap altre lloc d'atenció i tracte, un espai on poder fer un tipus de formació

i el tractament educatiu més adequat a les seves necessitats i amb el principal objectiu d'encaminar-los de nou a les vies normals de socialització, fruit d'aquest projecte neix l'Aula-Taller.

Els xicots que acudeixen a L'Aula+Taller presenten en general:

Família.- una situació familiar amb carencies, absència d'un dels progenitors, alt nombre de germans, problemes de relació dins la parella, alcoholisme, nivell cultural molt baix, pocs recursos econòmics o mal administrats, desequilibris emocionals, pares immigrants i no integrats, desestructuració en qüestions bàsiques.

Conducta personal.- Nois amb un grau de maduresa més baix que el que els i pertoca per edat, hàbits d'higiene, alimentació horaris, treball, etc. no integrats, grau d'autoestima molt baix, grans deficiències en la comprensió i expressió verbal, poques iniciatives personals, capacitat de frustració molt baixa....

Escolar.- Nivell de lectura i escriptura molt baix o nul, destresa manual molt poc treballada, desvalorització dels aprenentatges, negació de la possibilitat d'aprendre, nivell d'abstracció molt baix, dificultats per fer raonaments lògics,....

Actuació marginal.- Grau d'agressivitat molt alt, robatoris a d'altres nois, veïns, botigues, bicicletes, motos, en general puntuals i lligats a una situació conflictiva concreta, intoxicacions amb alcohol, cola, haxis, per temporades o èpoques, no integració i rebuix a les institucions normalitzades, escoles, casals, espais, associacions,....

Per poder treballar amb aquests nois ens fonamentem en els següents objectius:

Que el llenguatge oral passi a ser una eina important de comunicació, que serveixi per expressar les coses que senten i que pensen suplint a l'acció.

Treballar l'idea de la interrelació causes-efecte, que les coses no passen, ni es fan per casualitat sinó que hi ha raons que cal conèixer i comprendre per fer-les i donar-les el seu sentit. Que les accions, situacions no estan aïllades i que tenen interrelació totes les diferents parts d'una situació, i només així té lloc la situació final.

Que tinguin coneixement de les diferents possibilitats que existeixen d'actuació, que no existeix una sola forma de fer les coses i que totes poden ser vàlides, en definitiva potenciar l'anàlisi, raonament i descoberta de possibilitats d'acció.

Que els aprenentatges són el fruit d'una descoberta, anàlisi i valoració.

Facilitar l'adquisició d'hàbits tant de treball, personals, com d'actuació social.

Fomentar el treball grupal com a mitjà de relació i aprenentatge social.

Donar una projecció social a la seva feina.

Accedir a treballar amb eines no utilitzades fins ara i que estan a l'abast: l'observació, museus, excursions, llibres de consulta, etc.

Abordar els aprenentatges sempre des d'un punt de vista pràctic i totalment relacionat amb la seva realitat. Més que un objectiu això es una forma de fer, d'acostar tot un procés de pensament, anàlisi i aprenentatge a uns nois que el defugeixen, el rebutgen d'entrada per el seu alt grau de fracàs.

En quant a l'organització del centre aquest compta amb una mestra-educadora d'E.G.B. i un mestre-educador de taller en treball directe amb els nois i una psicòloga que realitza la supervisió, espai que considerem molt important i que consta per una part d'anàlisi de cada cas, per una latre la relació dels educadors amb els nois la forma d'actuació i per un altre la línea de la institució .

La capacitat del centre és de deu places i l'organització del treball és la següent : es fan dos grups amb els nens, normalment en base al nivell escolar que tenen, però sobretot buscant un grup equilibrat en la relació entre els seus membres. Un grup a primera hora fa l'activitat d'Aula i l'altre grup a la mateixa hora fa el taller, a segona hora es fa un canvi d'activitat i els que havien fet taller fan Aula i a l'inrevés i la tercera hora del matí és un espai de treball conjunt on es treballen especialment les manualitats, assemblees, preparació de les visites, ...

Per la tarda el treball d'aula i de taller es fa com al matí. En total cada dia els nois fan : dues hores d'aprenentatges escolars.

una hora de treballs manuals-
una hora de taller de fusteria
una hora de taller d'electricitat.

Un altre punt molt important es la coordinació amb els educadors de carrer, Assistents Socials, Educadors de casal i Mestres de les escoles per tal de fer un anàlisi i un seguiment dels casos que duem en comú, possibles derivacions i problemàtica juvenil de la comunitat on treballem.

L'horari amb els nois es de 5 hores diàries que es concreten en l'horari escolar de 9 a 12 h. i de 3 a 5 h. L'horari de preparació de feina, coordinació, revisió, entrevistes, compres, ... es de 3 hores diàries.

El local actual de l'Aula-Taller no és gens l'espai idoni, són els baixos d'un edifici de pisos molt húmit amb poca ventilació i sense llum natural.

El local està distribuït de la següent forma, taller força ampli que permet una forma de treball ordenada i estructurada, l'Aula un espai de reduïdes proporcions on la falta d'espai i de llum natural no afavoreix especialment la feina.

Les activitats que es realitzen en l'A.T. com ja hem anomenat abans són : els aprenentatges escolars bàsics lectura, escritura, càlcul, expressió oral i escrita, raonament lògic,... coneixement i treball amb eines de fusteria i electricitat, coneixement i treball de diferents materials: fang, vimet, fils (teixit, macrame), pintura, paper maché, tinta.

Sortides-excurssió amb activitats concretes al' aire lliure (esqui, natació, escalada, caminar,...) 1 ó 2 per curs tipus colonies.

Assembles de discussió dels problemes i de l'organització de la vida i el treball dins l'A.T.

Laboratori de cuina (festivitats concretes: castanyada, badal, pascua, aniversaris, i treball sobre la alimentació i transformació dels productes).

Laboratori de naturals, recollida de plantes, conservació, viver. Buidada del diari,

Representacions, dramatitzacions.

...

Un cop explicat com es l'A.T., com l'entenen els que hi treballen i com funciona comentarem a grans trets les dificultats amb que ens hem trobat i les perspectives que tenim .

Un cop l'èntitució establerta i en funcionament les dificultats amb les que ens hem trobat han estat principalment la participació de les famílies que un cop col.locat el nen en general no responien al seguiment i evolució d'aquest, el treball amb les famílies d'aquests nens pensem que també pass a per la conscienciació i el reforçament de la relació família-noi des de la mateixa institució.

Una altra dificultat ha estat que les escoles entenguessin prou bé quin era l'espai que cobria l'A.T. i que no era precisament una alternativa a l'escola, sino una atenció per a nois amb una problemàtica concreta i determinada un cop acabat el seu període d'escolarització.

Per un altre cantó l'actitud de l'entorn, veïns, barri, mestres ha estat de col·laboració, acceptació i valoració positiva del servei, en algun moment de conflicte o de problema els veïns han tingut una actitud de respecte de la institució i d'anàlisi del problema.

Una qüestió a treballar constantment dins de l'A.T. és el fet de que encara que sigui un lloc especial per a nois amb problemes (la qual cosa pot ser motiu de rebuig per algunes famílies) és en si, un lloc de treball d'aquests problemes i de reforçament de les actituds no conflictives.

Una altra dificultat han estat les exigències a fer als nois, la forma d'ingrés i el contracte que es contrau amb el noi és un aspecte que cal cuidar especialment, arribar a que el noi que ha d'assistir a l'A.T. entri en un compromís de treball, seccionat en etapes que s'aniran revessant amb ell, que la seva estada i treball en l'A.T. sigui sobretot una voluntat i un esforç personal en el que nosaltres, els educadors, el reforçarem, però que ha de fer ell principalment.

Considerem important que el noi es senti apoiat, reforçat, ajudat, però alhora totalment responsable de les seves actuacions i de la seva evolució.

En els casos en que les exigències a fer als nois s'han rebaixat ens hem trobat problemes d'integració i de capacitat de treball, pensem que els nois han de sentir-se exigits en la mesura del que poden donar i a més recolçats per rebre l'ajuda que els hi cal.

Les perspectives de l'A.T. són les de seguir treballant en la mateixa línia, valorem molt positiva l'experiència i el fet refent, però de que les sortides dels nois es puguin canalitzar per vies tals com les de "Contractació de joves en formació" que s'està iniciant en la nostra població, com l'ingrés a llocs de treball amb reforç educatiu com l'experiència del Viver (també

de la nostra població), com tallers professionals on l'objectiu principal és l'aprenentatge en treball d'aprenents, o bé Aules especials com la de l'Institut de Formació Professional de Sant Cugat on l'Objectiu fonamental es dotar els nois d'eines que els permetin l'accés al món del treball, poden donar una sortida força vàlida a aquests nois que en principi no en tenien cap.

A un altre nivell les perspectives de l'A.T. també van encaminades a poder canviar de local, un local molt més ampli i adequat on es pugui atendre a un nombre més alt de nois amb les mateixes condicions d'assistència que oferim en l'actualitat. Això comportaria una ampliació del personal educador, factor molt important per tal de donar una major amplitat d'alternatives d'assistència als nois: nous tallers, noves activitats, major atenció a noies, ...

Rubí, juliol de 1985

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÛRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

EL TALLER MUNICIPAL D'APRENTATGE
CAN GINESTAR DE SANT JUST DESVERN

. Manel Monllaó

 Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

RESUM DEL PROJECTE I LA MEMORIA DEL
TALLER MUNICIPAL D'APRENTATGE:

AJUNTAMENT DE SANT JUST DESVERN
PATRONAT MUNICIPAL DE CULTURA, ESPORTS I JOVENTUT

TALLER MPAL. D'APRENTATGE
CAN GINESTAR

DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ EN SANT JUST DESVERN I PROJECCIÓ SOCIAL DEL T.M.A.P.

SANT JUST DESVERN ÉS UNA POBLACIÓ SITUADA EN EL CINTURÓ INDUSTRIAL DEL BARCELONÈS, QUE TÉ UNA POBLACIÓ D'ONZE MIL HABITANTS APROXIMADAMENT, ON EL 40.28 % DE LA POBLACIÓ TÉ MENYS DE VINT-I-CINC ANYS I EL PERCENTATGE D'ADOLESCENTS I JOVES EN EDATS COMPRESSES ENTRE ELS QUINZE I VINT-I-CINC ANYS ÉS DEL 14.75 %.

MALGRAT SANT JUST SIGUI CONSIDERAT PER RAONS POLÍTIQUES I ECONÒMIQUES COM UN SOL BARRI, ES PODEN DIFERENCIAR TRES SECTORS BEN DEFINITS, AL MARGE DE LES ZONES RESIDENCIALS. AQUESTA TRES SECTORS O ZONES SÓN: LA ZONA CENTRE, MOLT BEN URBANITZADA, DE POBLACIÓ AUTÒCTONA DE CLASSE MITJA O OBRERS QUALIFICATS, I ELS SECTORS O "BARRIS" NORD I SUD, ZONES ON RESIDEIXEN ELS IMMIGRANTS DELS ANYS CINQUANTA I FINALS DELS SEIXANTA RESPECTIVAMENT I ON HI HA LA MAJOR CONCENTRACIÓ DE LA POBLACIÓ JOVE DEL POBLE,

LES TRES ZONES ES COMUNIQUEN D'UNA MANERA MÉS ACTIVA A TRAVÉS DEL CARRER DE LA CREU QUE CREUA EL POBLE DE NORD A SUD.

EL NOMBRE D'ADOLESCENTS I JOVES ATEOS EN EL T.M.A.P. DES DE LA SEVA UBICACIÓ A CAN GINESTAR (CASAL DE CULTURA UBICAT EN EL CENTRE DEL POBLE) REPRESENTEN EL 9.53 % DE LA POBLACIÓ D'HOMES D'EDATS ENTRE ELS CATORZE I VINT-I-CINC ANYS I EL 4.68 % DE LA POBLACIÓ TOTAL D'AQUESTA EDAT.

A PARTIR D'AQUESTES DADES QUE SÓN UN INDICADOR, POTSER POC RIGURÓS PERÒ SUFICIENT, DE LA PROJECCIÓ SOCIAL DEL T.M.A.P. COM A SERVEI PER ALS ADOLESCENTS I JOVES, PODEM VALORAR LA NECESSITAT I UTILITAT SOCIAL D'AQUEST SERVEI.

PROCEDÈNCIA I PERFIL DELS JOVES APRENENTS.

MERCÈS A QUE EL PRIMER "NUCLI DE TREBALL" AMB EL QUE VÀREM INICIAR LE NOSTRA TASCA, ERA UN GRUP NATURAL QUE VIVIA I DESENVOLUPAVA LES SEVES ACTIVITATS EN EL SECTOR O "BARRI" SUD, ENS VA PERMETRE ARRIBAR A ESTABLIR UNA XARXA DE COMUNICACIÓ I CONNEXIÓ AMB EL GRAN NOMBRE D'ADOLESCENTS I JOVES DEL BARRI LA QUAL COSA ENS VA SERVIR PER ESTIMULAR-LOS A PARTICIPAR EN EL T.M.A.P. I ACTUALMENT REPRESENTEN EL 47 % DELS ASSISTENTS D'AQUEST (GRÀFIC N° 3).

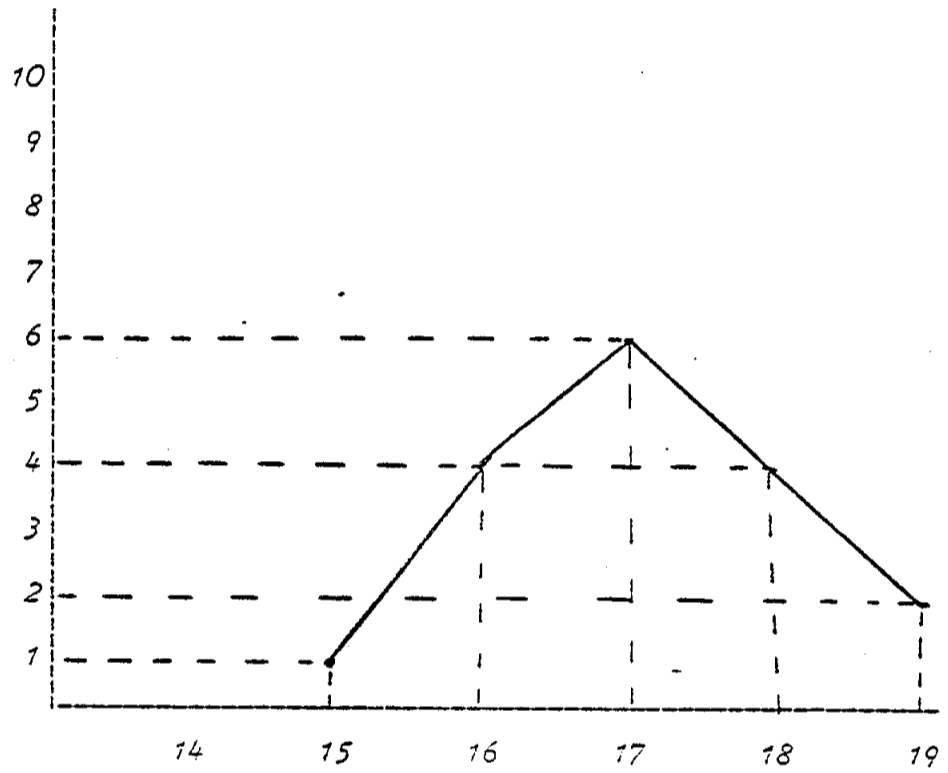
ELS ADOLESCENTS I JOVES ARRIBEN AL T.M.A.P. A TRAVÉS DE DIFERENTS CONDUCTES:

- A TRAVÉS DEL SERVEI MUNICIPAL D'ASSESSORAMENT PSICO-PEDAGÒGIC.
- A TRAVÉS DELS SERVEIS SOCIALS.
- IMPOSICIÓ DE LA FAMÍLIA.
- PER VOLUNTAT PRÒPIA.

EN EL GRÀFIC N° 2 OBSERVEM QUE HI HA UNA CRESTA D'EDAT DELS JOVES APRENENTS SITUADA EN ELS DISSET ANYS; L'EXPLICACIÓ D'AQUEST FENÒMEN L'HEM D'ANAR A CERCAR EN DUES DIRECCIONS, PER UN COSTAT EL FRACÀS EN L'ENSENYAMENT PROFESSIONAL I ABANDÓ D'AQUEST EN EL PRIMER CURS, L'ALTRE ESTÀ EN LES MINCES EXPECTATIVES DE TREBALL QUE TENEN ELS ADOLESCENTS DESPRÉS D'HAYER FINALITZAT L'ENSENYAMENT BÀSIC OBLIGATÒRI, QUE ELS OBLIGA A ESTAR INACTIUS.

EDATS DELS JOVES APRENENTS

graf. 2

BARRIS DE PROCEDENCIA DELS JOVES

<i>BARRI O SECTOR</i>	<i>%</i>
<i>centre poble</i>	<i>11.5</i>
<i>Miranda</i>	<i>5.8</i>
<i>B. nord (pisos)</i>	<i>11.7</i>
<i>B. sur</i>	<i>47</i>
<i>altres</i>	<i>23.5</i>

graf. 3

NIVELL D'ASSOCIACIONISME

joves associats..... 30.7 %
joves no associats:..... 69.3 %

entitats a les que estan associats

Col. lectiu Break-dance.....60 %
Entitats esportives.....80 %
Entitats ecologistes.....19.5 %

graf. 4

LA REALITZACIÓ D'UN PERFIL MÉS O MENYS OBJECTIU QUE REFLECTEIXI LA REALITAT SOCIO-CULTURAL I PERSONAL DELS JOVES APRENENTS NO ÉS UNA TASCA FÀCIL. TOT I AIXÍ HEM INTENTAT FER UNA DESCRIPCIÓ DEL PROTOTIPUS DEL JOVE APRENENT.

A. NIVELL SOCIO-FAMILIAR.

- PARE OBRER SENSE QUALIFICAR O EN ATUR. PRESÈNCIA D'ALCOHÒLICS.
- MARE, MESTRESSA DE CASA, REALITZEN, LA MAJORIA, TREBALL SOTERRANI.
- NIVELL CULTURAL BAIX.
- RELACIÓ FAMILIAR DOMINADA PER L'AUTORITARISME PATERN I UNA MANCA DE COMUNICACIÓ ENTRE ELS MEMBRES DEL GRUP FAMILIAR.
- IMMIGRANTS DE PARLA CASTELLANA DE FINALS DELS SEIXANTA, EXTREMENYS LA MAJORIA I AMB UN PROFUND SENTIMENT DE DESERRELAMENT.

B. NIVELL PSICO-SOCIAL I D'APRENENTATGE DEL JOVE APRENENT.

- ESCOLARITAT DEFICIENT.
- CARÈNCIA D'HÀBITS I ACTITUD PASSIVA ENFRONT EL TREBALL.
- POR A L'ASSUMPCIÓ DE RESPONSABILITATS.
- MOTIVAT PER LA POR AL FRACÀS.
- ACTITUD DE DEFENSA, VERS L'ADULT.
- NORMALMENT PRESENTA CARÈNCIES AFECTIVES I UN NIVELL EMOCIONAL NO GAIRE ESTABLE.
- ÍNDEX UN XIC ALT D'AGRESSIVITAT SIGUI VERBAL O FÍSICA.
- BONA RELACIÓ AMB LA RESTA DEL GRUP-CLASSE.
- NUL·LA CAPACITAT D'ORGANITZAR-SE I PLANIFICAR LES DIFERENTS TASQUES.

DEFINICIÓ DEL TALLER MPAL. D'APRENTATGE.

EL T.M.A.P. ÉS UN CENTRE EDUCATIU, SENSE REGLAR I ALLUNYAT DEL FORMALISME INSTITUCIONAL ON ELS JOVES PODEN REALITZAR UN APRENTATGE PRE-PROFESSIONAL, ENSEMS QUE S'UTILITZA LA DINÀMICA CONVIVENCIAL PER AFAVORIR UN DESENVOLUPAMENT INTEGRAL DEL JOVE I UNA PROMOCIÓ SOCIO-CULTURAL.

PODEM CLASSIFICAR AL T.M.A.P. COM UN CENTRE D'ATENCIÓ PRIMÀRIA MALGRAT COMPLEIXI ALGUNES FUNCIONS SECUNDÀRIES EN LA LLUITA CONTRA LA MARGINACIÓ, EN AQUELLS JOVES QUE PER LLUR PRÒPIA SITUACIÓ PERSONAL ES TROBEN INSERTITS EN UNA SITUACIÓ DE "RISC O PERILL".

EL SECTOR POBLACIONAL BENEFICIARI D'AQUEST SERVEI SÓN ELS ADOLESCENTS I JOVES EN EDATS COMPRESSES ENTRE ELS CATORZE I DINOU ANYS.

LA FUNCIÓ MÉS IMPORTANT DEL T.M.A.P. ÉS LA DE SERVIR DE PONT ENTRE L'ENSENYAMENT BÀSIC I LA FORMACIÓ PROFESSIONAL O LA INTEGRACIÓ EN EL MÓN LABORAL D'AQUELLS ADOLESCENTS I JOVES QUE HAN TINGUT UN PROCÉS D'APRENTATGE DEFICITARI DURANT ELS ANYS DE LA SEVA ESCOLARITZACIÓ OBLIGATÒRIA. INDIVIDUS EN ELS QUE EL FRACÀS ESCOLAR, SIGUI COM INSTITUCIÓ SOCIALITZADORA O ENS EDUCATIU, HA ESTAT MOTIVADA PER FACTORS ALIENS A LA SEVA CAPACITAT, SINÓ VINCULATS A LES CONDICIONS AMBIENTALS I FAMILIARS QUE HAN INCIDIT EN LLUR DESENVOLUPAMENT PERSONAL.

JUNTAMENT AMB AQUESTA TASCA D'APRENTATGE EN EL T.M.A.P. EXISTEIX LA PRETENSÍO D'AJUDAR ALS JOVES A DESENVOLUPAR LLUR PERSONALITAT I AFAVORIR LA SEVA INTEGRACIÓ SOCIAL I CULTURAL OFERINT-ELS-HI ELEMENTS DE JUDICI, A TRAVÉS DE LA PARTICIPACIÓ ACTIVA EN EL FET SOCIAL I CULTURAL; TAMBÉ ENS PROPOSEM

MODIFICAR AQUELLS COMPORTAMENTS O CONDUCTES QUE PODEM ANOMENAR DISOCIALS.

RELACIÓ ENTRE ELS JOVES APRENENTS I EL T.M.A.P. COM A CENTRE.

LA RELACIÓ DELS JOVES APRENENTS I EL T.M.A.P. S'HA REALITZAT SEMPRE DES D'UNA ÒPTICA I POSICIÓ DE DIÀLEG I DE PARTICIPACIÓ, AMB UNA TRANSPERÈNCIA EN LES ACCIONS I COMUNICACIONS DEL EDUCADORS VERS TOT ALLÒ QUE POT INCIDIR DIRECTAMENT O INDIRECTAMENT EN EL FUNCIONAMENT DEL T.M.A.P.

INTENTEM QUE SIGUIN ELLS QUI EN CERTA FORMA CONTROLIN EL FUNCIONAMENT DEL TALLER, LES ASSEMBLEES SETMANALS I LA DISCUSSIÓ SÓN ELS MITJANS UTILITZATS PER LA VALORACIÓ I AVALUACIÓ DELS TREBALLS REALITZATS, DE L'ORGANITZACIÓ, EL MEDI DE RECERCA DE SOLUCIONS A LES DIFICULTATS PER REALITZAR UNA TASCA O QUALSEVOL ALTRE QÜESTIÓ QUE ELS IMPLIQUI.

EL MODUS DE COMPORTAMENT I LA RELACIÓ DE JOVE APRENENT AMB EL T.M.A.P. ESTÀ RECOLLIDA EN UN CONJUNT DE NORMES ELABORADES PEL GRUP-TALLER ON CADASCUN DELS MEMBRES S'HI HA COMPROMÈS INDIVIDUALMENT.

AQUEST CONJUNT DE NORMES NO ÉS ESTÀTIC, NI PERMANENT, ÉS MODIFICABLE I DE FET ES FARÀ AIXÍ. A L'INICIAR EL CURS ES PRESENTA LA PROPOSTA DEL DARRER ANY I SI NO S'ACCEPTA PEL CONJUNT TALLER, ES DEMANA AL GRUP QUE ELABORI UNA PROPOSTA RAONADA I D'ACORD AMB ELS PRINCIPIS DEL T.M.A.P., ON QUEDIN PALESES LES SEVES OBJECCIONS. UN COP APROVADA ES DEMANA ALS JOVES APRENENTS QUE ES COMPROMETIN INDIVIDUALMENT A RESPECTAR-LES, MITJANÇANT LA SIGNATURA, PER PART DELS JOVES I DEL T.M.A.P., D'UN FULL ON HI CONSTEN LES OBLIGACIONS D'AMBDO'S RESPECTE A CADASCUNA DE LES PARTS.

DEGUT A LA DINÀMICA QUE S'HA DUT EN EL T.M.A.P. DURANT ELS DARRERS CURSOS, ON ES DONAVA MÉS IMPORTÀNCIA A LA PRODUCCIÓ - OCUPACIÓ - PER DAMUNT DE LA FORMACIÓ DELS JOVES-APRENENTS I PERQUE LA REALITZACIÓ DE LES PRÀCTIQUES EN TREBALL REAL VA DERIVAR A CONSIDERAR AL T.M.A.P. COM UNA SEGONA BRIGADA MUNICIPAL (TREBALL PEL QUAL REBIEN UNA COMPENSACIÓ ECONÓMICA), ELS JOVES-APRENENTS VAN INTERIORITZAR UN TIPUS DE RELACIÓ LABORAL INEXISTENT ENTRE ELLS I EL CENTRE I AQUEST FACTOR HA ESTAT UN ELEMENT DISTORCIONADOR DE L'ACTIVITAT I UN HADICAP PER ACONSEGUIR LES FITES QUE EL T.M.A.P. S'HA PROPOSAT.

PER AIXÓ CREIEM QUE ÉS IMPORTANT QUE QUEDI CLAR, DES D'UN PRIMER MOMENT TAN PELS PARES COM PELS ADOLESCENTS I JOVES QUE VÉENEN ASSISTINT, QUINA ÉS LA TASCA QUE VOL REALITZAR AL T.M.A.P. I CLARIFICAR QUINA FUNCIÓ I EN CONCEPTE DE QUE ES PERCEB AQUESTA COMPENSACIÓ ECONÓMICA O "BEC A".

OBJECTIUS GENERALS I ESPECÍFICS DEL T.M.A.P.

EL T.M.A.P. DIRIGEIX LA SEVA ACCIÓ EN DUES DIRECCIONS O VESSANTS BEN DIFERENTS, UNA PSICO-SOCIAL I L'ALTRE QUE TÉ UN CAIRE MÉS DE FORMACIÓ, FENT MÉS REFERÈNCIA A CONTINGUTS. EN EL PRIMER CAMP D'ACCIÓ PODEM CONTEMPLAR ELS SEGÜENTS OBJECTIUS GENERALS:

1. AFAVORIR EL DESENVOLUPAMENT INTEGRAL DEL JOVE-APRENENT.

2. INTEGRAR AL JOVE-APRENENT EN EL SEU ENTORN SOCIAL I CULTURAL.

TOT SEGUIT FAREM ESMENT D'ALGUNS DELS OBJECTIUS ESPECÍFICS QUE ÉS DERIVEN D'AQUESTS DOS GENERALS.

1. ACCEPTAR I ANALITZAR LLUR REALITAT, COM A PAS PREVI AL CANVI.

2. ASSUMIR I ACCEPTAR LES SEVES IMITACIONS I CAPACITATS

3. DESENVOLUPAR LA RESPONSABILITAT I L'ESPERIT CRÍTIC DEVANTLES DIFERENTS EXPERIÈNCIES QUE LI PRESENTA EL FET QUOTIDIÀ.

4. REORIENTAR LES ENERGIES AGRESSIVES VERS ACTIVITATS CREATIVES.

5. PROMOCIONAR EL TREBALL EN GRUP I EL RESPECTA AL COL·LECTIU.

6. PARTICIPAR EN EL FET CULTURAL I SOCIAL DEL SEU BARRI.
7. MODIFICAR EL COMPORTAMENT I LES CONDUCTES DISOCIALS.
DINS DE LA SEGONA VESSANT DE TREBALL DEL TALLER HI
TROBEM ELS SEGÜENTS OBJECTIUS GENERALS:

1. RECICLAR A L'ADOLESCENT EN LES ÀREES D'INSTRUMENTACIÓ BÀSICA.

2. DONAR UNA FORMACIÓ PRE-LABORAL I PROFESSIONAL A L'ADOLESCENT I EL JOVE.

ELS OBJECTIUS ESPECÍFICS MITJANÇANT ELS QUALS ES PRETEN ARRIBAR A AQUESTES FITES SÓN:

1. DESENVOLUPAR HÀBITS DE TREBALL.

2. DESENVOLUPAR ACTITUTS POSITIVES I DE PARTICIPACIÓ DEVANTDEL TREBALL.

3. DESENVOLUPAR HABILITATS I DESTRESES MANUALS.

4. INTRODUIR EL CONEIXAMENT DE TÈCNiques I MÈTODES ADIENTS A CADASCUN DELS OFICIS.

5. UTILITZAR EINES, MÀQUINES I ESTRIS NECESSARIS EN AQUESTSOFICIS.

6. CONÈIXER ELS DIFERENTS TIPUS DE MESURES.

7. UTILITZAR ELS DIFERENTS TIPUS D'INSTRUMENTS DE MESSURA ESCAIENTS.

8. DIBUIXAR PLÀNOLS I CROQUIS D'OBJECTES A ESCALA.

9. INTERPRETAR I COMPENDRE PLÀNOLS I CROQUIS D'OBJECTES A ESCALA.

10. REALITZACIÓ DE PRÀCTIQUES, EN TREBALLS REALS, ADIENTS A CADASCUN DELS OFICIS.

11. TENIR LES NOCIONS BÀSIQUES DE L'ÀREA DE MATEMÀTIQUES BEN ASSOLIDES PER FACILITAR I FONEMENTAR L'ENSENYAMENT TÈCNIC.

12. DESENVOLUPAR L'ÀREA DE LLENGUATGE.

DISTRIBUCIÓ HORÀRIA EN EL T.M.A.P.

EL T.M.A.P. RESTA OBERT TOTS ELS DIES DE LA SETMANA DE DILLUNS A DIVENDRES DE 9 A 14 H. EXCEPTE DIMARTS I DIJOURS QUE HO ESTÀ DE 9 A 13 H. I DE 15 A 17 H.

LA DISTRIBUCIÓ DE LES HORES ÉS LA SEGÜENT:

- ENSENYAMENT TÈCNIC TEÒRIC. 13.7 %

- ENSENYAMENT ÀERA D'INSTRUMENTACIÓ BÀSICA. 17.2 %

- REALITZACIÓ DE PRÀCTIQUES	47%
- REUNIONS I ASSEMBLEES	7%
- NETEJA I MANTENIMENT	10.3%
- LLEURE	5.2%

METODOLOGIA EMPRADA EN EL T.M.A.P.

EL FET QUE EL T.M.A.P. ESTIGUI ALLUNYAT DE L'ESCOLA COM INSTITUCIÓ FORMAL, LI PERMET TENIR EN COMPTE TOT UN SEQUIT DE FACTORS, QUE EN EL SEU MOMENT, VAREM INCIDIR DE MANERA NEGATIVA EN ELS PROCESSOS D'APRENENTATGE D'ADOLESCENT I JOVES I QUE OBLIGUEN I CONDICIONEN A L'INSTITUCIÓ FORMAL COM A TAL.

NO ESTEM PARLANT D'ENTELÈQUIES, SINÓ D'AQUELLS CURRÍCULUMS LLARGUÍSSIMS, ON LES PROGRAMACIONS SÓN EXTENSES... QUE OBLIGUENA DUR UN RITME QUE SENS DUBTE INCIDEIX EN EL RENDIMENT I COMPRESIÓ DELS ALUMNES; OBLIGAR-LOS PER MANCA DE TEMPS A ASSOLIR CONCEPTES MITJANÇANT LA MEMORITZACIÓ I "L'APRENENTATGE DE FÓRMULES" RÍGIDES I ESTEREOTIPADES, EN LLOC DE FER-HO A TRAVÉS D'UN APRENENTATGE ACTIU. EN EL T.M.A.P. TENIM EN COMPTE EL NIVELL I EL RITME D'ADQUISICIÓ DE CADASCUN DELS JOVES APRENENTS, MALGRAT QUE TREBALLEM AMB "NUCLIS DE TREBALL"- GRUPS DE TRES - INTENTANT SATISFER LLURS INTERESSOS A PARTIR DE LA CREACIÓ DE CENTRES D'INTERÈS QUE PERMETIN DESENVOLUPAR DE MANERA GLOBALITZADORA ELS CONTINGUTS TAN DE RECICLATGE COM DE L'APRENENTATGE D'UN OFICI.

UN DELS NOSTRES PRINCIPIS ÉS QUE HEM D'AFAVORIR UNA BONA COMUNICACIÓ, PER TAL DE FACILITAR UNA INTERACCIÓ ENTRE EL T.M.A.P. I ELS JOVES APRENENTS I ENTRE ELLS MATEIXOS. EL TALER ESTÀ ORGANITZAT EN TRES SECCIONS DIFERENTS -METALL, FUSTA, I UNA MIXTA-; CADA UNA D'AQUESTES ESTÀ COMPOSADA PER SIS MEMBRES QUE ESTAN DIVIDITS EN DOS "NUCLIS DE TREBALL"; EL PAS PER CADA UNA D'AQUESTES ESPECIALITATS ES OBLIGAT I ROTATORI. ELS GRUPS S'HAN DISSENYAT TENINT EN COMPTE ELS RESULTATS DELS TESTS SOCIOMÈTRICS.

A CADA NUCLI DE TREBALL SE LI PRESENTA UN CENTRE D'INTERÈS, TREBALL PRÀCTIC REAL - CONSTRUCCIÓ D'UN BANC DE FUSTA -; ALESHORES EL GRUP HA D'ELABORAR UN PROJECTE I AQUEST HA DE CONTEMPLAR:

1. DIBUIX O PLÀNOL A ESCALA.

2. MATERIALS EN BRUT (QUANTITAT I PREU)
3. DESGLÒS DE LES PECES (QUANTITAT)
4. ESCRIURE LES OPERACIONS A REALITZAR DE MANERA ORDENADA.
5. REALITZACIÓ D'UN PRESSUPOST (MÀ D'OBRA I MATERIAL) I ESTABLIR DATA D'ENTREGA.
6. DISCUSSIÓ GRUPAL DEL PROJECTE I ASSIGNACIÓ DE LES TASQUES ALS MEMBRES DE L'EQUIP.

ESMENS QUE S'UTILITZA AQUEST MÈTODE PER A LA REALITZACIÓ DE TASQUES CONCRETES, ES TREBALLA AMB LES TÈCNiques DE DECISIÓ DE GRUPS I SOLUCIÓ DE PROBLEMES PER MODIFICAR COMPORTAMENTS I CONDUCTES SIGUIN GRUPALS O INDIVIDUALS. MALGRAT HI HAGI UN ENSENYAMENT TEÒRIC, SIGUI DE L'ÀREA D'INSTRUMENTACIÓ BÀSICA O DE FORMACIÓ TÈCNICA, SEMPRE INTENTEM QUE ESTIGUI VINCULADA A LES PRÀCTIQUES QUE ÉS REALITZAN, EL MÀXIM POSSIBLE.

ÉS A DIR LA PRÀCTICA DEL TREBALL HA DE SER LA REALITZACIÓ CONCRETA I OPERATIVA DELS CONTINGUTS TEÒRICS.

SEGUIMENT EN EL T.M.A.P. DELS JOVES APRENENTS.

PREOCUPATS PER LA MANCA DE CONSTATAció SISTEMÀTICA I AMB CERT RIGOR DE DADES QUE DONESSIN INFORMACIÓ ENVERS L'EVOLUCIÓ PERSONAL DELS ADOLESCENTS I JOVES I DE LLURS PROCESSOS D'APRENENTATGE, ELS EDUCADORS DEL T.M.A.P. CONJUNTAMENT AMB EL S.E.M.A.P. VÀREM ELABORAR UNA GUIA D'OBSERVACIÓ I SEGUIMENT QUE PRETÉN RECOLLIR ELS DIFERENTS ASPECTES CONDUCTUALS I D'APRENENTATGE DELS JOVES APRENENTS EN EL TALLER.

LA INFORMACIÓ QUE ENS OFEREIX AQUESTA EINA DE TREBALL ENS PERMET FER UN SEGUIMENT INTENSIU, DE FORMA DIÀRIA, DELS DIFERENTS JOVES; PER UN ALTRE COSTAT ENS FACILITA LA POSSIBILITAT D'ESBRINAR QUINS ASPECTES EN LA CONDUCTA DEL JOVE-APRENENT CAL TREBALLAR, SIA POTENCIANT O EDUCANT I QUINES DESTRESSES HA ASSOLIT.

S'HA ELABORAT UNA FITXA DE SEGUIMENT (FULL ON S'ANOTEN LES OBSERVACIONS QUE ÉS VAN REALITZANT) OBERTA I UNA GUIA O PAUTA D'OBSERVACIÓ TAMBÉ OBERTA, PER TAL QUE AQUEST SEGUIMENT NO SIGUI UNA PURA CLASSIFICACIÓ DELS JOVES, SINÓ QUE A PARTIR DELS EXEMPLES CITATS EN EL GUIÓ, L'EDUCADOR PUGUI EXPLICAR D'UNA MANERA INDIVIDUALITZADA I QUALITATI

VA EL COMPORTAMENT I ACTITUD DE CADA JOVE EN CONCRET,
TOTA AQUESTA INFORMACIÓ TÉ COM A FITA L'APORTACIÓ DE MA
TERIAL QUE ENS SERÀ NECESSARI PER A REALITZAR EL INFORME
PERSONAL DE CADA JOVE.

LA GUIA INCLOU: UNA GUIA D'OBSERVACIO I SEGUIMENT, UNA
FITXA DE SEGUIMENT I UN INFORME PERSONAL.

EN LA GUIA ES CONTEMPLA QUATRE GRANS BLOCS:

1. RELACIÓ AMB EL COMPANYYS.
2. RELACIÓ AMB ELS ADULTS.
3. AMBIT DE TREBALL.
4. APRENENTATGE DE DESTRESSES.

CADASCUN D'AQUESTS BLOCS, TÉ UN SEQUIT D'APARTATS PER
PODER TENIR EN COMPTE D'UNA MANERA MÉS CLARA ELS DIFERENTS
ASPECTES A OBSERVAR ELS ADOLESCENTS I JOVES. DINS AQUESTA
APARTATS HI HA UN SEQUIT D'ITEMS ORIENTATIUS PER EMMARCAR
L'OBSERVACIÓ I EL SEGUIMENT.

SANT JUST DESVERN 20 DE MAIG DE 1

MANEL MONLLAÓ I ERREA
COORDINADOR DEL T.M.A.P.

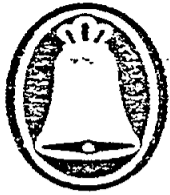
AJUNTAMENT
de SANT JUST DESVERN

GUIA D'OBSERVACIO I SEGUIMENT

Elaborat per:

TALLER MPAL. D'APRENENTATGE

SERVEI MPAL D'ASSESSORAMENT PSICO-PEDAGOGIC

TALLER MPAL. D'APRENTATGE
CAN GINESTAR
SANT JUST DESVERN

INTRODUCCIÓ.-

Fins ara el Taller Mpal. d'Aprenentatge estava mancat d'un sistema de seguiment i observació del comportament i aprenentatge de destresses dels joves-aprenents; per tant es feia difícil l'avaluació dels progressos i de la pròpia metodologia emprada en aquest.

Preocupats per aquesta manca de constatació sistemàtica i amb cert rigor de dades que ofereixin informació envers l'evolució personal dels adolescents i joves i de llurs processos d'aprenentatge, els educadors del Taller Mpal. d'Aprenentatge conjuntament amb el Servei Mpal. d'Assessorament Psico-pedagògic han elaborat una GUIA D'OBSERVACIÓ I SEGUIMENT, que pretén recollir els diferents aspectes conductuals i d'aprenentatge dels joves-aprenents en el Taller.

La informació que ens ofereix aquesta eina de treball ens permet fer un seguiment intensiu, de forma diària, dels diferents joves; per un altre costat ens facilita la possibilitat d'esbrinar quins aspectes en la conducta del jove-aprenent cal treballar, sia potenciant o educant, i quines destresses ha assolit.

Així ens prepara un camí per establir, en cas de que sia necessari, uns objectius concrets i individualitzats i en conseqüència una programació i metodologia adient, que complementi en alguns aspectes el mètode i programació global del centre.

El fet de que aquesta GUIA no contempli la recollida de dades relacionades amb el medi (familiar, barri...) on el adolescent i jove es desenvolupa normalment, la qual cosa es molt important en el moment de fer un informe o plantajar-se un programa d'intervenció globalitzat, es degut a que només pretén ésser una font sistemàtica d'informació, centrada en una activitat concreta, complementària a la que puguin oferir altres professionals.

Utilització de la GUIA D'OBSERVACIO I SEGUIMENT.-

Aquesta GUIA pretén facilitar la recollida de dades i incidències dels adolescents i joves que assisteixen regularment al Taller, per part del monitor-educador.

S'ha elaborat una fitxa de seguiment (full on s'anoten les observacions que es van realitzant) oberta i una guia o pauta d'observació també oberta, per tal de que aquest seguiment no sigui una pura classificació dels joves, sino que a partir dels exemples citats en el guió, l'educador pugui explicar d'una manera individualitzada i qualitativa el comportament i actitud de cada jove en concret.

Tot aquesta informació té com a fi l'aportar un material que ens serà de gran utilitat per realitzar el INFORME PERSONAL de cada jove.

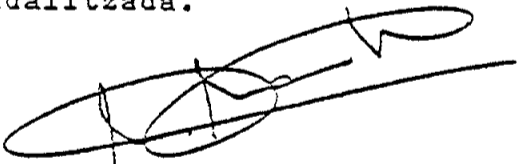
Aquesta GUIA inclou: Una GUIA D'OBSERVACIO I SEGUIMENT, una FITXA DE SEGUIMENT i un INFORME PERSONAL.

En la GUIA es contempen quatre grans blocs:

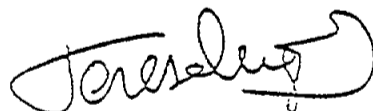
- Relació amb els companys.
- Relació amb els adults.
- Ambit de treball.
- Aprenentatge de destresses.

Cadascun d'aquests blocs, tenen un seguit d'apartats per poder tenir en compte d'una manera més clara els diferents aspectes a observar dels adolescents i joves. Dins d'aquests apartats hi han un cert nombre d'items orientatius per enmarcar el seguiment i l'observació.

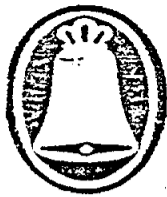
Aquest INFORME PERSONAL ha de tenir una periodicitat trimestral per poder valorar l'evolució del jove i revisar els diferents objectius i aspectes que s'han de treballar, si cal, d'una manera més individualitzada.

Coordinador del T.M.A.P.
Manel Monllaó i Errea

Coordinador del S.E.M.A.P.
Teresa Huguet i Comelles

TALLER MPAL. D'APRENTATGE
CAN GINESTAR
SANT JUST DESVERN

GUIA D'OBSERVACIÓ I SEGUIMENT.-

Aquesta es una guia o pauta d'observació per a cadascun dels apartats de la FITXA D'OBSERVACIÓ, document base per a la elaboració del INFORME PERSONAL dels adolescents i joves en el Taller.

1.- Relació amb els companys.

1.1 Actitud amb els companys

- Obert
- Desconfiat
- Amigable
- Generós
- Simpàtic
- Esquerp
- Violent
- Egoista
- Agressiu (Verbal o físicament)
- Competitiu
- Altres...

1.2 Relació amb el grup i rol

- Es relaciona normalment amb tots els companys
- Només amb 1 o 2
- Té un grup estable
- Canvia constanment de grup
- Es rebutjat pel grup
- Solitari

1.3 Tipus de rol que assumeix

- Depenent
- Independent
- Actiu
- Passiu
- Dominant
- Sotmès
- Autònom
- Líder
- Conciliador
- Graciós
- Busca-baralles

2.- Relació amb els adults.

2.1 Tipus de relació que estableix

- Amigable
- Independent
- Busca protecció

- Obert
- Depenent
- Desconfiat
- Busca l'aprovaci3 constantment
- Agressiu (Verbal
físicament)

2.2 Actitut enfront l'autoritat, tant en relaci3 amb els monitors com a altres persones o instāncies que tenen autoritat en el Taller. Tenir en compte tamb3 l'actitut quan no 3s present la figura del monitor o educador.

- Accepta
- Rebutja
- Depenent
- Indiferent
- Passiu
- Adulador
- " Punyetetes "
- Crítica destructiva / constructiva
- Rebel
- Discuteix sistemāticament
- Discuteix amb argument
- S'automargina
- Provocadora

3.- Treball.

3.1 Actitut enfront el treball

- Iniciativa
- Inter3s
- Apatia
- Responsabilitat
- Irresponsabilitat
- Disposici3
- Indol3ncia
- Participaci3
- Insegur

3.1.2 Actitut enfront el treball amb grup

- Prefereix treballar sol
- Col.labora
- Ajuda als altres
- Possa dificultats
- Accepta critiques
- No participa en el treball
- T3 por de treballar m3s que els altres
- Sempre acaba enllestint la feina ell

3.2 Habits de treball

3.2.1. Autonomia

- Imita als companys
- Demana ajut constantment
- Demana ajut quan no s'han surt
- Sap buscar recurssos
- Quan no te una guiā es perd

3.2.2 Ordre i organitzaci3

- S'organitza i planifica la feina
- Necessita que el monitor li sanyali els passos

- S'organitza el seu espai de treball
- Es incapaç de planificar-se o planificar una tasca
- Te cura de les eines i material
- Es despreocupat
- Es ordenat
- Es perfeccionista
- Es impulsiu
- altres...

3.2.3 Observació i atenció

- Escolta les explicacions del monitor
- Fa preguntes en relació al treball
- Es distret i per qualsevol cosa deixa la feina
- Irregular en la seva activitat
- Constant
- Deixa la feina al primer problema.
- En el treball es constant però te poc rendiment
- Altres ...

4.- Destresses.

4.1..Coordinació oculo-manual. Observar: Precisió, finura, i regularitat en els moiments.

- Clavar claus
- Descargolar / cargolar amb i sense tornavís o clau
- Presició en el serrar
- Tasques de grafomotricitat : reseguir línies, pintar sense sortir del marge,...
- altres exercicis...

4.2. Orientació espacial

- Representació espacial (a partir del dibuix o de la realitat)
- Interpretació de croquis o plànols
- Dibuix de croquis o plànols
- Utilització i domini d'escales
- Altres ...

4.3. Mesures. Observar: Utilització, comprensió i les possibles dificultats

- Reducció de mts. a cms.
- Reducció de cms. a mm.
- Operacions anteriors a la inversa

- Utilització del Peu de Rei:
 - Interior
 - Exterior
 - Gruixos
- Transportador d'angles
- Coneixement dels diferents tipus de pas de rosca
- Teorema de Pitagoras
- Utilització de mesures de superfície i volum
- Coneixement de la fórmula i llur aplicació per obtenir les àrees del triangle, quadrat, rectangle...
- Altres...

4.4. Utilització i maneig d'eines i estris. (Senyalitzar si el nivell es bo o dolent i les deficiències)

- Taladro-broques	- Serra de metall i fusta
- Electro-desbarbadora	- Ribot, garlopa i garlopi
- Mola	- Bufador de gas
- Pulidora	- Claus angleses, fixes, tub i hallen
- Talladora elèctrica	- Tornavis
- Martell	- Alicates
- Estanalles	- Altres...
- Formons	

4.5. Aprenentatges mínims per a tots els aprenents. Observar: Qualitat, rendiment, utilització de diferents tècniques,... i possibles dificultats o deficiències.

- Serrar fusta (al fil i al través) i metall a 90° i 45° en:
 - macís de fusta, ferro, ...
 - tub: rodó, quadrat, rectangular
- Fer engaltzaments en fusta i ferro
- Taladrar diferents materials
- Remaxar
- Esmolar amb mola elèctrica i pedra d'oli
- Utilització dels mascles per a fer rosques en fusta i ferro
- Tallar planxa de ferro i xapa galvanitzada
- Enmasillar fusta i ferro
- Encolar en cola blanca i d'impacte
- Vernissar i pintar en color
- Reconèixer visos per fusta, aglomerat, cargols per planxa...
- Altres, segons el nivell d'aprenentatge del individu

TALLER MPAL. D'APRENTATGE
CAN GINESTAR
SANT JUST DESVERN

INFORME PERSONAL

Noms i cognoms.....edat.....Especiali-
tat.....Data.....

1. Relació amb els companys.

1.1 Actitud amb els companys

1.2 Relació amb el grup i rol.

1.3 Tipus de rol que assumeix.

2. Relació amb els adults.

2.1 Tipus de relació que estableix.

2.2 Actitud enfront l'autoritat, tant en relació amb els monitors o altres persones o instàncies que tenen autoritat en el Taller. Tenir en compte també l'actitud quan no és present la fi guera del monitor o educador.

3. Treball

3.1 Actitut enfront el treball

3.1.2 Actitut enfront el treball en grup.

3.2 Habits de treball

3.2.1 Autonomia

3.2.2 Ordre i organització.

3.2.3 Observaci3 i atenci3.

4. Destresses

4.1 Coordinaci3 oculo-manual. Observar: Precisi3, finura i regularitat de moiments.

4.2 Orientaci3 espacial.

4.3 Mesures. Observar: Utilització, comprensió i les possibles dificultats.

4.4 Utilització i maneig d'eines i estris. Senyalar si el nivell es bo o dolent i les deficiències.

4.5 Aprenentatges mínims per a tots els aprenents. Observar: Qualitat, rendiment, utilització de diferents tècniques,.....i possibles dificultats o deficiències.

TALLER MPAL. D'APRENTENTATGE
CAN GINESTAR

FITXA DE SEGUIMENT

Nom i cognoms.....Especialitat.....

DATA	RELACIO AMB ELS COMPANYS	RELACIO AMB ELS ADULTS	TREBALL	DESTRESSES

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÛRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

EL PRE-TALLER DINS L'ESCOLA D'ARTS

PASTIQUES I OFICIS ARTÍSTICS DE VIC

. Trini Noguera

 Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

L'AULA TALLER PARC BALMES

A QUI VA DIRIGIT EL SERVEI?

La proposta d'Aula Taller va dirigida a adolescents amb problemes motivacionals, escolars, o de formació professional, oferint-los un programa basat en l'ensinistrament professional d'oficis manuals.

A grans trets podríem resumir la tipologia dels adolescents que componen l'Aula Taller com a Joves amb:

- problemàtica d'inadaptació escolar o fracàs escolar.
- Sense cap mena d'ocupació (escolar o laboral)
- Amb dificultats en la seva relació familiar.
- Que presenten indicadors de risc social.
- o altres condicionants socials que dificulten la seva plena integració al camp escolar.

Edat i sexe dels components: Nois i noies d'entre 14 i 16 anys.

(Tant l'entrada com la sortida d'un adolescent a l'Aula Taller serà valorada prèviament).

Capacitat actual del centre: 15 places.

OBJECTIUS GENERALS I ESPECÍFICS DE L'AULA TALLER

- Treball pedagògic i terapèutic amb els nois per aconseguir una modificació de la seva conducta associativa.
- Iniciar al jove vers l'aprenentatge d'oficis manuals tècnics per a la inserció ver l'ensenyament professional o vers al món laboral.
- Prevenir la marginació social juvenil, reduint el risc que suposa les "estades al carrer", el "no fer res"...
- Col.laborar en la tasca de formació personal del jove. L'auto-gestió.
- Desenvolupament de les habilitats individuals del jove i potenciació de relacions humanes i de convivències estables i estructurades.

EXCM. AJUNTAMENT
DE
VIC
—

- Treball social amb l'entorn del jove. En primer lloc la seva família o nucli familiar més proper, amb els amics, "la pen-dilla",...

ACTIVITATS I HORARIS

Les activitats que s'han portat a terme des de 1.983, fins avui han estat diverses, totes relacionades en el camp de l'aprenentatge d'oficis manuals, sense oblidar la consecució d'objectius socials com: el respecte entre els joves, la puntualitat, l'assistència, la cohesió de grup de treball, el llenguatge, les relacions positives amb la família, l'inici a la pràctica d'algun esport,...

Dins el camp de l'aprenentatge, els joves han pogut conèixer les tècniques elementals dels oficis següents:

pintura industrial
estucs i esgrafiats
manteniment de jardins
inici a la forja o
inici a la fusteria.

El programa d'activitats pel curs 85/86, no es difereNCIA del dels cursos anteriors en quant al ventall d'aprenentatges d'oficis, però sí que s'intensifica i s'avança en exigèNCIES de coneixements i pràctiques d'oficis deixant de banda l'e-tapa més motivacional i d'inici viscuda els dos primers anys. Entrem doncs, en una fase d'aprenentatge laboral seriós intensificant-se la dotació de recursos humans i materials per endegar un curs de fusteria i continuar amb el d'inici a la forja i la mecànica.

La formació permanent en el camp escolar es procura realitzar-la en coordinació i col.laboració amb els centres escolars reglats: escola d'Adults, Centres de Formació Professional, Escola d'Arts i Oficis, Escoles d'EGB, etc...

EXCM. AJUNTAMENT

DE
VIC

HORARIS:

Durant el curs escolar l'Aula Taller funciona a mitja jornada (matins o tarda).

Pel curs 85/86 l'horari serà de 9 a 2 al matí quedant l'espai de tardes per poder assistir a altres centres escolars (Escola d'Arts i Oficis, Escola d'Adults, per acabar el graduat escolar, Centre de Formació de l'INEM, Escola de Dibuix, etc.)

Durant els mesos de juny a setembre, l'horari d'atenció als adolescents és de matí i tarda, realitzant un camp de treball i unes vacances o colònies d'estiu.

UBICACIÓ I INSTAL·LACIONS:

El local de l'Aula Taller està ubicat a l'antic edifici de Casa Caritat, situat al Parc Balnes de la Ciutat de Vic.

Per aprenentatges d'oficis concrets el grup de components de l'Aula Taller es desplaça al propi taller com és el cas del taller de forja i estucs que s'utilitzen les instal·lacions de l'Escola d'Arts i Oficis i el de fusteria que es porta a terme en un taller de fusteria de la ciutat en col·laboració amb el centre de Formació de l'INEM i el gremi de Fusters de la Comarca d'Osona.

RECURSOS TÈCNICS I SUPERVISIÓ

Per a l'atenció directa a joves es disposa d'un educador a plena jornada i del suport de mestres de Taller segons cada ofici.

L'equip de suport i assessament de l'Aula Taller està compost per professionals del camp psico-social qui junt amb l'educador es treballa per aconseguir dels objectius pedagògics, socials, ... que ens plantegem assolir.

Els professionals implicats en el funcionament de l'Aula Taller estan coordinats amb les institucions i d'altres serveis existents per garantir eficaçment el treball globalitzador i terapèutic.

EXCM. AJUNTAMENT
DE
VIC
—

VALORACIÓ DE L'EXPERIÈNCIA INTEGRADORA AMB L'ESCOLA D'ARTS PLÀSTIQUES I OFICIS ARTÍSTICS I AMB EL GREMI DE FUSTERS DE LA COMARCA D'OSONA.

Si bé totes les col·laboracions que rep l'Aula Taller són valuoses, la de l'Escola d'Arts i Oficis de Vic, ens obre unes possibilitats que valorem com molt positives:

1. Els nois participen d'uns aprenentatges artístics en el seu vessant més aplicat, és a dir, aprenent l'ofici, Això els motiva i estimula per l'autop-formació, cosa que seria impensable si els enfrontéssim a un altre tipus d'estudi.
2. Comparteixen el mateix espai físic (l'Escola d'Arts i Oficis de Vic, amb totes les característiques d'estètica i de funcionalitat que reuneix l'edifici) amb els alumnes que segueixen estudis normalitzats; el contacte amb els altres companys encara que sigui en els passadissos, l'experiència dels professors..., és un primer pas per a la normalització.
3. No es desmarquen del tot d'un sistema escolar.
4. És també una experiència per l'Escola, ja que comporta l'adequació dels programes d'estudis i de forja a un grup d'alumnes de característiques diferents a les dels altres alumnes. Aquesta adequació és essencial ja que donada la tipologia dels alumnes de l'Aula Taller els abocaríem a un nou fracàs si pretenguéssim que seguissin els estudis regulars de l'Escola d'Arts i Oficis.
5. La possibilitat de compartir l'Aula Taller els cursets monogràfics que fa l'escola.

La valoració que podem fer si atenem a l'objectiu global de prevenció de la marginació social, no és mesurable encara. Es pot dir però que és positiva si atenem a l'assistència, dedicació i motivació dels nois. S'ha aconseguit una cohesió del grup que es estructuradora de cada una de les personalitats dels nois, i s'està treballant en l'inici d'aprenentatges laborals i

EXCM. AJUNTAMENT
DE
VIC

potenciar un més alt nivell d'instrucció.

De cara al futur hi ha el projecte d'ampliar el grup, augmentar el nombre de personal educador, augmentar l'horari i afegir l'aprenentatge d'altres oficis i incidir vers l'entrada al món laboral com aprenents.

El Taller de Fusteria està enllaçat programat amb el gremi Comarcal de Fusters, amb el suport de l'INEM, per a donar l'oportunitat de conèixer no des de l'escola, sinó des del taller tot l'engranatge, la organització i funcionament d'una "em presa" que treballa amb l'activitat laboral de fusteria.

Per endagar aquest programa d'inici laboral comptem amb la dedicació d'un mestre/fuster a part del propi educador de l'Aula Taller i amb un espai físic adequat amb maquinària i instal·lacions pròpies per a realitzar l'activitat.

Agost/ 85

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÜRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

EL PRE-TALLER DINS L'ESCOLA MUNICIPAL
D'ARTS I OFICIS DE VILANOVA I LA GELTRU

. Maria Rosa Carbonell

 Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

Vilanova i la Geltrú - Plaça de les Casernes - Tel. 893 28 46
Reconeguda d'Arts i Oficis (Reial Decret 3044 del 30-12-80)

EL PRE-TALLER DINS L'ESCOLA MUNICIPAL D'ARTS I OFICIS DE VILANOVA I LA GELTRÚ

VILANOVA I LA GELTRÚ - SETEMBRE DE 1935

EN RESPOSTA A QUINES NECESSITATS CONCRETES SE SITUA LA VOSTRA EXPERIÈNCIA EN EL VOSTRE MUNICIPI ?

La necessitat de noves orientacions formatives i educatives adreçades al sector d'alumnat que, indiferent i contrari a tot aprenentatge teòric, en acabar l'E.G.B. no desitga ni aconseguir desenvolupar-se en les ofertes actuals de l'ensenyament secundari és tan evident que tota experiència que aportí quelcom que incideixi en aquesta problemàtica mereix ésser analitzada i canalitzada.

En finalitzar el curs acadèmic 81-82, la panoràmica educativa de Vilanova fou contemplada i discutida per tots els implicats en aquest sector. Un cop més és posà de manifest el buit de propostes de futur existent per a aquests escolars problemàtics, és a dir, fracassats. També es plantejaren i discutiren les dificultats dels centres per introduir modificacions en les estructures organitzatives i així arribarem a la conclusió que, de moment, només l'Escola Municipal d'Art tenia capacitat per a investigar i experimentar possibles solucions. L'Ajuntament, assumint la seva responsabilitat i preocupat per aquest tema, estava disposat a proporcionar-nos els mitjans que ho fessin possible.

Així fou com l'equip de professors de l'Escola Municipal afrontà el conflicte, estudià el tema i analitzà acuradament les opcions més adients a les característiques del seu treball. Entre les que s'estimaren com a possibles, l'atzar determinà que fos la de pintor industrial la que esdevingués realitat.

En diferents ocasions les circumstàncies ens havien posat en contacte amb professionals d'aquest ofici. Era freqüent que lamentessin la manca d'aprenents i que comentessin la falta d'ofici en la majoria dels treballadors.

També es dolien de no poder transmetre els seus coneixements respecte d'algunes tècniques i habilitats.

Era, doncs, evident que comptàvem amb uns possibles col.laboradors professionals qualificats que formaven part del gremi de pintors de la comarca i que eren persones motivades pels problemes socials de la gent jove. El camí estava definit. Teníem gent, i es tractava d'un ofici amb matèries d'aprenentatge que comec-taven amb temes de la nostra competència. Es podia provar.

Després dels primers temptetjos ens semblà cohe-rent planificar tres cursos:

El primer com a curs d'adaptació, i els altres dos per adquirir maduresa professional. Després inten-taríem que seguissin alguns cursos monogràfics de perfeccionament.

Si l'objectiu bàsic era evitar un nou fracàs escolar a aquests estudiants, pels quals resulta més adient el contacte amb el material i la manipulació d'eines i útils que les exposicions conceptuals, el camí a seguir en l'aprenentatge havia d'estar d'acord amb aquest procés.

Determinàrem que:

Tots els continguts s'introduirien mitjançant experiències pràctiques, però es treballaria amb rigor i l'exigència amb la feina seria seriosa.

Part dels coneixements quedarien a càrrec del personal de l'Escola, altres s'imparti-rien juntament amb alumnes de primer curs d'Arts i Oficis i els continguts pròpiament professionals serien de la competència dels pintors industrials.

La programació la prepararia cada professor tenint en compte la dinàmica plantejada. Els pintors també elaborarien la seva programació específica d'acord amb l'especialitat o amb les tècniques concretes que impartiria cadascun.

El número màxim d'alumnes per grup seria de quinze.

Sabiem que les possibilitats d'èxit d'aquesta iniciativa estarien d'acord amb el nostre encert i capacitat per a planificar objectius i continguts i que per a concretar-los i aconseguir bons resultats s'havien d'identificar en l'estat inicial d'uns alumnes que, en aquell moment, desconeixiem.

Per tant, les tasques i mètodes s'haurien d'analitzar, d'adaptar i renovar fins que asseguressin l'assoliment dels objectius que ens proposavem.

Però, tal com pensàvem, i com en tota investigació, l'anàlisi dels resultats plantejà problemes de difícil solució que no s'havien ni previst.

Però, en acabar el curs i després de moltes discussions, doncs hi havia professors que eren contraris a continuar l'experiència, aconseguírem posar-nos d'acord en començar-la de nou, però amb dues modificacions.

La primera consistiria en introduir la col·laboració d'una tutoria especialitzada en el tema educatiu que treballés els problemes d'adaptació del grup.

La segona en no programar classes amb assistència mixta a nivell de primer curs, ja que la problemàtica que això plantejava era perjudicial per als alumnes d'Arts i Oficis i per als grups d'aprenentatge d'oficis.

OBJECTIUS MARCATS

El primer dels objectius de l'organització d'aquesta nova alternativa està implícit en els objectius generals de l'Escola ja que sempre, com ara, ha estat l'anàlisi de l'entorn l'eix de suggeriments generador de la seva dinàmica evolutiva.

Pensàvem i pensem, a més a més, que:

Aquesta opció ha de constituir una alternativa als Arts i Oficis sense entrar-hi en competència per a evitar la pèrdua de l'actual capacitat integradora que exerceix.

Les ofertes d'aquests aprenentatges s'han de presentar com un crèdit opcional amb capacitat de futur.

La selecció d'aquests oficis, que aniran variant, s'ha de fer en funció del seu paral·lelisme amb algun dels tallers homologats d'Arts i Oficis i segons la seva vigència i capacitat laboral de futur.

L'aprenentatge ha d'assolir nivell professional evitant que aquest procés de treball es redueixi a una simple experiència.

I que com aprenentatge amb base planificada i impartit seguint programacions estructurades, es fa indispensable aconseguir el seu recolzament mitjançant una certificació expedida per organismes competents.

REALITATS DELS NOIS I NOIES QUE ACULL

Podem dir que l'anomenat "fracàs escolar" és el factor comú dels nois que assisteixen al taller. Per tant, el nostre treball parteix, en gran mesura, d'aquest comú denominador, tenint en compte, però, que les alternatives al fracàs escolar no poden evolucionar sense l'elaboració d'unes alternatives a les realitats socio-culturals que el produeixen, ja que creiem que el fracàs és solament una manifestació de diverses problemàtiques -que no analitzarem en aquests moments-, que és solament un dels punts destacats del procés de la història del noi.

Aquest punt culminant es fa visible i adquireix la seva dimensió conflictiva en diversos nivells:

-a nivell educatiu específic, significa treballar amb nois semi-analfabets, amb història de deserció escolar i, en el millor dels casos, amb una escolaritat deficient que s'arrossega fins un setè grau.

-a nivell de la família significa una preocupació per la situació immediata del noi, una vegada aquest ha sortit de la institució de la escola, però sense comptar amb els recursos suficients per tal de continuar un desenvolupament formatiu, o sense haver assimilat uns aprenentatges com per poder-los arribar a utilitzar. Aquesta preocupació genera una demanda per part de la familiar, la majoria de vegades de caràcter urgent, respecte on "col.locar" el fill.

-a nivell del mateix noi. Sabem que l'experiència escolar no passa solament per l'adquisició o no de determinats coneixements. L'experiència ha estat en tot cas, marginadora. Han quedat marginats del "saber", però també de la relació afectiva i de la pertinença a un grup, factors, sense els quals no és possible cap procés d'aprenentatge.

En el nostre treball ens trobem, doncs, amb adolescents que no estan continguts en cap dels tres contextos bàsics amb que compta la societat perquè l'individu pugui portar a terme el desenvolupament de la personalitat. Es a dir:

- Context família
- Context escola
- Context laboral

Aquests adolescents provenent de medis familiars que, alhora, també tenen un denominador comú:

- pocs recursos econòmics
- baix nivell socio-cultural
- dificultats d'integració al medi
- nucli familiar desestructurat
- famílies nombroses

Si bé els adolescents del taller ja han nascut a Vilanova, i no pertanyen a barris de concentració emigratòria, tenen al seu darrera, i com una realitat encara molt propera, el model dels seus pares respecte al procés d'integració, que d'altra banda, ha significat per a ells un procés de desarrelament. Ja se sap que com més baix és el nivell socio-cultural de l'inmigrant, més difícil és que la confrontació de dues cultures resulti enriquidora. Aquesta confrontació apareix com un doble joc de guany (que, en la majoria dels casos, són de tipus econòmic, de benestar en general), i de pèrdues (que estan en relació amb valors de tipus afectiu); en aquesta duplicitat, el procés d'integració resulta també ambivalent: per una banda hi ha el desig d'integració i per l'altra un desig de conservar una identitat cultural.

Inmersos en una problemàtica social complexa, aquests desitjos es manifesten en la seva expressió més simple i superficial, sense tenir possibilitats de reflexionar sobre ells. La integració i la conservació apareien, doncs, com dos fenòmens oposats, quasi bé excloents. És aquesta dinàmica la que ens interessa d'entendre, ja que el nostre treball amb els nois implica més o menys directament la família, i perquè considerem que una de les formes primàries de conservar la identitat cultural és el rebuig i la desvalorització de la cultura a que s'accedeix. D'altra banda, la desvalorització funciona, en molts dels casos, com un mecanisme de defensa enfront d'allò que esdevé o es considera inabastable o que demana un gran esforç. En gran mesura ens trobem amb nois que han assimilat aquest mecanisme, arribant a una "auto-marginació". És normal sentir-los parlar de situacions de fracàs escolar, aparentment sense conflicte, afirmant que a l'escola no s'aprèn res, o que l'escola no serveix per a res.

Al darrera de tot això hi ha una actitud de qüestionament, tant de la institució, que és el marc d'integració immediat, com dels aprenentatges i de la relació d'aprenentatge, a través dels quals s'aconsegueix la integració al grup i la diferenciació dintre d'aquest, com a manifestació d'autonomia personal. Evidentment, aquest qüestionament es manifesta de manera també primària, és a dir, mitjançant , actitud que imiten les del model adult del seu medi, i un discurs -poc estructurat- tancat en si mateix la qual cosa fa necessari, per part de l'interlocutor adult, un procés d'apropament previ al treball de diàleg.

Aquestes actituds d'imitació, podem dir que son comunes a tots els adolescents, així com també hi han unes etapes necessaries d'imitació en diferents moments de la infantesa. Però en el nostre treball amb adolescents és important de tenir en compte que "actuar" aquest paper d'adult no significa "asumir-lo", i que correspon, precisament, a una etapa que cal que evolucioni. La nostra funció és, per tant, contribuir a aquesta evolució, no confondre actituds adquirides només formalment -els anomenats aprenentatges del carrer- amb un procés de maduració. És usual observar que l'adolescent pot tenir recursos de comportament corresponents a una edat més avançada, però si seguim la seva història veurem que, en molts dels casos, en la seva joventut, i fins i tot en la seva edat adulta, ha quedat fixat a infantilismes o a conductes adolescents.

Trebалlem amb nois que han passat el període de la infantesa i pre-adolescència en situació de fracàs escolar. La seva demanda i, molt sovint, la demanda de la família, és la de realitzar un aprenentatge que els apropi al món laboral, és a dir, a la vida adulta, en la qual la possibilitat de guanyar diners té un valor motivador fonamental, que considerem absolutament lícit i comprensible, tant per necessitats econòmiques concretes, com per la funció compensatòria, o la fantasia d'integració que la capacitat adquisitiva genera en la societat de consum.

Aquest aprenentatge no haurà de repetir experiències anterior; no solament és necessària una readaptació o un canvi radical d'objectius, sinó també de metodologies; és convenient, però, treballar en els tallers aquest període de transició, potenciar un espai que els permeti elaborar la seva història escolar -part de la seva infantesa, en definitiva-, trobar alternatives als models de relació, i viure el més plenament possible l'adolescència, com a millor manera d'enquadrar-la en una etapa

factible d'evolucionar.

ACTIVITATS

Formatives.-

Amb els programes de suport teòric intentem d'aglutinar els continguts indispensables que assegurin l'assoliment d'una pràctica professional qualificada i una superació individual a nivell estètic.

Per aconseguir aquests dos objectius, més que programar assignatures específiques, es proposen activitats que assumeixin una doble funció: que introdueixin conceptes concrets i bàsics i que la seva elaboració exigeixi un esforç determinant per a l'educació i el desenvolupament del gust i de la sensibilitat.

La motivació del grup exigirà, a més a més, l'anàlisi d'esquemes que s'adaptin a les seves característiques presentant marcs adequats que ofereixin conceptes nous de valoració i avaluació tant a nivell personal com de rendiment.

La marginació, sentiment d'arrels profundes entre aquests alumnes, ens exigirà, també, una distribució dels espais de l'Escola que anul·li tota sospita.

Sols el taller de l'especialitat podrà situar-se segons criteris lògics, la distribució de la resta d'aules competirà automàticament amb les homòlogues d'altres sectors especialment amb aquells que generen més estímuls mimètics i per tant posseeixen més capacitat integradora. La protesta serà la resposta immediata al més petit dubte.

Pero la superació dels rols conflictius generarà respostes qualitatives tant en el treball com en l'assoliment de conceptes fins al punt de posar-se de manifest les possibilitats intel·lectuals d'algun dels alumnes, resultant evident que l'entorn i els mitjans socials són determinants i decisoris per al desenvolupament de tot individu.

Culturals.-

La importància de l'encert en l'elaboració del calendari de les activitats culturals i de lleure que s'han d'organitzar al llarg del curs escolar no s'escapa a l'equip docent de l'Escola que coneix i valora les possibilitats educatives i de relació que aquestes generen, objectius generals i específics són considerats per igual en el moment de la seva planificació, després, sintetitzar-los i adaptar-los a cada sector concret serà determinant per obtenir-ne el rendiment que es pretenia.

Donades les característiques d'aquest alumnat que ens ocupa, la cautela serà indispensable per a programar la seva participació en aquestes activitats d'àmbit general ja que, si bé l'èxit en aquests afers és excel·lent per ampliar el cercle de relació fora del grup, també s'ha de preveure que el fracàs en els contactes seria regressiu per a la seva integració.

DIFICULTATS SORGIDES, ACCEPTACIÓ DE L'ENTORN I PARTICIPACIÓ SOCIAL

Encara que la valoració del taller resulti positiva respecte a aprenentatges específics, configuració, adaptació i integració grupal, compromís familiar, etc., encara queden certs aspectes que hauran de treballar-se a partir de l'experiència realitzada.

En el cas de les noies, el tipus d'activitat té una importància molt gran per a l'adaptació al grup. Dintre del sector socio-cultural on es desenvolupa el nostre treball, el concepte que es té del rol de la dona és un factor determinant, així com el paper que una adolescent té determinat en la família. La nena, ja de molt petita és una mena de "comodí" en les famílies nombroses, que va fent-se càrrec de les feines que, en un principi, són responsabilitat dels pares. A aquestes "petites donetes" tampoc no els hem d'atribuir una maduresa precoç, especialment si pensem que les tasques que assumeixen són possibles a costa de l'absentisme escolar i d'una desvalorització individual o de qualsevol activitat que emprenguin i que no comporti un benefici immediat. Si bé pensem que no s'han de dividir les activitats en femenines i masculines, no hem d'oblidar tampoc la formació dels nuclis amb què treballem. i, per tant la introducció de canvis ha de ser paulatina i respectant la realitat.

Respecta a l'equip de professors, no sempre comptem amb professionals sensibles a la problemàtica social, per a qui el fet d'assumir aquests grups és considerat com un esforç, perquè solen presentar problemes de disciplina més marcats i una dinàmica diferent a la que estan acostumats a establir dins del marc institucional.

Pensem que, paral·lelament al treball amb aquests joves s'haurà de fer un treball amb els educadors, un treball de sensibilització social, d'apropament a la realitat social dels adolescents, i un aprofundiment formatiu que els permeti comptar amb recursos psico-pedagògics adequats.

D'altra banda, insistim en la necessitat d'un espai físic que ens permeti portar a terme tots els objectius programàtics que proposem, i no veure'ns obligats a fer una adequació d'aquests segons les possibilitats materials. La provisionalitat o la inestabilitat de recursos materials no solament crea un desgastament en els educadors, sinó també entre els joves, per als qui el sentiment de pertinença grupal també passa, en un primer període, per la possibilitat de fer seu el lloc on es reuneixen i desenvolupen les seves activitats.

VALORACIÓ CRÍTICA I LÍNIES DE FUTUR

La manca d'un marc amb referències concretes d'activitats de les mateixes característiques ens ha obligat a realitzar un seguit de temptetjos en cada procés experimental. Això, sumat a la complexitat general d'un centre com el nostre, on cada professor assumeix la responsabilitat d'impartir classes de més d'una assignatura, ha generat, com ja hem apuntat, situacions conflictives entre l'equip docent que en algun moment ha posat en perill la continuïtat de l'empresa. Vèncer aquest estat de preocupació i desànim ha estat preocupant, però els aspectes negatius s'han superat en relació directa a l'assoliment d'estructures i planificacions més adients i d'acord amb els objectius inicials. a més encert organitzatiu més capacitat per a dominar i corregir deficiències.

La confiança d'obtenir respostes que compensen l'esforç ha començat a notar-se enguany, i aquest mateix professorat, en altres ocasions ple de dubtes, ha avaluat com a positiva la trajectòria progressiva en la dinàmica de treball d'aquest darrer curs.

Escometre noves iniciatives no reporta el mateix risc perquè l'acumulació d'experiència genera pautes orientatives més eficaces i d'acord amb la realitat social a la que van dirigides.

I si l'any passat prosperà en l'ànim de tots la idea de començar de nou si volíem aconseguir quelcom, enguany continuar el segon curs de pintura ha quedat enquadrat en les normatives lògiques del funcionament de l'Escola. Més interessant és, però, adonar-se que s'ha planificat el muntatge d'un taller nou amb una especialitat desconeguda de tots, que això ens ha obligat a peregrinar durant l'hivern per centres i escoles que ens han rebut més o menys bé, però sigui o no

sorprenent, d'aquesta nova opció, s'han comentat més els avantatges que els inconvenients.

Patronatge i confecció, que constitueixen els continguts bàsics del taller a iniciar, vol representar una proposta introductora de recursos generadors d'opcions que s'identifiquin millor amb les demandes socials del camp laboral femení, ja que el curs passat les noies matriculades a pintura no aconseguiren adaptar-se a les pràctiques exigides en el taller de l'especialitat.

El taller de Patronatge té característiques ambivalents que motiven per igual a nois i noies, a més, compleix dos dels objectius indispensables per adaptar-se a les estructures organitzatives de l'Escola.

Primer, perquè els continguts d'aquest ofici estan totalment relacionats amb el Disseny de Moda, taller que serà homologat durant el proper curs. Per a posar-lo en funcionament comptem ja amb una modista i un mestre de taller d'aquesta especialitat.

Segon, perquè en l'actualitat, tant el Patronatge com el Disseny de moda són professions considerades amb possibilitats de futur especialment a Catalunya on cada dia adquireixen més prestigi.

El grup de pintura que aquest any farà segon curs iniciarà una experiència laboral coordinada directament pels seus monitors.

No dubtem de l'èxit d'aquesta nova modalitat de treball perquè l'any passat vàrem comprovar que les activitats que més els motivaven eren les que exercien col.laborant amb algun taller que treballava per a complir algun encàrrec.

ORGANITZACIÓ DEL CENTRE

Professionals.-

Centre Municipal, homologat d'Arts i Oficis amb cinc especialitats i preparant l'homologació de la sisena, que iniciarà les seves activitats enguany.

Professorat especialitzat d'acord amb les estructures acadèmiques corresponents al seu nivell. Llicenciats, mestres de taller, etc.

Coordinacions establertes.-

Com a treball realment organitzat mitjançant una estreta coordinació entre diferent personal, el d'oficis és el més complex, ja que hi participen per una banda, la tutoria, que treballa el grup i procura adaptar-lo a l'àmbit general de l'Escola, i per l'altra el professorat del centre, que treballa les assignatures de la seva especialitat adaptades a una metodologia específica i també, els professionals del gremi de pintors, que garanteixen la professionalitat pràctica.

La col.laboració amb les escoles públiques es un altre treball de coordinació entre el personal de l'escola i els mestres d'E.G.B. que fins aquest moment ha donat resultats força positius. Però la falta d'espai i personal ens obliga enguany a planificar un altre procediment organitzatiu.

Altres col.laboracions no tant puntuals, però força interessants són les que es porten a terme amb l'Escola de la ciència, realitzant curssets per a mestres, o amb el Museu Balaguer muntant exposicions, etc.

Local.-

L'adaptació del local de l'escola a les necessitats de la seva expansió constitueix un mal endèmic. L'Ajuntament hi fa inversions per obres d'ampliació, però des de que l'escola deixà la condició de taller de lleure per assolir el nivell de reconeguda d'Arts i Oficis els problemes d'espai han estat una constant.

Cada fi de curs s'afronta de nou el problema i l'Ajuntament soluciona en la mesura de les seves possibilitats allò que considera més prioritari.

Enguany es procedirà a l'acondicionament d'un taller de pràctiques per als aprenents de pintors industrials. L'hivern passat, en més d'una ocasió les seves experiències amb productes tòxics ens feren obrir les finestres i suportar el fred de les 8 del vespre.

També, l'espai ha estat part determinant de la nova fórmula de col.laboració amb les escoles públiques. La utilització dels tallers per un excés de personal creava situacions evidentment caòtiques. Cal aclarir, a més a més, que el professorat tampoc seria suficient si es considera que s'amplien les especialitats i els oficis.

Serà bo constatar que no tenim sala d'actes, despatx de direcció, sala de professors, magatzem, i tot un etc. que faria possible oferir una millor qualitat i nivell en el nostre treball.

ESCOLA MUNICIPAL D'ART
Vilanova i la Geltrú

GESTIÓ ADMINISTRATIVA
Ajuntament

GESTIÓ DE CENTRE
Direcció: Mª Rosa Carbonell
Cap d'estudis: Rafael Ràfols
Secretari: Antoni Ruiz
Professors 9
Professors auxiliars 2
Delegats: 1 per curs

GESTIÓ ACADÈMICA
Generalitat

TALLERS LLIBRES

TALLERS INICIACIÓ

ARTS APLICADES
I OFICIS ARTÍSTICS

CLASSES ANEXES
D'E.G.B.

APRENTATJES
D'OFICIS ARTÍSTICS

TALLERS

DEPARTAMENTS

TUTORIES

CERÀMICA:
TEC. I PROC. MURALS: Mª Rosa Taules, Xavier Cuenca
ESMALTS SOBRE COURE: Rosa Altes
DISSENY D'INTERIORS: Josep Mª Robirosa, Antoni Ruiz
DISSENY GRÀFIC: Joan Tori

FORMA I VOLUM
Cap de departament:
Mª Rosa Carbonell

CONeixEMENTS TÈCNICS
Cap de departament:
Antoni Ruiz

CONeixEMENTS TEÒRICS
Cap de departament:
Josep Mª Pinaol

1er. Rafael Ràfols
2on. Xavier Cuenca
3er. Josep Mª Pinaol
4art. Antoni Ruiz
5è. Mª Rosa Carbonell

OFICIS ARTÍSTICS

HORES PER ASSIGNATURA

-Preparació bàsica	8,-
-Comunicació visual	2,-
-Geometria	3,-
-Modelat	2,-
-Rotulació	1,-
-Colorit	1,-
-Historia	1,-
-Taller: color, plàstics i pintures a l'aigua	2,-
-Taller: barnissats i lacats	2,-
-Taller: pintura sobre fusta	2,-

dilluns dimarts dimecres dijous divendres

PREPARACIÓ BASICA	PREPARACIÓ BASICA	PREPARACIÓ BASICA	PREPARACIÓ BASICA
"	"	"	"
COMUNICACIÓ VISUAL	GEOMETRIA	MODELAT	COLORIT

3

4

4,55

5,50

OFICIS
ARTÍSTICS

6,15

1.984

1.985

7,10

8,05

9

GEOMETRIA	COMUNICACIÓ VISUAL - DIBUIX	MODELAT	HISTORIA
TALLERS COLES, PLASTICS I PINTURES A L'AIGUA	TALLERS BARNISSATS I LACATS	GEOMETRIA	TALLERS PINTURA SOBRE FUSTA
DOMINGO DOMENECH	ANGEL ALVARO	ROTULACIÓ	FRANCESC DOMENECH

ESCOLA
MUNICIPAL
D'ART
VILANOVA I LA OCELINA

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÛRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

UNA PROPOSTA D'INTEGRACIÓ DE NOIS AMB
NECESSITATS EDUCATIVES DIFERENCIADES
EN CENTRES DE FORMACIÓ PROFESSIONAL

.Vicent Tirado

Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

UNA PROPOSTA D'INTEGRACIO DE NOIS AMB NECESSITATS EDUCATIVES DIFERENCIADES EN CENTRES DE FORMACIO PROFESSIONAL.

Amb unes xifres que el M.E.C. (Gabinet d'Estadística) feia públiques apareixien les següents dades:

Curs

74/75	Dels que acaben l'E.G.B.	
	Obtenen el graduat escolar	68%
	Obtenen Certificat Escolaritat	32%
75/76	Es matriculen a BUP	54%
	Es matriculen a F P 1	32%
	No es matriculen: abandonen l'escola	14%

Si ara ens fixem en la trajectòria realitzada pels alumnes matriculats a BUP i F-P-1, el quadre que se'ns ofereix és el següent

75/76	Dels que començaren BUP	
77/78	Obtenen el títol de Batxillerat	51%
77/78	No l'obtenen el títol de Batxillerat	49%
77/78	Es matriculen a 3 er. de BUP dels que havien començat	72%
	Han anat abandonant el 1er. i 2on. de Batxillerat	28%

F-P-1

75/76	Dels que començaren F-P-1	
76/77	Obtenen el títol de F-P-1	23,50%
76/77	No obtenen el títol de F-P-1	76,50%
	Es matriculen a 2on. curs de F-P-1	70%
	Han abandonat durant el 1er. curs de F-P-1	30%

2

Per acabar i referir-nos a la promoció d'alumnes que acabaren l'E.G.B. el Curs 74/75 tenim:

Obtenen el títol de BUP	27,48%
Obtenen el títol de F-P-1	7,53%

Les informacions que han aparegut aquests darrers anys en els diferents mitjants de comunicació no sols confirmen aquestes dades sinó que hi ha un lleuger augment dels que no obtenen el graduat escolar, dels que no obtenen els títols de BUP i F-P-1 i dels que abandonen el sistema educatiu entre els 14 i 16 anys. Per això cal una anàlisi més acurada de les dades i dels conseqüències que comporten. Nosaltres ací sols pretenem realçar aquells aspectes que es troben més relacionats amb el tema central d'aquesta ponència.

- Crida l'atenció que el 14% dels joves (als cinturons industrials són més) que en acabar l'E.G.B. abandonen el Sistema Educatiu amb poques possibilitats d'inserir-se d'una forma o altra en el Sistema Productiu.

S'afirma, en medis escolars locals competents, que la immensa majoria d'aquests nois i noies presenten una gran desmotivació per les qüestions d'aprenentatge i un refús permanent a les formes de fer i actuar de l'escola actual.

- Es preocupant que el 49% dels alumnes que comencen BUP no obtenen el títol de batxillerat així com que durant els dos primers cursos un 28% ha abandonat els seus estudis.

Però resulta alarmant que el 76,50% dels alumnes matriculats a F-P-1 no obtinguin el títol agreujat, més a més per aquest 30% que han deixat els seus estudis en el 1er. curs de F-P-1.

Que tant sols el 34% d'una promoció d'alumnes que acabin l'E.G.B. obtinguin els títols de F-P-1 o BUP, no creiem que la causa l'haguem de buscar en els alumnes i els seus possibles (hipotètics) trastorns en el seu desenvolupament, sinó en un seguit de circumstàncies i situacions socials, econòmiques i polítiques en el que el sistema educatiu té una responsabilitat de primera magnitud.

Donades la complexitat del problema, en el que ens constata una major inadaptació en nois que pertanyen a grups socials més desfavorits però que no s'ha demostrat la seva inferioritat intel·lectual, és fa molt difícil concretar estratègies globals referides a les diferents causes (classe social, barri, escola, municipi, etc.).

Per raons òbvies d'aquesta comunicació, ens centrarem essencialment en la influència que el Sistema Educatiu genera. Així, hom pensa que el model escolar actual és insuficient per satisfer les necessitats edu-

catives de tots els grups socials i que l'escola és un dels aspectes en el que s'ha d'incidir, en el contexte d'una intervenció educativa més amplia, per tal que s'adapti a les característiques psicosocials del noi sinò vol fer d'aquest un inadaptat escolat.

En alguns cercles educatius s'explica la inadaptació dels nois de classe social desfavorits com conseqüència directa de les mancances socio culturals que el envolta sense considerar que el tipus d'escola avui existent, centrada en els valors, normes i expectatives de la classe mitja tendeix a etiquetar de DEFICIENCIES les diferències que apareixen respecte al model escolar dominant.

S'oblida, al mateix temps, que el desenvolupament de la personalitat del noi pot trobar dificultats distintes en funció de la classe social a la que es pertany i que per tant cal una adaptació dels objectius i continguts proposats així com de les tècniques i els mètodes pedagògics en funció de les diferències sociopsicològica dels alumnes.

Des d'aquesta perspectiva el Sistema Educatiu ha de considerar alguns principis fonamentals:

- l'escola no és més que un dels molts llocs on el noi aprèn, per tant no pot obviar aquelles institucions i/o mitjans de comunicació que participin de la formació dels joves.

- les experiències escolars han d'estar estretament lligades a les altres experiències del noi.

- la planificació educativa de l'escola ha de poder-se adaptar a la comunitat en la que es troba inserida així com a les característiques psicopedagògiques dels alumnes.

- s'han de potenciar els mecanismes necessaris per la cooperació entre aquelles instàncies que intervenen en l'educació del noi (família, comunitat, barri, etc.).

- la inserció social i professional del jove ha d'ésser el centre de tota l'acció educativa a l'escola. Cal, doncs, que la planificació educativa sigui molt àgil i flexible per tal d'adaptar-se a l'evolució i canvis que, de forma accelerada, es produeixen a la societat i al Sistema Productiu.

4

En tot aquest context hom creu que el Sistema Educatiu no hauria de quedar-se impassible davant les escandaloses xifres d'inadaptació escolar, referides als joves de 14-17 anys i que la planificació educativa ha de contemplar TOTS els nois i noies. Hi ha, doncs, una necessitat de definir i regular la resposta educativa als adolescents, que per una causa o altra presenten problemes en el desenvolupament seu i/o troben dificultats d'adaptació al Sistema ordinari actual possibilitant l'acció educativa adequada a les necessitats educatives diferenciades d'aquests joves.

Si considerem que les finalitats de l'educació són sempre les mateixes, independentment de les avantatges o desavantatges del jove en qüestió:

- augment del coneixement que el noi/a té del món que l'envolta, la seva comprensió i possibilitats i responsabilitats en vers ell.
- oferir-li l'autonomia i autoconfiança com pugui assumir per tal de dirigir i controlar la seva pròpia vida.
- ensenyar-li aquelles coses que el fagi el més competent possible a l'hora de buscar feina i desenvolupar-la.

Les necessitats educatives poden prendre formes diverses segons les dificultats que el noi afronta per tal d'accedir a les esmentades finalitats educatives.

Finalitats que venen concretades en un determinat curriculum (objectius, continguts, activitats, mètodes, organització, etc.). Donada la gran quantitat d'inadaptacions d'una promoció que acaba l'E.G.B. (66%) i de l'anàlisi de diverses activitats educatives, hom creu que la necessitat d'actuació més urgent s'ha de centrar en l'adequació del Curriculum (prioritzant, restringint, complementant els continguts i els objectius), adequació dels mètodes d'ensenyament, incorporant recursos psicopedagògics complementaris (reforços pedagògics, tractament individualitzat, etc.), etc.

En aquest sentit volem referir-nos a un col·lectiu de joves que tot i essent minoritari dintre del gruix dels inadaptats escolars considerem se'ls ha de donar una resposta educativa, adequada a les seves necessitats educatives diferenciades, que garanteixi l'accés de les finalitats de l'educació i el desenvolupament de la persona en totes les dimensions.

Ens referim a aquells joves de 14-17 anys que per les seves

5

característiques personals (dificultats en l'aprenentatge, inadaptació escolar, refús al S.E. actual, desmotivació, etc.) es fa palès que no podran cursar els programes ordinaris dels Ensenyaments Secundaris actuals encara que se'ls ofereixi ajuts individuals compensatoris, però que poden reeixir en l'aprenentatge bàsic d'alguns oficis i orientar-se laboralment cap al mercat del treball (en contraposició del taller protegit).

Aquesta nova modalitat que proposem l'anomenem d'aprenentatge d'oficis (a.o) i que el curs 85/86 es durà a terme, en règim experimental, en 10 poblacions. Aquest programa s'acolleix al Conveni d'Educació compensatòria establert entre el MEC. i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat. Les poblacions que ho han estat fent són: Vilanova i la Geltrú, Igualada, Santa Coloma de Gramenet, San Cugat del Vallès, La Mina (Sant Adrià del Besòs), Sabadell. S'està estudiant començar-ne a 4 poblacions més.

La filosofia que guia quotidianament les diferents experiències es pot concretar en els següents trets:

- 1.- una formació tecnològica-professional polivalent de l'alumne que l'ajudi a una major comprensió del món tecnològic que l'envolta i l'aprenentatge, amb més profunditat, d'un ofici de tecnologia assequible a les seves possibilitats, que li permeti incorporar-se al treball amb un mínim de competitivitat.

Les limitacions d'alguns nois en aquest menester no és raó per convertir aquest aspecte en una simple pràctica de manualitats per entendre el jove durant un període relativament conflictiu.

Així el saber aprendre a treballar tot utilitzant les mans i el cap conjuntament en l'adquisició d'una visió general d'algun ofici que li ofereixi oportunitats en la inserció professional del jove, és el centre de l'experiència.

- 2.- L'Escola ha d'assegurar, tant com sigui possible, que, en acabar els tres anys d'aquesta modalitat, l'alumne ha estat equipat amb les habilitats socials i acadèmiques necessàries per la inserció social i a la vida adulta. Com que les necessitats són diverses l'actuació corresponent ha d'ésser genuïna pels diferents nois.

No hem d'oblidar que l'adolescent encara es troba en un moment fonamental del desenvolupament personal i cal incidir, positivament, en aquest procès.

3.- La característica d'inadaptació escolar que presenten un gran nombre dels alumnes a qui s'adreça l'experiència, aconsella una gran flexibilitat en la planificació educativa proveint-se de noves formes d'actuació educativa, de noves organitzacions i relacions professors/alumnes, etc.

Els trets característics que millor realcen aquesta modalitat i que intent concretar l'esmentada filosofia són:

a/ els alumnes s'agrupen en un grup classeformat per 20 companys màxim.

b/ és molt convenient que tota l'acció educativa es realitzi en el marc de l'escola ordinària (avui en instituts de Formació Professional).

Cal que els nois participin de la vida escolar conjuntament amb els demés alumnes de l'institut a l'igual que els professors implicats.

c/ La planificació educativa està organitzada;

c.1 una àrea tecnològic-pràctic que ocupa al voltant del 70% del temps escolar dels alumnes.

S'intenta que cada institut sigui equipat amb dos tallers (un per a nois i un altre per a noies) bàsics els més professionals possibles d'acord amb les possibilitats dels nois i d'altres d'auxiliars que complementin la formació tecnològica-professional del jove. Entre les professions més adients es troben fusta, moda i confecció, serveis, horticultura, jardineria, ceràmica, etc.

Les persones més idònees per a la impartició d'aquesta àrea són els mestres de taller i experts amb experiència.

C.2 l'àrea de formació bàsica/instrumental atén a la complementació i desenvolupament de la formació bàsica adquirides, essencialment pel que fa a la comunicació oral i escrita, als espectes lògico-matemàtics i al coneixement de l'entorn social i cultural.

C.3 l'àrea de formació personal, complementant les activitats de les altres dues àrees, engloba aquelles

7

accions encaminades al desenvolupament personal i integració social i professional incidint en l'educació psicomotriu, artística, cívica, higiene laboral, autonomia personal i social etc.

S'intenta que aquestes dues darreres àrees treballin estretament amb la tecnologia pràctica i ocupa al voltant del 30% del temps escolar del noi. Les persones més idònees són mestres d'E.G.B. en pedagogia terapèutica i llicenciats en aquesta especialitat.

D/ els professors que hi treballen es constitueixen en un Departament més de l'institut participant com els demás en l'organització i participació de la vida educativa de l'institut.

E/ en acabar el temps reglamentat s'expidirà un Certificat/títol fent constar el que l'alumne ha realitzat durant aquests anys.

F/ hi ha dissenyat un pla de formació pels professors que hi treballen per tal que la pràctica educativa sigui el més adaptada possible a les característiques i necessitats dels nois.

G/ durant els dos anys de funcionament de l'experimentació s'ha constituït una comissió de seguiment per tal de valorar la sèria viabilitat i de recollir aquelles iniciatives del centre, en la direcció de millorar l'experiència.

Des d'un punt de vista conceptual les llacunes més importants que apareixen són:

- la manca de legislació que recolzi i dongui suport i desenvolupi al màxim de les seves possibilitats el que despunta com una nova modalitat per a un tipus de nois i noies d'aquestes edats.
- la necessitat d'elaboració d'un Disseny Curricular nou que, tot i tenint present el que s'elabori en la Reforma dels Estaments Secundaris, orienti i doni prescripcions clares als professors a l'hora de programar l'acció educativa amb aquests joves.
- La necessitat d'obrir una reflexió i un debat públic del tipus de resposta educativa en el marc del

8

projecte de Reforma d'Ensenyament Secundari que s'experimenta a Catalunya: a la resta de l'Estat amb el sentit que tothom ha d'accedir a l'ensenyament secundari entès com obligatori, gratuït i bàsic en la formació dels joves.

Entre les dades recollides per la Comissió de Seguiment en les d e: diferents experiències volem realçar:

a/ apenes s'han produït abandons d'alumnes. Aquests mateixos alumnes, matriculats a F-P-1, abandonaven els seus estudis en els primers mesos d'activitat escolar.

b/ l'opinió generalitzada dels professors de que els nois, en general, aprenen el que es proposa

c/ la manifestació dels alumnes en el sentit de trobar-se satisfets del que estan fent i la demanda a l'Administració de realitzar un curs més.

Per acabar cal assenyalar que hi ha unanimitat entre tots els sectors més directament implicats (pares, professors, alumnes, etc.), que s'està en una línia de treball encertada donada la realitat existent dels ensenyaments secundaris, la sensibilitat del Sistema Educatiu, la formació dels professors, etc.

VICENT TIRADO

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÜRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

EL CENTRE D'ESPLAI COM A
EQUIPAMENT INTEGRADOR

. Jaume Colomer

Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

El centre d'esplai com a equipament integrador

L'home, per naturalesa, viu en societat. La tribu, la família, el poble, la comunitat, l'associació, ... han estat diferents realitats institucionals al llarg de la història que han materialitzat aquesta tendència innata de l'home.

En qualsevol de les dimensions socials (els microgrups, els mesogrupos i els macrogrups) cada individu necessita ser-ne part activa per a sentir-se'n membre. Cada individu necessita tenir un status i establir vincles de relació positiva amb els altres.

Però no tots els individus se senten integrats dins la col·lectivitat on viuen. Per diferents causes (1) alguns en viuen marginats. La marginació és un procés progressiu: una situació de rebuig es complementa sovint amb l'automarginació fins arribar a nivells difícilment recuperables.

És durant la infància que es generen sempre les situacions de marginació; l'absència de situacions socialitzadores (en la família o l'escola bàsicament) fa que la socialitat (tendència a viure amb d'altres) no es converteixi en sociabilitat (capacitat de fer-ho). O bé fa que nexin nuclis socials al marge dels hàbits i normes que regulen la vida col·lectiva oficial. Aquests grups generen els seus propis hàbits i normes que sovint estan en conflicte amb els de la societat que els ha marginat.

La família i l'escola són les dues institucions socialitzadores bàsiques. La desadequació de l'una o de l'altra (carència afectiva, problemes econòmics, fracàs escolar, ...) determinen gairebé sempre situacions de marginació, les quals són més freqüents del que ens podem imaginar.

La tesi que vull defensar en aquest escrit és que les iniciatives per a evitar la marginació (i altres conflictes derivats com la delinqüència, la droga, ...) han d'anar encaminades, o bé a recuperar el paper socialitzador de la família i l'escola, o bé a crear un tercer espai socialitzador. I que, d'entre els diferents tercers espais socialitzadors, els centres d'esplai són els que ofereixen un medi més adequat.

(1) vegeu's RUEDA, Josep M., La marginación y los jóvenes, dins "seminario de Formación-Ocupación juvenil" Ajuntament de Barcelona 1985 pp 33-35.

Les prevencions fictícies

Hom pot emprendre diferents accions contra les situacions de marginació, unes d'elles centrades en evitar els seus efectes socials (delinqüència, droga,...) i personals (frustració,...) i unes altres centrades en atacar-ne les causes. Aturem-nos en les primeres.

La marginació comporta diferents efectes en les persones que la pateixen que sovint generen també efectes nocius en la col·lectivitat. Evitar els efectes de la marginació pot respondre, doncs, a dos interessos:

- L'interés de deslliurar-ne les persones marginades
- o l'interés de deslliurar la col·lectivitat dels efectes molestos dels sectors marginats.

D'altra banda, hom evita els efectes per tres camins ,

1. reprimint les conductes dissocials per la via de la sanció o l'amenaça (forces de l'ordre, institucions penitenciàries,...)
2. Suavitzant els efectes de la marginació amb accions assistencials i paternalistes (ajuts, xerrades,...)
3. Prevenint-ne els efectes: ocupant el temps, per exemple hom considera que la delinqüència és fruit de diverses concurrències (una situació de marginació, un aprenentatge a l'abast la disposició de temps lliure, i l'oportunitat de delinquir,...) Si s'elimina el factor temps lliure, la delinqüència llavors ja no és possible.

Certes accions de prevenció de la marginació i dels seus efectes es fonamenten en això: l'absència de temps lliure provoca que es realitzin accions delictives. I per a omplir el temps lliure s'institucionalitzen els nens o bé en residències o en centres recreatius o escolars que eviten que "el nen estigui al carrer perillosament ociós"

Aquesta prevenció dels efectes és una prevenció fictícia, perquè la marginació no desapareix.

Passa com amb els antitèrmics, que fan desaparèixer la febre, però la malaltia resta latent. L'única acció eficaç, encara que més lenta, és la que s'adreça a evitar les causes que produïxen marginació. D'això en parlarem tot seguit.

Recuperar el paper socialitzador de la família i l'escola

La família i l'escola són els dos micromedis que viu més intensament el nen durant una colla d'anys. Són potencialment socialitzadors perquè permeten l'aprenentatge de la vida social a mida, és a dir, dins d'un context reduït amb uns adults interessats en afavorir-ne l'aprenentatge.

Les relacions familiars i escolars, la distribució de rols, la discussió i realització de projectes comuns, els vincles afectius que proporcionen seguretat, ... són factors que afavoreixen l'aprenentatge de la sociabilitat. Si un i altre acompleixen amb normalitat la seva funció, els nois difícilment tenen dificultats per adaptar-se als micromedis o als macromedis dels quals formen part.

Però la família, en determinades circumstàncies, no acompleix la seva funció: problemes laborals/econòmics, relacions conflictives entre els progenitors, despreocupació pels fills, ... I l'escola, anclada en models decimonònics moltes vegades, amb uns programes i nivells que no s'adapten a l'aprenentatge natural ni a dificultats personals, amb uns mestres no preparats per a una educació global, personalitzada, genera xifres de fracàs escolar aclaparadores. I allò que es presenta com a fracàs dels nens no és sinó fracàs de l'escola.

Recuperar el paper socialitzador de la família significa vertebrar una sèrie d'ajuts a la mateixa que li retorni l'exercici de les funcions que li són pròpies: ajuts a la subsistència, assessorament laboral, formació per a la funció paterna, assessorament psicològic, etc. Molts d'aquests ajuts són individualitzats i això encareix notablement l'acció. D'altra banda hi ha situacions irreversibles i llavors cal pensar potser en formes de família substitutòria totalment o parcial.

Recuperar el paper socialitzador de l'escola tampoc no és fàcil perquè cal una reforma educativa molt més en profunditat que les superficials que s'han fet fins ara. Un dels efectes, però, de l'actual ~~creix~~ ^{crisi} creixent de la societat del treball serà la mort de l'actual model escolar i la promoció d'una nova institució educativa molt semblant als actuals centres d'educació en l'esplai. Aquesta nova institució probablement assegurarà més el seu paper socialitzador que l'escola actual.

Amb tot, la recuperació del rol socialitzador de la família i l'escola és l'acció més en profunditat que cal fer, encara que sigui a mig/a llarg termini. De moment, o potser de forma complementària,

cal pensar en la viabilitat de promoure un tercer espai socialitzador. Això és el que tractarem en el capítol següent.

Crear un tercer espai socialitzador

Si l'escola i la família fracassen en la seva funció socialitzadora, i no és possible regenerar-les perquè el procés ja és molt avançat o el context social no ho permet, cal pensar en la creació d'un tercer espai socialitzador.

Hi ha diverses experiències en aquest sentit: residències o col·lectius infantils, centres oberts, pre-tallers, centres d'esplai, escoles al camp, etc. Cada equipament té la seva especificitat perquè els objectius són diversos: alguns substitueixen totes les funcions de la família i l'escola, altres només una part, i altres complementen l'acció socialitzadora d'ambdues, sense substituir-les. Hi ha, però, un intent desesperat per trobar un model intitucional que sigui eficaç i que sigui generalitzable. Calen algunes condicions:

1. que s'adapti a la situació específica de cada nen, tenint present els diferents factors de marginació.
2. que tingui un cost relativament moderat, per tal que sigui possible la seva generalització.
3. que funcioni permanentment i almenys en una part important, en el context quotidià dels nois.
4. que cerqui l'educació integral, o almenys compensatòria d'altres àmbits educatius.
5. que es fonamenti en la vida i treball en grup, i que sigui integrador, o sigui que posi en contacte aquests nois amb d'altres que no viuen situacions de marginació.

La primera condició fa que no sigui possible un únic model institucional, sinó diversos. Les residències o col·lectius, per exemple, són necessaris sempre que la família no es pugui fer càrrec de la subsistència dels nens. Els pre-tallers o les escoles d'aprenentatges alternatius poden ser necessaris sempre que els nois no puguin trobar una escola que s'adapti a les seves necessitats d'aprenentatge. Etcètera.

Però hi ha una institució particularment interessant perquè reuneix plenament les cinc condicions esmentades, (sobretot la d'integració), és la més barata i el seu plantejament educatiu va més enllà de la simple prevenció: és el Centre d'esplai diari.

El Centre d'esplai diari

Els centres d'esplai són institucions educatives nascudes al voltant de 1968 com una continuació durant l'any de les colònies de vacances. Compten amb una varietat notable de plantejaments i metodologies, ja que no hi ha un moviment unificador, però tenen un estil de treball molt semblant. Pretenen l'educació en l'esplai, és a dir, aprofitar el temps lliure per a dur a terme una acció educativa integral que posi l'accent en la capacitat d'usar creativament el temps lliure.

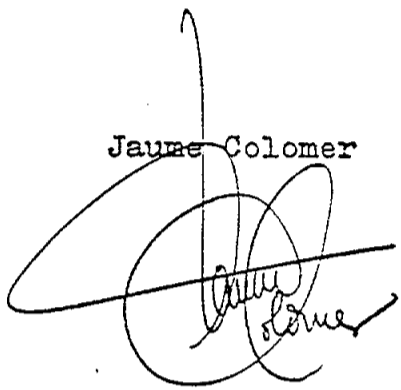
Treballen amb nens i nenes de 6 a 17 anys, amb grups interns de períodes de 2-3 anys que vénen a coincidir amb les etapes evolutives. Practiquen una educació centrada en l'educand, és a dir, que parteix dels seus interessos i mira de satisfer-los, que parteix dels trets personals de cada nen sense un patró cap a on acostar-los. No hi ha una supraprogramació de matèries com a l'escola que determini de forma preconcebuda quins aprenentatges han de fer els nens. Es fonamenta en la vida i treball en grup i en la gestió col·lectiva de projectes volguts. Actua en el medi quotidià (el barri o poble) amb l'objectiu de conèixer-lo i transformar-lo. No classifica els nens pel seu grau d'intel·ligència, sinó que ensenya a cooperar a una gran pluralitat de maneres de ser i de pensar. La majoria són de cap de setmana, però des de fa uns anys tendeixen a convertir-se en diaris per tal d'intensificar els seus efectes. Els seus educadors es defineixen com a animadors, a partir d'una concepció de respecte i ajut als projectes dels nens, tot cercant la dinàmica social i grupal.

Són equipaments particularment idonis per a la integració de nens en situacions de marginació perquè aconsegueixen les cinc condicions enunciades: tenen un cost moderat, s'adapten a la manera de ser de cada nen, funcionen permanentment en el medi quotidià dels nois, cerquen l'educació integral tot posant l'accent en la capacitat d'usar creativament el temps i de viure en grup i afavoreixen vivències integradores de nens amb situacions de marginació amb d'altres que no les viuen.

Es per això que, junt amb altres iniciatives que ja hen anunciat, els centres d'esplai són un estri absolutament indispensable per a una acció generalitzada contra la marginació que els serveis socials han de promoure encomanant-ne la gestió a entitats o persones experimentades en el camp de l'educació en l'esplai. Els equips de monitors, però, han de ser complementats amb d'altres professio-

nals (psicòlegs, educadors especialitzats, etc,...) que intensifiquin el treball personal amb els nens que viuen situacions més conflictives.

Jaume Colomer

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jaume Colomer', written over the typed name above it. The signature is stylized with loops and a horizontal line.

12.9.85

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÛRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

LA INTEGRACIÓ DE JOVES
EN EL MON LABORAL

. Manel Gràcia

Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

LA INTEGRACIÓ DE JOVES

EN EL MÓN LABORAL

Manel Gràcia Luño
Coordinador de la Conselleria
de Treball i Turisme.

Badalona, setembre del 85.

LA INTEGRACIO DE JOVES EN EL MON LABORAL

Abans de pasar a exposar quines són les línies d'actuació per a la integració de joves en el món laboral o en iniciatives d'autoocupació al nostre Municipi, impulsades des de la Conselleria de Treball i Turisme, voldria exposar algunes reflexions, fruit de la pràctica duta durant els tres anys (1.980-83), que vaig estar treballant als Serveis Socials i més específicament en el sector del menor amb problemes caracterials, i aquestes vivències de marginació social, han influït decisivament en els plantejaments que des de Treball estem impulsant com a línies d'actuació.

Un dels problemes més greus amb que ens trobavem en el treball social, era la manca de recursos, més específicament de perspectives professionals o de creació d'autoocupació per aquests joves.

Erem conscients de que sense perspectives laborals, aquests joves sobre els que estavem actuant a través dels equips de base, aules de pas, pre-tallers o d'altres actuacions socio-culturals, no els hi oferíem sortides, ja que en última instància el que et demanaven era feina, volien treballar i volien que els ajudés a tenir un lloc de treball o bé a dotar-se de recursos per a guanyar-se la vida. Aquesta absència de mitjans que responguessin positivament a les demandes dels nois, la majoria de les vegades sinceres, creava una situació de veritable angoixa en els educadors i en tots els professionals implicats en aquest camp tan complex. També cal dir, que aquesta problemàtica va ésser assumida pels responsables polítics d'aquesta àrea. A vegades, de forma esporàdica ens trobavem recursos conjunturals, però que tampoc suposaven solucions als problemes que en forma alarmant ens ofegaven.

D'altra banda cal dir que eram molt conscients de les difícils condicions en que s'estava actuant. Sabiem que amb la profunda crisi econòmica que estem atravesant, s'estan trastocant una sèrie de valors i s'estan operant tota una sèrie de transformacions tecnològiques, culturals, socials, familiars, etc., que com s'ha repetit insistentment ja no es tracta d'una

mera crisi cíclica en l'economia, sino que aquestes mutacions que s'estan donant configuren el diagnòstic d'un model de societat que està sotmesa a una profunda crisi i que si no s'aportan uns nous models de relacions socials, aquests són encara molt embrionaris. Mentres tant la realitat quotidiana ens fa veure i rebre les conseqüències d'aquesta crisi i d'aquestes transformacions. Els més febles sempre són els que reben totes les garrotades.

Si en totes les societats al llarg de la Historia, han hagut sectors d'inadaptats, marginats, inconformistes, que han viscut extra-muros del contexte social, en el moment que s'han produït les grans crisis, aquests segments de marginalitat s'incrementa notablement i a vegades es multiplica com és el nostre cas.

En una ciutat com Badalona, de 235.000 habitants, que comptava amb un teixit industrial importantíssim, que va rebre l'allaud de les emigracions dels anys 60 i primers del 70, amb un nivell cultural bastant baix, sobretot en els barris més suburbials i que en els darrers deu anys han tancat una enorme quantitat de fàbriques: tèxtils, químiques, d'estampació metàl·lica, de vidre, confecció, etc., s'ha paralitzat pràcticament la construcció de vivendes, situant-nos a una centèsima part del que es construïa a l'any 1.973, tot això ha configurat una població activa aturada que segons les darreres estimacions poden situar en més de 26.000 persones. D'aquestes unes 14.000 són menors de vint-i-cinc anys. El nivell d'estudis dels aturats segons enquesta de l'INEM, és baixíssim a la nostra ciutat, la qual cosa afegeix més dificultats per a la readaptació a les noves tecnologies d'aquestes persones:

<u>Nivells de titulació</u>	<u>Nº aturats</u>	
. Estudis primaris sense registrar	9	-----
. Certificat d'Escolaritat	13.650	55'1 %
. F.P. 1	7.557	30'5 %
. E.G.B.	747	3'01 %
. F.P. 2	1.303	5'2 %
. B.U.P.	1.019	4'1 %
. Tècnics Grau Mig	241	0'9 %
. Tècnics Grau Superior	215	0'08 %
	24.741	

Ens trovem doncs, que els canvis tecnològics han escombrat el sistema productiu, comercial i de serveis obsolets i si bé les màquines de nova tecnologia poden desplaçar sense cap trauma a les velles, en canvi, amb les persones això és molt més difícil.

Pels treballadors aturats més grans de 50 anys, la readaptació a les noves tecnologies i als canvis productius, es fa sumament difícil. Al mateix temps, pels joves sense hàbits ni experiències professionals i amb uns estudis (en el millor dels casos), moltes vegades acadèmiques, és fa difícil incorporar-se al món productiu. Al mateix temps, és ben palès que la figura de l'aprenent practicament ha desaparegut. I si a tot això afegim els greus dèficits i desfases que arrosega la F.P. ens fem una idea bastant aproximada de la problemàtica tan complexa que estem vivint.

En aquestes circumstàncies i amb 14.000 joves aturats a la nostra ciutat preguntem: quants n'hi han que s'hi troven en una greu problemàtica socio-familiar, amb evidents símptomes de marginació, amb importants desequilibris psíquics produïts per totes les circumstàncies que els hi envolten?

Estem en condicions d'afirmar que la majoria de joves que venen a cercar feina a la Conselleria de Treball (i són realment molts), es troven en algunes d'aquestes circumstàncies. Es evident doncs, que les respostes que s'han de donar han de tenir un abast molt ampli, acorde amb les necessitats i que cal endegar un conjunt de recursos que entre tots plegats permetin obrir camins que suposin una aportació al nivell de les greus magnituds de la problemàtica social que estem patint.

Es per això, que aquesta política amplia de promoció d'ocupació a tots els nivells i de forma preferent pels joves, tenia i ha anat adreçada al conjunt de la població aturada que cercava un lloc de treball. Ha d'ésser una política global de benestar social i de millorament de les condicions de vida del conjunt dels ciutadans.

Quan els casos individuals es converteixen en multitud, necessàriament s'han d'aportar mesures i recursos adreçats al conjunt de la població que demana aferrisadament un lloc de treball.

Precisament, podem afirmar que la potenciació d'aquest conjunt d'iniciatives de promoció d'ocupació a nivell municipal ha estat el punt de que tant els tècnics que treballaven originàriament en els Serveis Socials, com els Consellers afectats per aquesta problemàtica, impulsarien l'enfortiment d'un Departament que assumeixi les competències que per delegació té l'Ajuntament per tal de planificar i endegar els diferents programes d'ocupació.

Si les causes de la marginació són fonamentalment socials, s'ha d'anar realment a abordar les solucions que aportin respostes reals i àmplies a aquesta problemàtica en tots els aspectes. Com sabem una d'aquestes causes més importants és l'atur.

Els contractes en formació

No hi ha dubte que existeix una important dosi de confusionisme entre l'empresariat que desconeix o bé desconfia de la multiplicitat de contractes, de normes i de bonificacions que es donen i al poc temps desapareixen adreçades amb bona fe a la promoció dels contractes d'aprenentatge, i en part no els hi manca raó.

Malgrat tot, segons les nostres informacions, s'està començant a moure una mica la contractació d'aprenents (uns 300 en el que va d'any a la nostra ciutat).

En aquest sentit, caldria una major unificació de criteris i unes actuacions complementaries més uniformes per part de l'Administració Central i de la Generalitat, tant en el terreny legislatiu com en el camp de la Formació Ocupacional ja que a vegades creiem que predominen els interessos particulars per damunt de la unitat d'esforços en la consecució del mateix objectiu: avançar en la integració del màxim de joves en el món del treball.

Com a experiència concreta a Badalona podem parlar de que fa dos anys i mig vam contractar pel propi Ajuntament a 21 joves provinents d'entre els casos més problemàtics existents a diferents barris de la nostra ciutat, seleccionats pels equips de base.

Bastants havien passat pel T.T.M. Tenien greus problemes de sociabilitat, de desequilibri psíquic, la majoria amb un nivell cultural baixísim, quatre de raça gitana, etc.

Avui, després d'aquest llarg període s'han produït canvis molt positius en aquests nois. Malgrat les dificultats inherents a les peculiars condicions empresarials de l'Ajuntament, que dificulten el propi aprenentatge pràctic (sobretot als que treballen a la Brigada Municipal), després d'enorme dificultats, de lluita permanent, a vegades recorrent a sancions, d'un seguiment intensiu per part dels dos professors contractats a mitja jornada, després de rescindir el contracte a sis i de que dos causesin baixa voluntaria, podem afirmar que hem aconseguit una integració bastant gran a la resta de nois (13), que estan en vies de quedar-se definitivament a l'Ajuntament.

L'evolució en la seva conducta, en la sociabilitat, en l'adaptació a la disciplina del treball, en la valoració del que representa tant per ara com en el futur un lloc de treball, ha estat plenament satisfactoria i podriem qualificar-la d'extraordinària. Aquesta va ésser la nostra primera experiència que posteriorment l'hem volgut generalitzar.

Conscients d'aquesta problemàtica que pateixen els joves que encara no han aconseguit la primera feina, la Conselleria de Treball i Turisme hem iniciat amb la col.laboració dels Instituts i Escoles de F.P., un relançament de la figura de l'aprenent. La via que actualment gaudeix d'uns avantatges, tant pel jove com pel empresari, és la dels contractes en formació. Aquesta modalitat de contractació permet al jove alhora de treballar, formar-se en l'activitat professional que està desenvolupant en la pràctica. A fi d'impulsar la contractació d'aprenents estem adoptant una serie de mesures, que es tradueixen en un conveni amb l'empresari mitjançant el qual es donen una serie d'avantatges suplementaries per tal d'incentivar les contractacions. Es evident que mitjançant una col.laboració continuada es poden aconseguir fites importants en aquest sentit.

Hem habilitat pressupostos per assumir els costos de les subvencions de 150 contractes i ja en portem uns cinquanta.

Amb aquesta idea també pensem aconseguir un altre objectiu molt important, des de el meu punt de vista. Hem elaborat un tríptic on expliquem aquest conveni adreçant-lo sobretot als empresaris. Doncs, bé, d'aquesta manera estem repartint eines entre els propis joves perquè siguin ells els que cerquin el seu lloc de treball, visitin diferents centres de treball i d'aquesta manera ofereixin els seus serveis. Així pensem, promovem els contractes en formació, convertint als joves en subjectes actius a la recerca del seu propi lloc de treball.

Cooperativisme i autoocupació

Amb la posta en marxa del II Pla d'Ocupació Juvenil i del I Pla de Treball i Formació, promocionats per la Generalitat i comptant amb la col.laboració

de l'INEM, vam crear 14 cooperatives que han suposat uns 95 llocs de treball estables dins de l'any 1.984-85.

Un percentatge molt elevat de participants, està constituït per joves i d'aquests una part considerable està formada per nois i noies que responen perfectament a tots els símptomes i indicadors de joves marginals i amb una problemàtica socio-familiar greu.

L'experiència ens ha demostrat que aquests nois que s'incorporen al lloc de treball en general s'han adaptat, amb molt poques excepcions. La producció seriada o en cadena, el veure integrat en un sistema productiu, que funciona a un ritme determinat i amb unes normes establertes, en la que ells són una peça més dintre de l'engranatge, els obliga a tirar endavant. Tots els seus companys són més o menys col·legues seus. Allà no podrà fer-se el ràcano ni el llest, perquè no serà ni un professor, ni un tutor, ni tant sols un encarregat qui li cridi l'atenció, sino que serà el seu propi company, que està al seu costat i que en el seu propi llenguatge li fa veure que ha de treballar com tothom.

som conscients de que el treball de per sí no transforma el seu caràcter ni la seva conducta, ni arregla la seva desestructuració familiar ni les mancances d'afectivitat, però si que li permet establir unes noves relacions, unes noves amistats, conviure amb un tipus de persones que es comporten amb ell de forma correcta i normal, sense paternismes. Durant un període bastant llarg, possiblement portaran una doble vida. En el treball complirà, i a la sortida continuaran les seves activitats amb els "col·legas" del barri, exerciràn esporàdicament la prostitució femenina i homosexual, efectuaran petites razzies, etc. Però el que està clar es que amb el treball, amb l'ambient de la cooperativa, l'hem proporcionat un nou marc de relacions, de coneixements, de perspectives de treball i d'autorealització que cada vegada el condicionaran més, fins, que a a mesura que vagi madurant pot reforçar-li les conductes més positivistes i sociables, fins que es lligui definitivament a aquesta nova forma de vida que l'hi hem anat ajudant a construir.

En aquest sentit, també hem impulsat un conveni amb la D.G. de Serveis Penitenciaris, per a donar feina a expresidaris, persones que es trobin en llibertat condicional o en règim obert, etc., el qual està en procés d'iniciació i que esperem obtenir bons resultats. De moment s'inicia amb quatre persones.

Entenem que avui en dia les opcions d'empreses solidaries tenen moltes dificultats per a tirar endavant, ja que ens trovem en un ambient social molt hostil, on impera l'individualisme i l'egoisme i on les opcions solidaries estan sumament devaluades i poc considerades.

Donades totes aquestes dificultats, nosaltres promocionem empreses cooperatives rendables, que la seva viabilitat econòmica esta assegurada, però al mateix temps el col·lectiu humà ha de reunir les condicions òptimes com perquè l'empresa tiri endavant.

Del que es tracta és de promocionar des de la propia escola unes noves actituds per part dels joves respecte al món del treball esperant que els vinguin a contractar, sino que això es força difícil i que ells també es poden espabilar. Que han de donar-li voltes al cap per a idear el seu propi treball o bé per associar els seus esforços i coneixements amb altres persones experimentades per endegar entre tots un negoci.

Això és un pas molt important i si a més a més s'els inculca la idea del cooperativisme, amb tot el que això comporta, tant de bó. Aquesta filosofia hauria d'estar incorporada als Plans d'Estudis de les escoles d'ensenyament mitjà, per tal d'educar als joves en aquestes perspectives.

La Formació Ocupacional

No és la meua intenció entrar-hi ara en la discussió respecte a les causes del fracàs escolar, als continguts i a les exigències que es demanen dels alumnes i dels professors, a les frustracions i a vegades angoixes dels nois, donades per les exigències dels pares i del propi sistema educatiu d'una banda, i les dificultats tan enormes que tindran per a trobar feina d'altra. En definitiva crec que tot el sistema educatiu, tant d'EGB com de BUP i FP en vies d'integració en el tronc comú, ha d'estar en condicions de fer possible la incorporació de tots els nois i noies a aquesta xarxa pública d'ensenyament. L'esforç pressupostari motivat per l'obligatorietat d'educació fins als setze anys, per una major dotació de recursos i d'equipaments, per a la contractació d'educadors de reforç que ajudin a la integració dels nens "handicapats", o amb problemes caracterials, etc., ha d'ésser molt gran, però es evident que una bona política educativa és fonamental i que requereix el màxim d'esforços i de recursos.

El mateix podriem dir de la política de salut pública, d'esports, de cultura, etc. Tot aquest conjunt d'actuacions han d'ésser assumides per les àrees corresponents de les diferents administracions.

Respecte al tema concret de la formació ocupacional, al no tractar-se d'una formació reglada, permet una flexibilitat a l'hora de dissenyar cursos, pretenem, dintre de les seves limitacions, omplir d'una manera coherent i racional una sèrie de mancances que no poden oferir els altres tipus de formació reglada. La Formació Ocupacional gaudeix d'una sèrie de característiques que fan que els objectius que persegueix duguin resultats a molt curt termini en la pràctica. Aquestes característiques fan referència, per una banda, a l'ampli ventall de possibilitats de matèries a que es pot optar per dissenyar els cursos, així com la flexibilitat en la durada dels mateixos. I d'altra banda, l'aplicació concreta dels cursos a les necessitats específiques de col·lectius o de programes. És aquest darrer punt el que fa a la Formació Ocupacional una via òptima per adequar unes necessitats formatives a curt termini a un programa de formació que respongui a aquestes necessitats.

En primer lloc cal parlar de la funció que desenvolupa la F.O. en els contractes en formació. Els joves que accedeixen a aquest tipus de contracte tenen la possibilitat de formar-se professionalment desenvolupant paral·lèlament una activitat remunerada lligada directament amb la formació que està rebent. És altament possible que el jove vegi una utilització quotidiana dels coneixements que està assumint, i per això s'accentua en els casos que les pràctiques les pot fer en els mateixos locals on està treballant.

Una altra activitat molt lligada a la F.O., és la que fa referència a la formació de quadres d'empresa, es a dir, tècnics en direcció d'empreses. És necessària la constant formació de persones capacitades per estar en els quadres de direcció de les empreses, ja que és un element molt important per configurar uns equips professionals amb una preparació actualitzada per dinamitzar la vida econòmica d'aquestes empreses. Igualment la incorporació de noves tecnologies aplicades a la producció, reclama una constant posta al dia dels treballadors que intervenen en el procés, el que precisa d'un reciclatge "a mida" de les necessitats reals del col·lectiu d'operaris. La F.O. dona una solució vàlida a aquest problema mitjançant l'elaboració de cursos dissenyats específicament (programa, duració, etc.) per la necessitat concreta del moment, podent posteriorment continuar el procés formatiu. En aquest sentit a través d'Ajuntaments s'estàn realitzant convenis amb empreses tecnològicament avançades, perseguint aquest objectiu, ja que és en el marc de les propietats ciutats on es coneixen amb objectivitat les necessitats i es pot donar a curt termini una resposta als problemes.

Seguint en aquesta mateixa línia, la F.O. permet als alumnes que cursin estudis als centres de Formació Professional, accedir a una formació complementària que en molts casos es podria mitjançant convenis amb empreses, realitzar en les instal·lacions d'aquestes, el que els permet tenir un contacte més directe i vivencial de l'activitat professional que estan preparant. Ja que les escoles de F.P. moltes vegades no disposen dels equips avançats que les pràctiques requereixen.

La Formació Ocupacional

No és la meua intenció entrar-hi ara en la discussió respecte a les causes del fracàs escolar, als continguts i a les exigències que es demanen dels alumnes i dels professors, a les frustracions i a vegades angoixes dels nois, donades per les exigències dels pares i del propi sistema educatiu d'una banda, i les dificultats tan enormes que tindran per a trobar feina d'altra. En definitiva crec que tot el sistema educatiu, tant d'EGB com de BUP i FP en vies d'integració en el tronc comú, ha d'estar en condicions de fer possible la incorporació de tots els nois i noies a aquesta xarxa pública d'ensenyament. L'esforç pressupostari motivat per l'obligatorietat d'educació fins als setze anys, per una major dotació de recursos i d'equipaments, per a la contractació d'educadors de reforç que ajudin a la integració dels nens "handicapats", o amb problemes caracterials, etc., ha d'ésser molt gran, però es evident que una bona política educativa és fonamental i que requereix el màxim d'esforços i de recursos.

El mateix podriem dir de la política de salut pública, d'esports, de cultura, etc. Tot aquest conjunt d'actuacions han d'ésser assumides per les àrees corresponents de les diferents administracions.

Respecte al tema concret de la formació ocupacional, al no tractar-se d'una formació reglada, permet una flexibilitat a l'hora de dissenyar cursos, pretenem, dintre de les seves limitacions, omplir d'una manera coherent i racional una serie de mancances que no poden oferir els altres tipus de formació reglada. La Formació Ocupacional gaudeix d'una serie de característiques que fan que els objectius que persegueix duguin resultats a molt curt termini en la pràctica. Aquestes característiques fan referència, per una banda, a l'ampli ventall de possibilitats de matèries a que es pot optar per dissenyar els cursos, així com la flexibilitat en la durada dels mateixos. I d'altra banda, l'aplicació concreta dels cursos a les necessitats específiques de col·lectius o de programes. És aquest darrer punt el que fa a la Formació Ocupacional una via òptima per adequar unes necessitats formatives a curt termini a un programa de formació que respongui a aquestes necessitats.

En primer lloc cal parlar de la funció que desenvolupa la F.O. en els contractes en formació. Els joves que accedeixen a aquest tipus de contracte tenen la possibilitat de formar-se professionalment desenvolupant paral·lèlament una activitat remunerada lligada directament amb la formació que està rebent. És altament positiu que el jove vegi una utilització quotidiana dels coneixements que està assumint, i per això s'accentua en els casos que les pràctiques les pot fer en els mateixos locals on està treballant.

Una altra activitat molt lligada a la F.O., és la que fa referència a la formació de quadres d'empresa, es a dir, tècnics en direcció d'empreses. És necessària la constant formació de persones capacitades per estar en els quadres de direcció de les empreses, ja que és un element molt important per configurar uns equips professionals amb una preparació actualitzada per dinamitzar la vida econòmica d'aquestes empreses. Igualment la incorporació de noves tecnologies aplicades a la producció, reclama una constant posta al dia dels treballadors que intervenen en el procés, el que precisa d'un reciclatge "a mida" de les necessitats reals del col·lectiu d'operaris. La F.O. dona una solució vàlida a aquest problema mitjançant l'elaboració de cursos dissenyats específicament (programa, duració, etc.) per la necessitat concreta del moment, podent posteriorment continuar el procés formatiu. En aquest sentit a través d'ajuntaments s'estàn realitzant convenis amb empreses tecnològicament avançades, seguint aquest objectiu, ja que és en el marc de les propietats ciutats on es coneixen amb objectivitat les necessitats i es pot donar a curt termini una resposta als problemes.

Seguint en aquesta mateixa línia, la F.O. permet als alumnes que cursin estudis als centres de Formació Professional, accedir a una formació complementària que en molts casos es podria mitjançant convenis amb empreses, realitzar en les instal·lacions d'aquestes, el que els permet tenir un contacte més directe i vivencial de l'activitat professional que estan preparant. Ja que les escoles de F.P. moltes vegades no disposen dels equípaments avançats que les pràctiques requereixen.

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÛRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

PROGRAMES D'INFANCIA, ADOLESCÈNCIA
I JOVENTUT DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

- . Ramon Nicolau
- . Josep Maria Rueda

Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

La base de la meua comunicació a la Taula Rodona sobre Centres Oberts i Programes municipals de Tractament Intermedi és el document adjunt de la nostra Revista Fer Ciutat, elaborat per el Sr. Josep Mª Rueda, responsable del programa d'infància, adolescència i joventut de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona. També és esclaridor el programa adjunt que resumeix la nostra activitat al 1985.

Tots dos documents centrats naturalment en la temàtica de centres diürns per a la infància i adolescència.

Les línees futures d'actuació de l'Ajuntament de Barcelona, passen fonamentalment per generalitzar aquests programes operatius al conjunt de districtes de la ciutat, en funció dels indicadors de necessitat social i de les disponibilitats pressupostàries, evaluant continuadament la seva incidència i eficàcia, i modificant-los només en funció d'aquestes mateixes influències.

RAMON NICOLAU i NOS

Coordinador de Serveis de l'Àrea de
Serveis Socials

Programes d'infància, adolescència i joventut

Josep Maria Rueda Palenzuela

Potser cal començar amb una pregunta. Què se n'espera, dels Serveis Socials? Segons la Constitució, l'administració ha de crear instruments per lluitar contra la desigualtat dels ciutadans. Els Serveis Socials són un d'aquests instruments.

El sentit d'aquests programes, doncs, és que són una aportació que fa l'administració per evitar la desigualtat, la marginació, les sociopaties, etc., que afecten la infància i la joventut.

Per diverses raons, el nostre motiu de reflexió i el motor que impulsa el nostre treball és la socialització. Primer, perquè la socialització és un efecte constatable en el subjecte, que ens permet de conèixer-ne la potència i la capacitat; segon, perquè la socialització és una interrelació entre subjectes que s'influeixen mútuament, de forma que les accions de l'individu reforcen tant el propi comportament com el dels altres, cosa que ens permet de considerar el marc social com a suport del comportament de l'infant i, per tant, és important incidir-hi; i tercer, i últim, perquè la socialització és un procés al llarg del qual s'ha anat construint el present i que cal conèixer per trobar l'explicació del que succeeix en un moment determinat.

La socialització és sinònim d'humanització i, doncs, es produeix en tots els infants pel fet de viure en societat. Però, les formes que pren la socialització poden ser molt diverses: n'hi ha d'aptes per viure en una societat i que són potents per transformar-la. D'altres, són dèbils i algunes fins i tot incapacitadores. Per nosaltres tota forma de socialització dèbil o incapacitadora és sinònim de marginació.

La marginació té una base objectiva que es detecta per les formes amb què es presenta, cosa que mostra el sociòleg, però també té una part oculta que cal descobrir mitjançant allò que es constata si és que es volen conèixer els mecanismes creadors i mantenidors de la marginació, i això ho posa en evidència el psicòleg social. La margina-

ció no és sols l'absència de "riquesa" sinó, a més, una especial adaptació de l'home al seu medi que el fa concebre's com a dèbil, incapaç i separat del que és normal. Aleshores és quan podem parlar de marginació. Aquests dos nivells de la marginació, l'objectiu i el subjectiu, es relacionen de manera que l'un és l'efecte de l'altre i, justament, són una de les bases del nostre treball.

Ens preocupen fonamentalment tots aquells processos de socialització que poden empènyer els subjectes vers la marginació. Ens preocupa el risc que tenen els infants, els adolescents i els joves d'entrar en un procés debilitador i incapacitador tant individualment com grupalment. Però també ens preocupa saber la manera de fer sortir de la marginació tots aquells que ja s'hi troben. Risc i sociopatologia en constitueixen dos elements nous que atrauen la nostra preocupació.

Finalment, volem dir-vos que creiem que l'origen de la marginació té múltiples causes que condicionen les formes que pren. Els Serveis Socials moderns i científics han de dotar-se d'uns conceptes adients a allò que volen fer. Així com en un principi marginació era sinònim de pobresa, de "lumpen", avui és, també, la forma com són educats molts infants, les dificultats que impossibiliten el jove de tenir un lloc de treball, les barreres que té la dona per incorporar-se plenament a la societat, la separació social a què se sotmet els ancians, etc. És en aquest sentit ampli que s'estructuren les nostres propostes.

Com ens organitzem?

Els programes d'Infància, Adolescència i Joventut han de conciliar diverses unitats de decisió: la Direcció de l'Àrea, la Secretaria Tècnica i l'Equip de Base o SAIJ (1) han de ser una resposta als problemes o les necessitats que presenta la infància d'un territori determinat.

(1) SAIJ: Servei d'Atenció a la Infància i la Joventut.

PROGRAMA D'INFÀNCIA SERVEIS SOCIALS

SERVEI D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA (S.A.I.)

	PRIMERA INFÀNCIA de 0 a 6 anys	SEGONA INFÀNCIA de 6 a 12 o 14 anys	ADOLESCÈNCIA-JOVES de 12 o 14 a 18 o 20 anys	
SERVEI D'ATENCIÓ A LA COMUNITAT	<p>Campanyes. Escola de Pares. Coordinadora. Atenció i intervenció en els centres per a petits. Programes de vacances. Programes especials per infants abandonats, infants mancats d'atenció, infants maltractats, infants explotats.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Estructura associativa i de relació. ● Escola de voluntaris per al treball amb la infància. ● Programes especials per a l'escola (violència, absentisme, etc.) ● Programes especials per a minories ètniques, prostitució, drogaaddiccions, explotació, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Estructura associativa i de relació. ● Centres d'informació, orientació i assessorament. ● Campanyes laborals. ● Cooperativisme. ● Acció, intervenció i assessorament de plans especials per als joves. 	COMUNITAT
SERVEI D'ATENCIÓ A LA INSTITUCIÓ	<p>CENTRE EDUCATIU PETITS</p> <p>NIU SOCIAL (cangurs, parkings)</p>	<p>CENTRES PER AL TEMPS LLIURE.</p> <p>CENTRES OBERTS.</p> <p>COLLECTIUS.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● LLAR DE JOVES. (Residència) (Col·lectius) ● INICIACIÓ AL TREBALL. (Pre-taller) ● CENTRE EDUCATIU. ● CENTRE TERAPÈUTIC. 	INSTITUCIÓ
SERVEI D'ATENCIÓ A LA FAMÍLIA	<ul style="list-style-type: none"> ● SERVEI DE TREBALL SOCIAL FAMILIAR. ● SERVEI DE TREBALL PSICOLÒGIC FAMILIAR. ● AJUDA ECONÒMICA.* ● SERVEI D'AJUDA A LA LLAR.* ● SERVEI DE FAMÍLIES D'ACOLLIMENT.* <p>*(Són programes autònoms, polivalents i complementaris del programa d'infància)</p>	<p>SERVEIS D'ATENCIÓ FAMILIAR.</p> <ul style="list-style-type: none"> —TREBALL SOCIAL. —TREBALL PSICOLÒGIC. —AJUDA ECONÒMICA. —SERVEI D'AJUDA A LA LLAR. —SERVEI DE FAMÍLIES D'ACOLLIMENT. 	<ul style="list-style-type: none"> ● SERVEIS D'ATENCIÓ FAMILIAR <ul style="list-style-type: none"> —TREBALL SOCIAL. —TREBALL PSICOLÒGIC. —AJUDA ECONÒMICA —SERVEI D'AJUDA A LA LLAR. —SERVEI DE FAMÍLIES D'ACOLLIMENT. 	FAMÍLIA
SERVEI D'ATENCIÓ A L'INDIVIDU	<ul style="list-style-type: none"> —DIAGNÒSTIC. —ESTIMULACIÓ. —ARTICULACIÓ (Integració). 	<ul style="list-style-type: none"> —DIAGNÒSTIC. —TRACTAMENT EDUCATIU. —TRACTAMENT REEDUCATIU. —TRACTAMENT TERAPÈUTIC. —ORIENTACIÓ —SEGUIMENT. —ARTICULACIÓ. 	<ul style="list-style-type: none"> —ORIENTACIÓ. —SUPORT DEL TREBALL SOCIAL. —SUPORT DEL TREBALL PSICOLÒGIC. —SEGUIMENT. —ARTICULACIÓ. 	INDIVIDU

Un dels punts de partida és la infància d'una comunitat concreta que, individualment, pot presentar mancances, tenir dificultats de relació, viure situacions problemàtiques, etc. Aquests trets observables poden ser exteriors a l'infant i no afectar-lo o poden afectar-lo de forma que la seva persona s'estructuri de forma reactiva o poden haver-se integrat ja en la seva personalitat constituint-ne el regulador. L'altre punt de partida és la comunitat com a niu socialitzador, que pot ser pobre de recursos estimuladors, oferir processos de criança i de relació contraproduents o incompetents o tenir una estructura marginadora a més de la misèria, la desestructuració afectiva, l'anomia, etc.

D'aquests punts de partida, coneguts tant per la DIRECCIÓ com per la SECRETARIA TÈCNICA i els EQUIPS DE BASE (SAIJ), en neix la coordinació especial que mantenen entre ells (2).

A la Direcció, d'acord amb el seu ideari, li correspon tenir cura dels pressupostos, el personal i la infraestructura i, a més, assenyalar les prioritats de cada acció y les necessitats a què cal respondre.

La Secretaria Tècnica (3) ho recull i ho transforma en forma de programes-proposta pensant que si es duen a terme les idees que contenen es podran instrumentar recursos per a l'acció. Si la Direcció de l'Àrea ho aprova, s'inicia un procés de seguiment que fan tant la Direcció de l'Àrea com la Secretaria Tècnica.

Un cop aprovat un programa, la Secretaria Tècnica l'envia al Cap de Zona i a l'Equip de Base (SAIJ) perquè l'estudiï i s'inicia l'elaboració dels projectes d'acció que s'estudien i discuteixen amb la Secretaria Tècnica amb la finalitat de poder establir-ne els processos necessaris de suport i avaluació.

EL SAIJ (4), en rebre el programa operatiu, sap que li ha arribat un instrument, un marc teòric on figuren els principis, els objectius, les hipòtesis, etc., que ajuden a situar l'acció i a ordenar-la. L'Equip de Base hi afegeix la dimensió real del problema, concreta la zona de treball i estableix la urgència de l'acció partint d'una valoració de la potència real de l'equip, tant dels professionals com dels re-

La socialització és sinònim d'humanització i es produeix pel fet de viure en societat.

ursos, siguin econòmics siguin d'infraestructura. També té en compte les experiències de la comunitat en la participació en d'altres accions. Amb la conciliació d'aquests tres elements (programa « coneixement real » potència de la resposta) s'elaboren els projectes. Aquests són instruments d'acció, no són marcs teòrics.

Finalment, el SAIJ llança els projectes com a propostes a la comunitat, donant-los a conèixer, ajudant els membres de la comunitat perquè es reconeguin com a usuaris, implicant-los i organitzant-los de forma que el projecte sofreixi les transformacions necessàries perquè la comunitat l'assumeixi com una producció pròpia i un dret. Si no s'aconsegueix aquest últim aspecte els projectes queden buits de sentit perquè no han interessat els qui n'han de fer ús, que són justament els qui hi donen sentit. Vam partir de la comunitat i hem retornat, finalment, a la comunitat, als individus, als grups, però amb propostes, idees, etc., que poden ajudar a millorar-la.

Si us hi fixeu bé, podeu veure que hi ha tres nivells de treball ben diferenciats: EL DE PLANIFICACIÓ, EL DE PROGRAMACIÓ I EL D'ACTUACIÓ.

El nivell de planificació posa en contacte la Direcció i la Secretaria Tècnica i juntes, tenint presents les prioritats, l'orquestran tècnicament en forma de programa i fan un seguiment que en serà la base de l'avaluació.

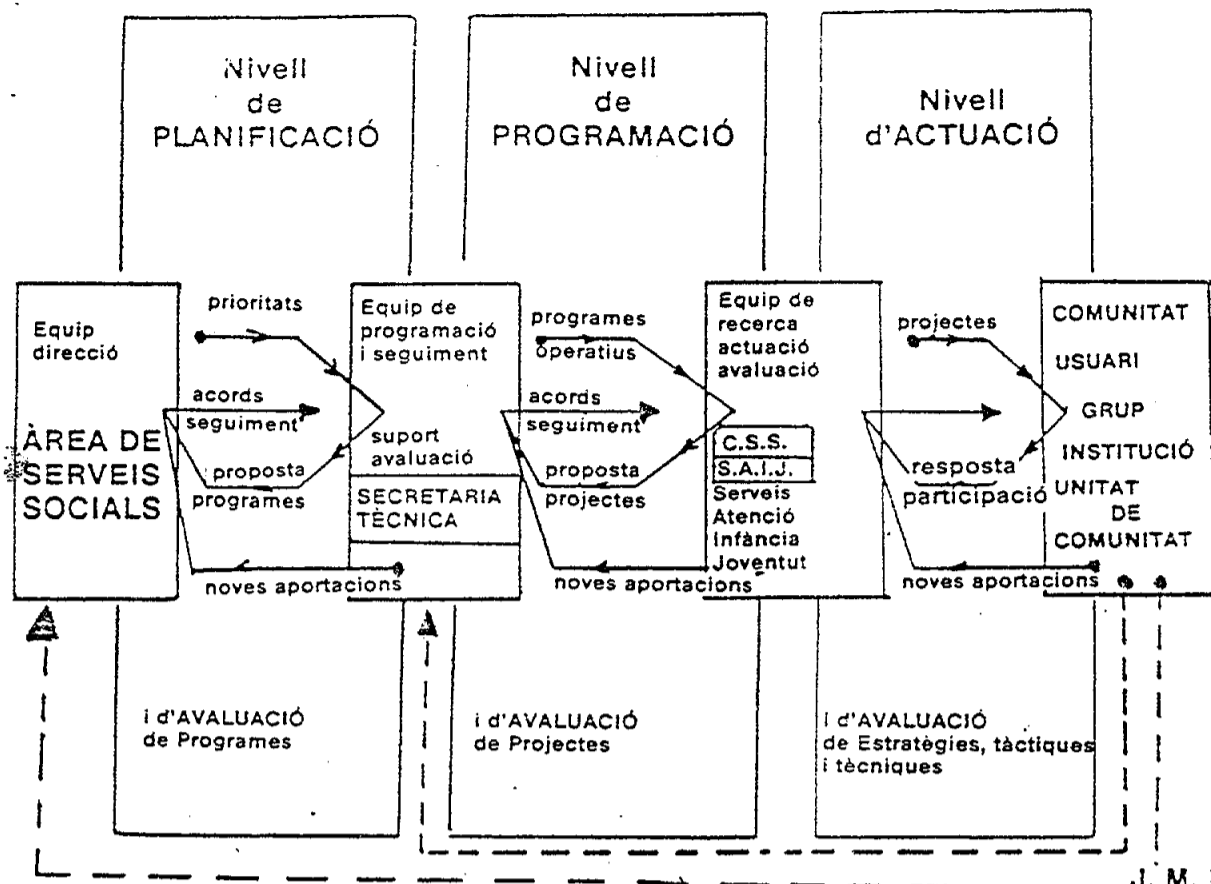
El nivell de programació estableix connexions entre la Secretaria Tècnica i els Equips de Base (SAIJ) de forma que els programes es converteixen en actuacions i el seguiment forneix les dades per avaluar-los.

El nivell d'actuació uneix els professionals (educadors, assistents socials i psicòlegs) i la comunitat a l'entorn d'accions i serveis determinats gràcies a la realitat de la participació. L'Equip de Base realitza i avalua les estratègies, les tàctiques i les tècniques amb

(2) Vegeu el quadre n.º 2.

(3) La Secretaria Tècnica té com a funcions la PROGRAMACIÓ, el SEGUIMENT del desenvolupament del programa en la zona, el SUPORT als equips de base en forma de reguladors d'organització, el reciclatge, la formació permanent, etc., i l'AVALUACIÓ.

(4) El SAIJ, Servei d'Atenció a la Infància i la Joventut, és un equip interdisciplinari format per aa.ss., psicòlegs i educadors. També és multiprofessional ja que coordina serveis de Joventut i de Serveis Socials. Té al seu càrrec una zona o districte i tres àmbits de treball: USUARI, INSTITUCIÓ I COMUNITAT. Aquest servei té una tendència creixent a coordinar-se amb els Serveis Socials Polivalentes. Són funcions d'aquest equip la RECERCA o coneixement de la problemàtica de la zona, l'ACTUACIÓ mitjançant projectes, l'avaluació de l'actuació i fer conèixer les noves necessitats de la zona.

J. M. Rueda

Programes infància - adolescència i joventut

què s'ha de posar en relació amb la comunitat i estableix els processos correctors necessaris.

Lògicament, aquesta explicació és lineal. De fet, en l'organització hi ha circuits correctors que permeten el diàleg i la comunicació i n'eviten la burocratització.

Quins són els programes operatius que avui tenim organitzats des de l'Àmbit d'Infància, Adolescència i Joventut (1)

Potser abans de parlar dels programes caldria parlar de la sociologia, la psicosociologia, i fins i tot de la psicologia de la infància dels diversos districtes. Però aquesta feina superaria l'objecte d'aquest escrit (2). Donem-ho per conegut.

Tenint present que l'objecte del nostre treball és la intervenció en els processos de socialització —millorant els que són bons, compensant els que són dèbils i lluitant contra els que condueixen a la marginació—, els nostres programes són de tres tipus:

1er. Aquells que van dirigits a la comunitat, entesa com el marc, el niu socialitzador (el nínxol ecològic, que dirien els ecologistes), amb l'objectiu d'influir en els processos de comunicació i de comunitat. El recurs, en aquest cas, és l'autoorganització i la unitat de la comunitat (3) que col·labora amb nosal-

tres, ja sigui perquè és la base de la reorganització de la responsabilitat de la comunitat en la lluita contra els problemes o ja sigui de suport a les iniciatives ja organitzades dels veïns.

2on. Aquells que van dirigits a l'usuari, en el doble vessant d'atenció al nucli socialitzador familiar com a agent primer i més important d'aquest procés i els dirigits directament vers el subjecte que demana atenció especial pel fet de ser portador de característiques mentals o de comportament que l'empenyen o el mantenen dins de la marginació.

3er. Finalment, donada la complexitat d'alguns d'aquests problemes a tractar necessitem un recurs com és la institució per poder instrumentar altres respostes i d'aquí naixeran els programes amb base institucional.

Programes com a base d'acció de la comunitat

Per a l'àmbit d'infància, la comunitat és un dels elements fonamentals del seu treball.

(1) Són en via de publicació, però podeu demanar-los a l'Àrea, perquè els tenim fotocopiats.

(2) El sociòleg PERE NEGRE ha ordenat les dades sociològiques de Barcelona sobre infància que poden ser útils.

(3) Unitat de comunitat: Conjunt de veïns que s'organitzen junt amb el professional per tirar endavant els projectes de treball.

La comunitat, pel fet de la seva peculiar organització, influència, creació de valors, etc., traça els marcs dels processos de socialització. En la comunitat s'estableixen també les dialèctiques entre els grups marginats i els no marginats que, molts cops, són, al seu entorn, marginadors. És des de dintre de la comunitat que podem observar la incapacitat, la desigualtat, les mancances o la debilitat dels grups i dels seus membres. De la comunitat ens n'interessa, fonamentalment, la "cultura" (4), entesa com a conjunt de característiques que la defineixen.

Són cultura que ens interessa conèixer, la presència o l'absència d'organització, els ritus temporals (festes, etc.), la capacitat de reacció contra els problemes o les necessitats, els mitjans i la distribució del poder i de la influència, les diferències socials, etc., però també ens n'interessa conèixer l'autopercepció, els valors dominants, la manera de veure el passat, el present i el futur, etc... Dit en altres termes, la MENT de la comunitat. Aquests dos nivells seran la base de l'organització de les respostes en forma de programes:

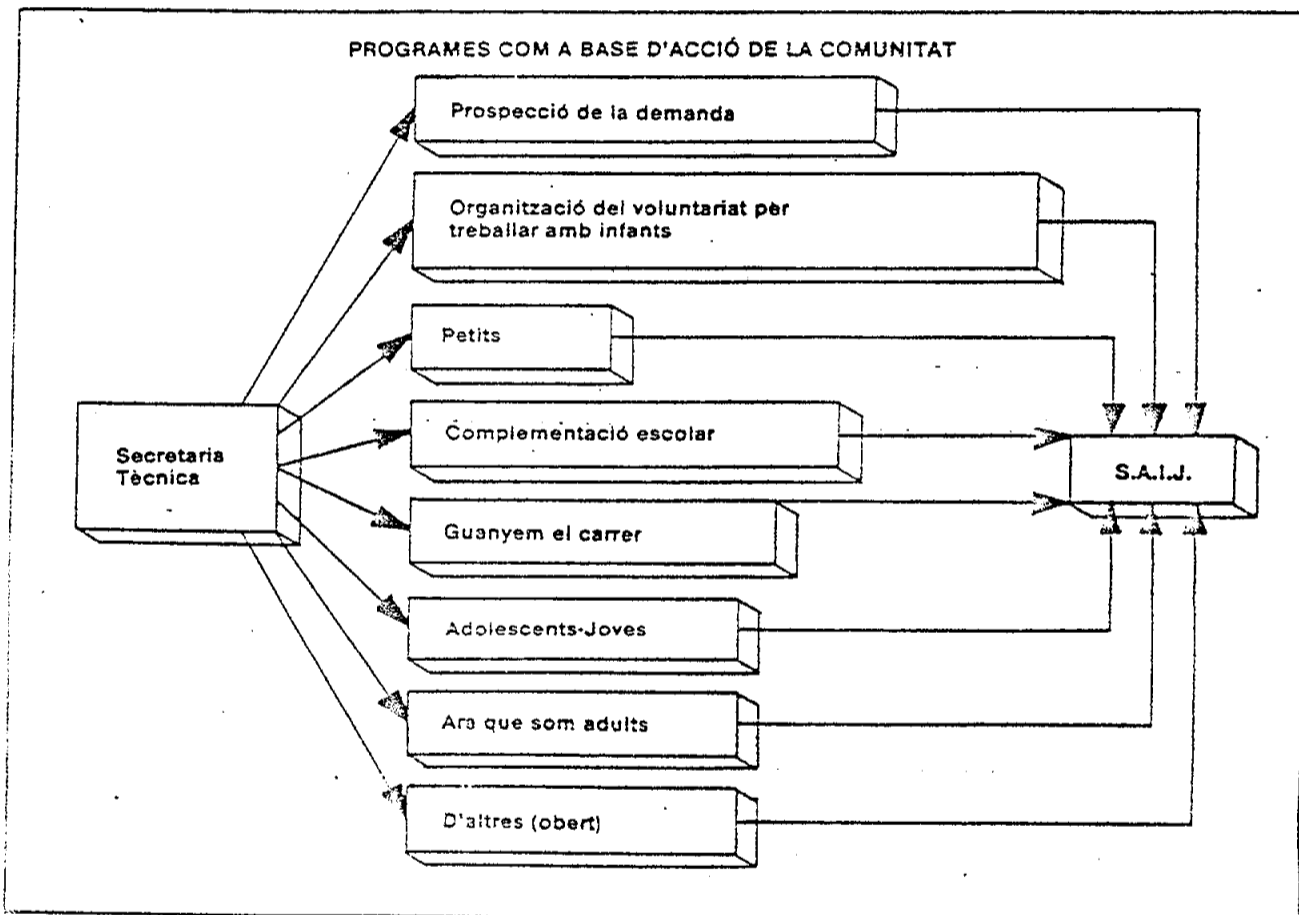
infants, les diverses sociopatologies que condueixen a la marginació, etc.

El programa ORGANITZACIÓ DEL VOLUNTARIAT PER TREBALLAR AMB INFANTS agrupa tots els projectes encaminats a l'organització de la implicació dels veïns en la resposta a les necessitats dels infants.

El programa PETITS és el conjunt de projectes destinats a sensibilitzar els pares dels nadons perquè millorin les seves capacitats de criança i de relació.

COMPLEMENTACIÓ ESCOLAR agrupa tots aquells projectes que tenen com a eix l'escola (bressol, parvulari, EGB, FP y BUP) i estableix plans de col.laboració, ajuda de la seva funció educativa i millorament.

El programa GUANYEM EL CARRER, està constituït per tots aquells projectes que prenen com a eix la festa o els esports, així com les estructures d'interrelació d'adults i joves, els esdeveniments socials, els centres d'interès social o l'organització de la comunitat, etc., i ajuden a millorar els processos de socialització dels infants i els ado-

El primer programa, PROSPECCIÓ DE LA DEMANDA, pretén de recollir tots els projectes que tenen com a objectiu el coneixement de la comunitat, de les seves característiques, del risc que presenten per als seus

lescents en la dinàmica pròpia de la relació en el barri.

ARA QUE SOM ADULTS és el programa

(4) Utilitzem CULTURA en el mateix sentit que la utilitza Bion quan parla del grup.

que neix del conjunt de projectes de formació, aprenentatge i reflexió dirigits als pares i mares de la comunitat perquè puguin millorar la seva capacitat educativa.

Els programes ADOLESCENTS I JOVES recullen tots els projectes destinats a donar suport a aquesta edat per aconseguir els objectius d'articulació, compromís i implicació dels joves en el món social.

Finalment, no cal dir que aquest nivell està obert a nous programes.

Programes que tenen com a base l'usuari

Si en els programes de comunitat molts cops l'acció del tècnic és el que assoleix d'interessar els ciutadans en la seva proposta, en els programes que tenen com a base l'usuari és al revés: és el ciutadà qui, reconeixent les pròpies necessitats i fent ús del seu dret, utilitza els serveis dels professionals. Per això, la característica principal d'aquests programes és que neixen de la DEMANDA que fa l'usuari i de l'establiment d'uns serveis en règim de PERMANÈNCIA o de CONSULTORI.

El primer i el més antic dels programes operatius que tenen com a base l'usuari és el d'ATENCIÓ FAMILIAR. Una família va als serveis perquè necessita ajuda o suport o perquè necessita tractament. Justament són aquestes les grans directrius del progra-

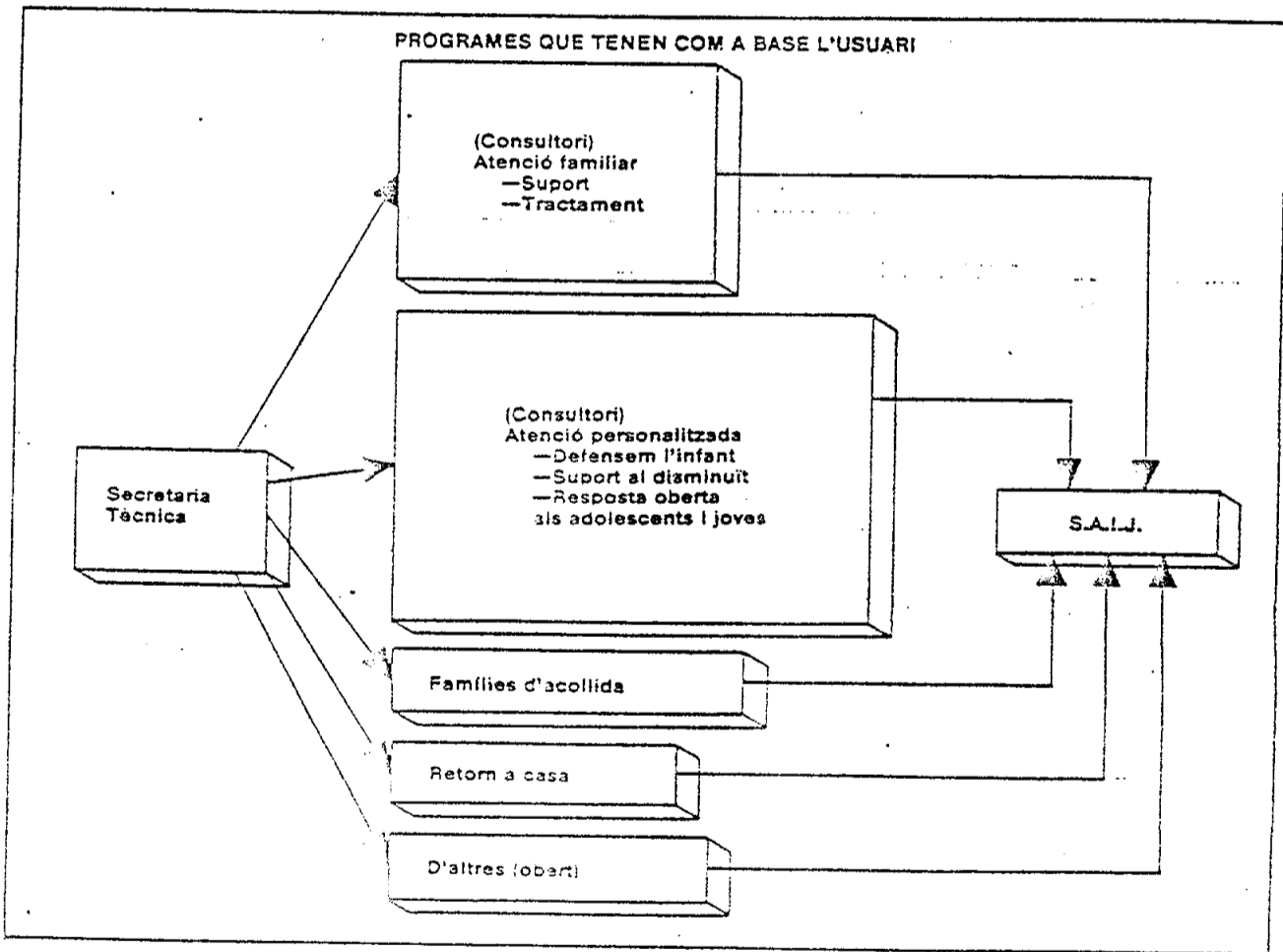
ma. Al voltant del suport s'organitzen tots els projectes d'ajuda a la llar, ajut econòmic, consell, tramitació de recursos, etc., mentre que al voltant de l'eix tractament s'organitzen els projectes d'aprenentatge, reeducació i modificació que s'estableixen amb la família, com a resposta a la seva demanda.

Acops no és la família la que requereix ajuda sinó que és l'infant o el jove. En aquests casos es fan un seguit de projectes; uns van destinats a defensar-lo en casos de maltractaments, prostitució, explotació, etc., i uns altres a donar-li suport en la seva disminució (psíquica, física, orgànica) (5); d'altres, encara, neixen com a plataforma oberta a tots aquells joves que cerquen informació, atenció o tractament i que vénen individualment al servei. Aquest conjunt de projectes s'agrupen a l'entorn dels programes d'ATENCIÓ PERSONALITZADA.

Els equips de base (S.A.I.J.) estan també coordinats amb el Servei de Famílies d'Acollida i, prenent com a base aquesta relació, s'estableixen nous projectes.

Actualment, conjuntament amb la DIPUTACIÓ de Barcelona, treballem experimentalment en un programa per desasilar els infants que en diem RETORN A CASA. A cada districte s'organitzen una sèrie de projectes perquè l'infant surti de l'asil i torni a casa

(5) En col·laboració amb els Patronats de Disminuïts Físics i Psíquics.

sense haver de passar per cap més institució.

També aquesta dimensió resta oberta a nous programes.

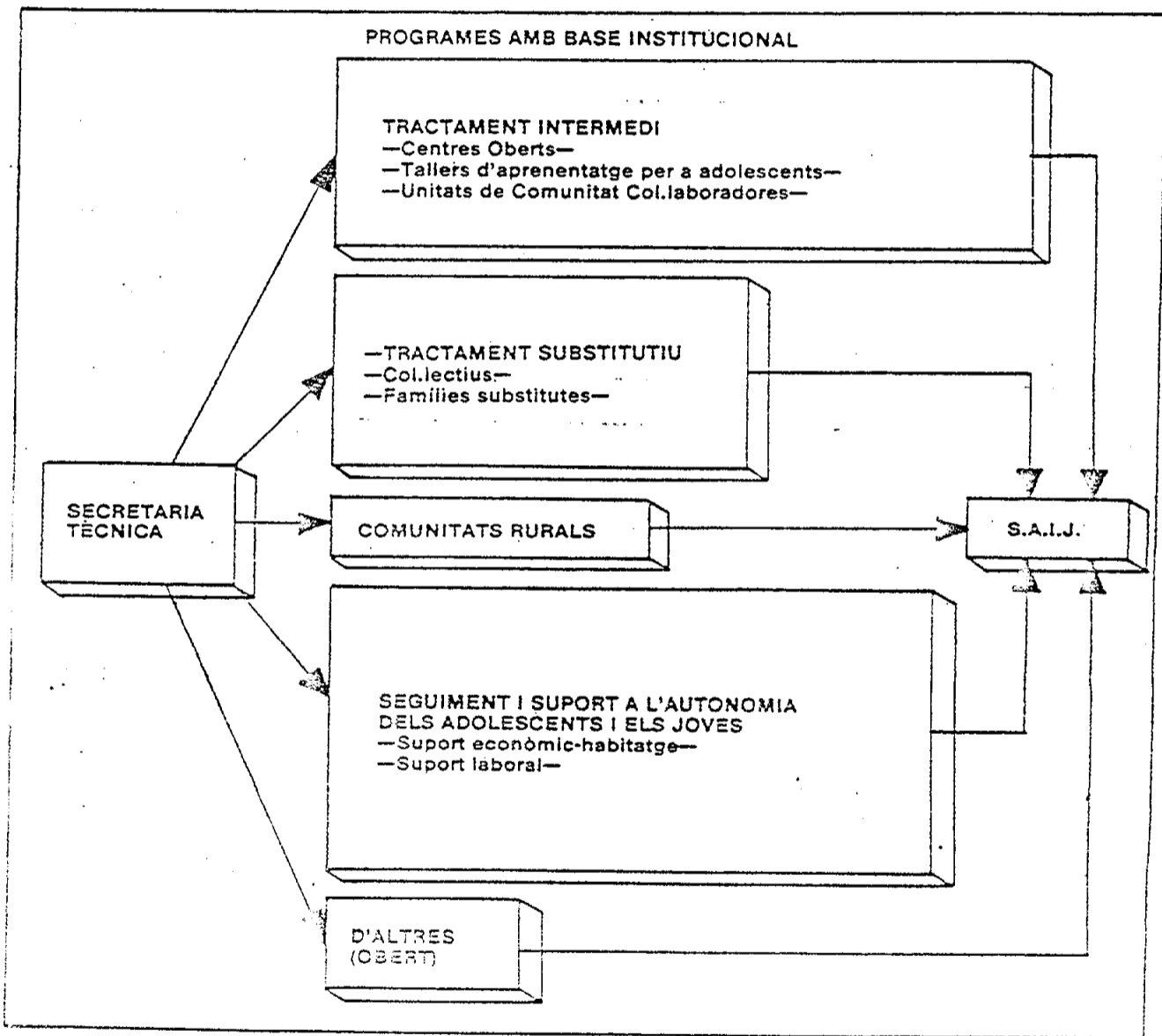
Programes que tenen com a base institucions

Molts cops, la demanda de l'usuari no es pot resoldre directament mitjançant el servei establert i també molts cops la comunitat no té capacitat per assumir els problemes que presenta la infància, i donar-los solució. Això obliga a pensar en un altre conjunt de programes els quals per poder-se desenvolupar, requereixen la creació i el manteniment d'algunes institucions. La institució és un recurs en l'acció a realitzar amb els infants. Hem superat la fase en què la institució es justificava per ella mateixa; avui només té sentit si forma part d'un programa i té una relació dialèctica amb els seus objectius.

Quant l'infant presenta problemàtiques que el poden decantar cap el món marginal,

però la família té prou força per suportar un tractament, encara que tingui disminuïdes les seves funcions de socialització hi ha la possibilitat que les recuperi. Els **PROGRAMES INTERMEDIS DE TRACTAMENT** són, en aquests casos, la resposta adient perquè mentre es confia l'infant a una organització d'especialistes (Centre Obert, Taller d'aprenentatge), o no (equip de futbol, etc.), amb la idea que sigui l'agent ressocialitzador, es pot tractar la família. Això fa que família i fill puguin continuar la seva vida normal sense trencar la relació entre ells i mentrestant podem intervenir-hi per millorar els individus i el nucli socialitzador.

La cosa és més difícil quan un infant diagnosticat com a en risc de marginació no té família o la família que té no n'és sinó restes i, doncs, està incapacitada per a la funció de socialització i és difícilíssim de recuperar i capacitar-la de nou per fer les tasques que li són pròpies. Aleshores s'inicien els **PROGRAMES DE SUBSTITUCIÓ** i una institució, que tant pot ser un **COLLECTIU** com una **FAMÍLIA SUBSTITUTA**, assumeix les tas-

Ens preocupen tots aquells processos de socialització que poden empènyer els subjectes vers la marginació.

ques educatives socialitzadores en nom i en lloc de la família natural. Fins i tot en aquest cas s'intenta sempre de potenciar la força socialitzadora familiar.

Tant els programes intermedis com els substitutius tenen com a característica que els projectes que desenvolupen garanteixen la coordinació i la complementació amb l'ASSISTENT SOCIAL qual s'espera que doni, com a mínim, SUPORT a la INSTITUCIÓ i al TRACTAMENT FAMILIAR i prepari les SORTIDES LABORALS i de la INSTITUCIÓ. Dels EDUCADORS, se n'espera que desenvoluparan els següents projectes: el de TUTORIA (o d'estimulació de l'autonomia de l'infant), els de TALLERS o d'agrupació d'infants amb motiu d'un treball per millorar les condicions físiques i materials, els de COMMISSIONS o d'agrupació d'infants amb mancances per compensar-les, els de COMITÉS, o d'agrupacions d'adults i infants, per organitzar l'acció, l'aventura i la participació en la festa, etc. i els de REGULACIÓ INSTITUCIONAL, o les formes de fer participar els infants en la institució, sigui en l'organització (cuina, neteja, etc.) o sigui en l'estructura general de l'organització (assemblea, reunió de grup, etc.). El DIRECTOR del centre té al seu càrrec els projectes d'ANIMACIÓ I DIRECCIÓ DE L'EQUIP, la REPRESENTACIÓ i la PARTICIPACIÓ EN LA REGULACIÓ DEL SERVEI. Finalment, el PSICÒLEG ha de realitzar els projectes de SUPORT A LA TUTORIA (anàlisi del procés evolutiu de cada un dels infants fet conjuntament amb l'educador que se n'ha responsabilitzat), la REUNIÓ AMB L'EQUIP DELS ADULTS RESPONSABLES DE LA INSTITUCIÓ per analitzar el moment i la situació i trobar noves hipòtesis de treball per a tots aquells processos que no reïxen. A més, ha de donar SUPORT AL TREBALL de l'A.S. amb les famílies i tenir cura de l'ATENCIÓ DIRECTA ALS INFANTS segons el seu procés ho demani.

Dintre dels programes amb base institucional hem d'assenyalar les COMUNITATS RURALS pensades com a recurs postinstitucional per a adolescents. En aquest programa s'aprofiten les experiències de famílies o de grups que viuen al camp i que amb la seva organització poden ser la base d'un tractament per al jove que s'hi integra.

L'últim programa que estem assajant és el que coneixem com a SEGUIMENT DELS ADOLESCENTS I JOVES i SUPORT A LLUR AUTONOMIA. És destinat als joves que han passat per les nostres institucions com a forma d'acabar el procés socialitzador. Té tres eixos: un d'ajuda econòmica i d'habitatge en els primers temps que viurà sol, un altre d'introducció en el món laboral i, finalment, un suport personal perquè pugui superar les dificultats i evitar la regressió, etc. A l'entorn d'aquestes tres eixos naixeran els diversos projectes de treball.

també aquesta dimensió de l'actuació resta oberta a nous programes possibles.

Realitat dels serveis i dels programes d'infància, adolescència i joventut

Si tenim en compte el conjunt de professionals que treballen en els Serveis Socials podríem dir que la xarxa de treballadors socials, tot i essent mínima, està estesa pels deu Districtes; la xarxa d'educadors cobreix 7 districtes; la xarxa de psicòlegs incideix també en 7 dels districtes de la ciutat. S'haurà de fer un esforç per aconseguir de constituir els equips interdisciplinaris a tots els districtes.

Els Serveis d'Atenció a la Infància i la Joventut (S.A.I.J.), a part d'ésser l'equip interdisciplinari de base, avui ofereixen una característica nova i és que són uns equips descentralitzats que es coordinen amb l'Àrea de Serveis Socials i l'Àrea de Joventut. Confiam que amb el temps ho facin també amb altres serveis com són els d'ensenyament, cultura, etc.

Donant una mirada als diversos programes podem fer la següent avaluació:

Els programes amb base institucional, que són els més antics de l'Àrea, s'han realitzat en quatre districtes, però el seu marc trascendeix a tota la ciutat. És molt esperançador el pla que s'ha proposat l'Àrea la qual vol estendre els programes de tractament intermedis als deu districtes de la ciutat. També és interessant l'esforç de coordinació que es fa amb la Diputació i amb la Generalitat perquè la xarxa de serveis institucionals formi una unitat integrada i no dupliqui els serveis com passa ara.

Dels programes que tenen com a base l'usuari, se n'han anat clarificant les possibilitats. En separar-los dels programes d'insti-

PROGRAMES DE COMUNITAT

	Potència del programa	Expansió del programa	Extensió del programa	Interès del programa	Circulació	Cost
PROSPECCIÓ DE LA DEMANDA	10	6		3 Dist 10 3 Dist 8	9 Dist 10	
VOLUNTARIS	0	0		0	0	
ARA QUE SOM ADULTS	8	5		2 Dist 1	5 Dist 10 5 Dist 3	
PETITS	5	3		2 Dist 1 2 Dist 3	5 Dist 3	
COMPLEMENTACIÓ ESCOLAR	9	6		3 Dist 3	3 Dist 3 3 Dist 1	
ADOLESCENT I JOVES	8	5		3 Dist 3	4 Dist 1	
GUANYEM EL CARRER	37	5		11 Dist 7	6 Dist 10	

Potència del programa \$ Nombre de projectes que ha generat.

Expansió del programa \$ Nombre de districtes on s'aplica.

Extensió del programa \$ Nombre de barris d'un districte on s'aplica el programa (no en donem dades perquè algunes respostes encara no són tabulades)

Interès del programa \$ Nombre de projectes d'un programa en un mateix districte.

Vinculació \$ Nombre de professionals per districte que treballen en el programa.

Cost \$ Cost. El deixem sense contestar perquè encara està en estudi.

tucions, s'han enriquit amb possibilitats de diferenciar el tractament familiar com a tractament personalitzat i han donat lloc a un augment de subprogrames amb què es vol atendre àmpliament la demanda. Tot i així, encara ens queda un llarg camí a fer perquè siguin una resposta adient per a l'usuari que els necessita.

Respecte a aquests programes tenim dues realitats molt diferents perquè d'una banda els serveis polivants dels centres estan en contacte amb els problemes de la infància i, en aquest sentit, la ciutat té un mínim servei a tots els districtes; de l'altre, si considerem que el servei ha d'estar dotat amb d'altres professionals per constituir l'equip interprofessional necessari, resulta que només el tenim a 7 dels districtes i, en algun d'ells, amb un volum de treball que no es pot assumir completament. Considerem que també és molt interessant la coordinació i la complementació que s'ha fet entre el SAIJ de l'Àrea i els Serveis del Patronat de Disminuïts, cosa que ens fa pensar en una sola infància que s'ha d'atendre sense fer separacions ni distincions marginadores.

Si parlem dels programes de comunitat, hem de començar dient que han estat els darrers que s'han organitzat, tot i que l'Àrea hi pensava des de la primera programació que es va fer, als anys 80.

Estem molt esperançats en aquests pro-

grames, perquè ens sembla que la crisi econòmica ens ha de fer pensar més que en una societat de benestar, de serveis i de recursos de l'administració, en una societat que aprofita al màxim les pròpies possibilitats, i només quan li fallen demana a l'administració que instrumentalitzi recursos.

Aquí volem remarcar les aportacions dels professionals de la psicologia social i del desenvolupament comunitari pel fet d'haver-nos aportat les grans troballes fetes en aquests camps.

A la pràctica encara hi ha desconfiances però creiem que a mesura que això marxi (i marxa) tots ens sentirem més animats i més il·lusionats sobretot si sumen esforços en lloc de dividir-los.

Us hem preparat un petit quadre que ens ha servit de base d'avaluació. Recordeu que encara estem en la fase de descripció.

Finalment

Avui és prou conegut que totes les disfuncions psico-socials a què l'actual situació de crisi sotmet els ciutadans afecten sobretot els grups més febles. Entre aquests grups hi ha la infància i la tercera edat que actualment corren grans riscos i per això no podem estalviar-hi esforços. Sabem que tot el que poguem fer avui per reduir el perill demà serà en benefici de tots.

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÜRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

LINIES FUTURES D'ACTUACIO
MUNICIPAL DE L'AJUNTAMENT DE
L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

. Dolors Arteman

 Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

JORNADES SOBRE CENTRES DIURNS
DE SERVEIS SOCIALS PER A
INFANTS I ADOLESCENTS.
DIPUTACIO DE BARCELONA
Setembre 1.985

Aportació a la taula rodona sobre
"Línies futures d'actuació municipal"
per:

Dolors Arteman Boix
Directora de l'Àrea de Sanitat i
Serveis Socials de l'Ajuntament de
L'Hospitalet de LL. - BARCELONA -

I N D E X

- 1.- INTRODUCCIO
- 2.- MARC SOCIAL
- 3.- POBLACIO INFANTIL I JOVENIL EN CARENCIA SOCIAL
- 4.- RESPOSTA MUNICIPAL
- 5.- PROJECTES A MIG PLAÇ
- 6.- UBICACIO DELS SERVEIS
- 7.- PERSPECTIVA D'ACTUACIO MUNICIPAL

1. INTRODUCCIO

En la present aportació intentem en primer lloc, donar a conèixer les necessitats que té plantejades el municipi de l'Hospitalet referents a la infància i adolescència, debudes a una sèrie de condicionants del seu entorn que van des de la propia ciutat, barri etc. fins el més immediat de la família, l'escola etc.

Per això fem una breu ullada, amb xidres a l'esmentat marc social, per a millor comprendre les característiques d'aquets n. ns i joves a qui ens referim.

L'Ajuntament, com correspon a l'obligació que li be donada per llei, té organitzat el Servei d'atenció primària com a punt neuràlgic dels Serveis Socials comunitaris.

Dita organització li permet:

- recollir la necessitat amb el màxim de realisme, estudiant tot tipus de canals possibles.
- i donar la resposta des de la perspectiva comunitària, o - sia integrada en el contexte social ampli i assegurant la - continuïtat.

Cal estudiar, no obstant, que l'Ajuntament necessita ajuda dels organismes supra-municipals, ajuda que tan ha de ser econòmica com d'assessorament tècnic.

Celebrem l'oportunitat que se'ns ha ofert de col.laborar en la reflexió conjunta sobre "Línies futures" és important programar de forma coordinada la cobertura total de suport, per la infància i adolescència marginada i en perill social. Tan de bó es pugui arribar a establir en

comú pautes d'actuació i criteris d'eficàcia tan en el conèixer les necessitats, com en el donar-els-hi la resposta adequada, des de l'administració.

2. MARC SOCIAL

La Ciutat de l'Hospitalet es la segona de Catalunya debut a l'atracció que provoca en limitar amb Barcelona.

En els últims 20 anys la població s'ha vist multiplicada per quatre, cosa que n'explica el dèficit social, conseqüència d'una ausència de planificació pública de serveis.

La població és de 292.272 habitants. Territorialment la Ciutat està dividida en 6 districtes Municipals amb un promig de 50.000 habitants en cada Districte.

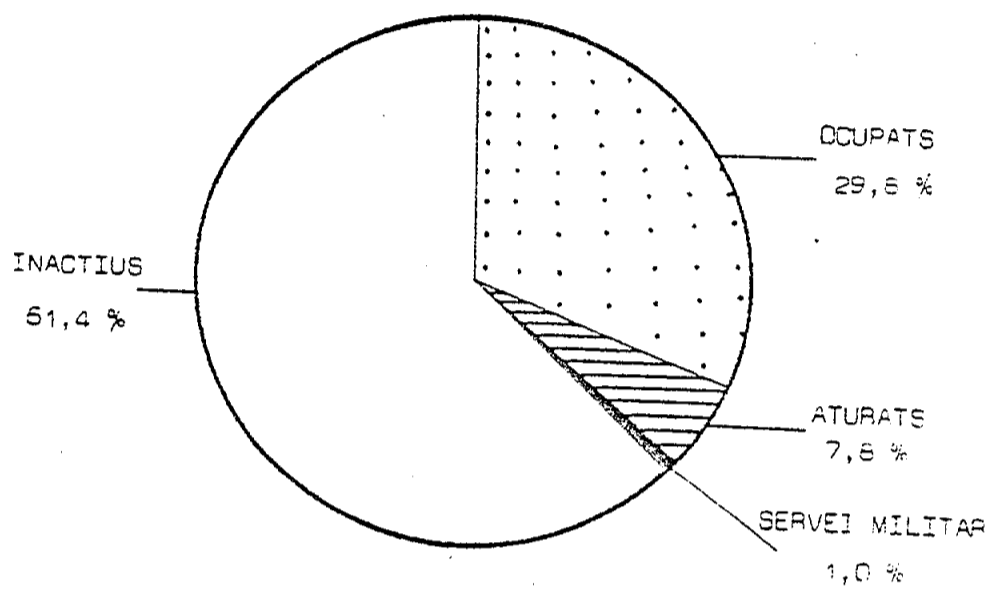
L'estructura familiar presenta dificultats com a núcli de referència ja que les xifres del recent estudi (1) demostren que 9.000 famílies es proven afectades de:

- separació de la parella
- abandó de la llar del pare o mare
- malaltia
- ingrés psiquiàtric.

S'ha comprovat que l'entorn veïnal, familiar etc. és un factor molt important en l'etapa de creixement de l'infant i poden ser definitius els dèficits humans i socials en la formació de l'estructura de la seva personalitat.

(1) Estudi Infància i adolescència a L'Hospitalet a punt de ser publicat.
1.985.

L'index d'atur es troba en un 20'3% (1) sobre la població total.

Gràfic nº 1 : Distribució laboral de la població

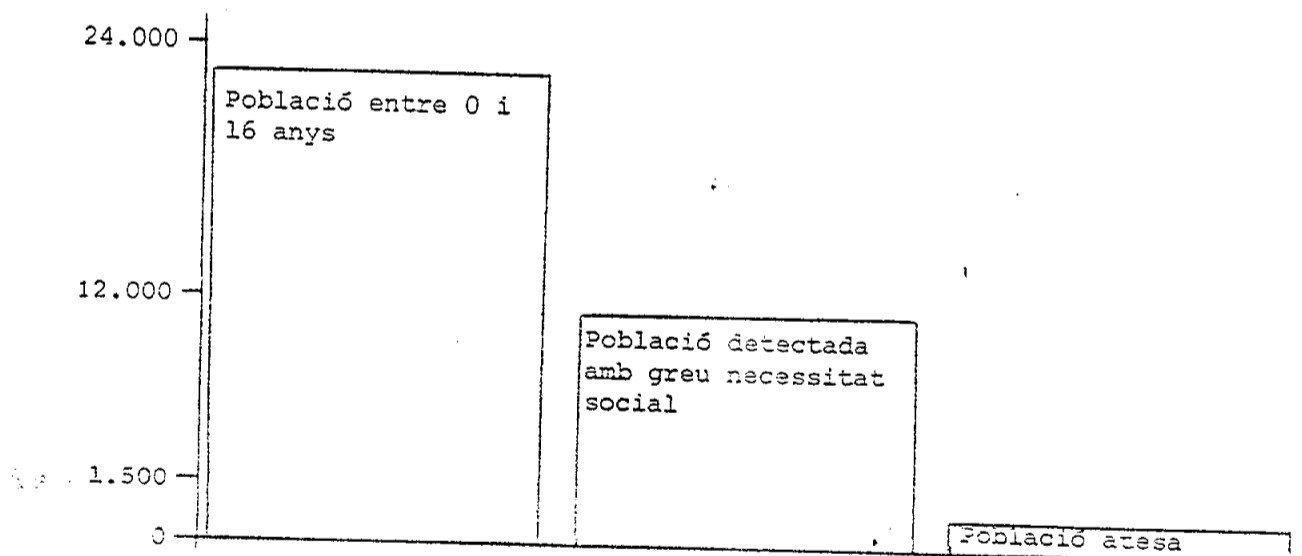
(1) Segons dades de l'IDEM. 1.984

3. POBLACIO INFANTIL I JOVENIL EN CARENCIA SOCIAL

La població de l'Hospitalet de Llobregat és jove, estadísticament representa un 27% del total en edats compreses entre 0 i 14 anys (dades 81/82)

Les característiques de la població infantil, les estudiem per -- etapes. Aixó doncs comprovem (tot seguint l'estudi (1)) el següent :

- a) - Aproximadament uns 1.000 nens de 0 a 3 anys conviuen amb el pare sol, mare sola, o avi".
- b) - Uns 7.500 nens, majors de 3 anys, conviuen amb avis o altres parents
- c) - Continuen internats en institucions varies un total de 1.135 infants i adolescents.
- d) - 12.000 infants i adolescents son detectats amb indicadors de greu necessitat social.

GRAFIC no 2 : Població atesa entre 0 i 16 anys, en relació a la que presenta greus necessitats socials.

(1) Estudi Infància i adolescència a L'Hospitalet a punt de ser publicat 1.985.

4. RESPOSTA MUNICIPAL

Des d'el moment de començar la tasca municipal de Serveis Socials el 1.979, l'esforç per atendre els problemes de la infància i adolescència han estat projectats des de l'atenció primària en el marc global dels Serveis Socials i s'han seguit els següents criteris:

- a) - La investigació (1): que va proporcionar dades, entre d'altres, de les característiques de la delinqüència: com eren llurs estructures familiars, de barri, condicionants històries-socials, etc., mentre tant i paral·lelament s'anava configurant i experimentant.
- b) - L'estructura organitzativa: que va permetre l'atenció al menor integrada en tota la xarxa de Serveis Socials Comunitaris (o de Base), per tal d'afrontar globalment el conjunt dels problemes dels nens i adolescents des de la família, el barri etc., en definitiva: de l'atenció primària.
- c) - La prevenció, per la qual cosa entenem tot una sèrie de serveis i actuacions dirigides a la infància i adolescència, com són: colònies d'estiu, el Col·lectiu Infantil, els Centres Oberts, Centres referencials i d'acollida, pre-tallers, grup interdisciplinari de prevenció de drogadependència, establiment de beques per llibres, colònies etc.
- d) - ... La creació de Serveis: els quals enmarcats en el propi medi, -- creiem , és més fàcil que responguin a les necessitats reals.

(1) EQUIP OBINSO-CICM, "La Delinqüència juvenil a l'Hospitalet de Llobregat 1.976-1.981", Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat-Caixa de Barcelona (Obra Social), Barcelona, Pal.las A.G., 1.982

Els Serveis iniciats, que malgrat l'esforç, la necessitat no resta coberta, ni de lluny, es classifiquen en :

- 2 Centres Oberts
- 1 Col·lectiu Infantil
- 2 Aula Tallers, on es desenvolupen programes d'iniciació laboral
- Tallers d'iniciació laboral concertats amb l'INEM

Els esmentats equipaments tenen la característica comú d'estar integrats dins de la xarxa de Serveis Socials-Comunitaris municipals a fi d'afrontar globalment el conjunt de necessitats de la població infantil i juvenil amb risc social.

L'Ajuntament està iniciant l'etapa de consolidació dels Serveis en la que ja comença a evaluar resultats, concretar la població a qui van dirigits i si responen a la necessitat real detectada en el seu moment.

El coneixer l'existència de 12.000 infants amb indicadors de petir greu necessitat social. D'aquests no més son atesos 1.417 que representa el 11,8 % del total de la necessitat.

El cost municipal dels programes d'infància afectada i amb risc ha sigut de 45.059.585,- pessetes en l'any 1.984, que desglossat, corresponen a :

- despesa ordinària	18.935.839,- de pessetes
- despesa de personal	26.123.746,- de pessetes

L'esmentada quantitat suposa el 32,57 % del total de la Secció de Serveis Socials de l'Ajuntament i el cost per habitant és de 154,17 pessetes anuals.

Per compensar s'ha rebut ajuda de la Diputació de Barcelona que cobreix el 17,88 % i la Generalitat de Catalunya, Conselleria de Serveis Socials 8,40 % i Conselleria de Justícia 6,65 % .

5. PROJECTES A MIG PLAÇ

A partir de l'estudi realitzat del sector de la infància i adolescència, és confirma i reflexa quines son les necessitats no cobertes en aquest grup de població. Així com aconseguir la participació de tots els professionals tant de Serveis Socials com de Sanitat ubicats en els districtes que desenvolupen les funcions d'atenció primària.

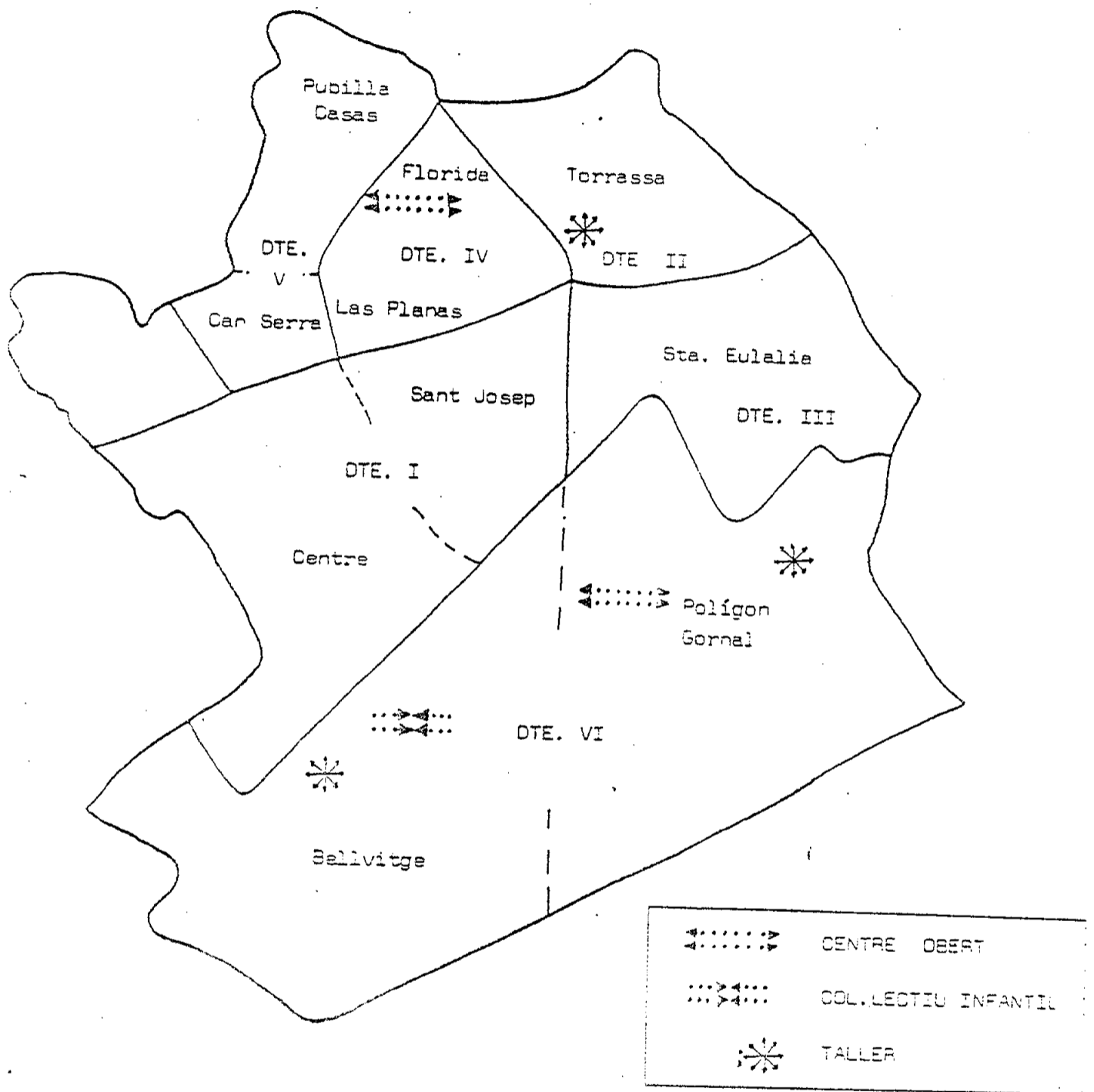
- En la població de 0 a 5 anys, es convenient la creació del servei d'acollida en famílies.

- En la població de 13 a 16 anys, ampliar la xarxa dels serveis de Centres Oberts i d'Aula Tallers i potenciar l'actual programa d'atenció dels joves en risc de consum de drogues.

- En la població de 16 a 20 anys, Ampliar els programes dirigits a la població en edat laboral, a fi de donar sortida als joves atesos en els Centres Oberts i introduir-los en el marcat de treball del món ciutadà i del rural.

Per últim, és la nostra voluntat arribar a consolidar i augmentar els serveis iniciats pero es imposible fer-ho sense comptar amb l'adient col.laboració d'Organismes supra-municipals i a través de formules suficientment àgils per tal de que no tallin la prestació dels serveis per motius, simplement burocràtics, com poden ser a l'hora de renovar convenis, etc... si no que es consolidin i coordinin en projectes comuns.

6. UBICACIO DELS SERVEIS

GRAFIC no 9 : Distribució dels serveis municipals d'atenció a l'infància i adolescència per districtes. (No estan inclosos els tallers d'iniciació laboral):

7. PERSPECTIVA D'ACTUACIO MUNICIPAL

Intentant resumir el que s'ha dit, constatem que a l'Hospitalet, com a d'altres ciutats del cinturó industrial de Barcelona, per llurs característiques, presenta un alt percentatge de infants i adolescents, amb carències socials greus, per poguer desenvolupar armònicament la seva personalitat en el propi entorn.

La manque prolongada de recursos educatius, culturals, esportius, civis, econòmics i socials ha anat configurant un entorn agressiu, el qual ara s'ha d'anar transformant si es vol que els futurs ciutadans, la ciutat, no solament els hi sigui útil per desenvolupar-se, sino que no els perjudiqui, com fins ara està fent.

Els menors més dèbils des del punt de vista social són els que pateixen els processos de segregació i estigmatització produïts pel sistema, i que resulten castigats aquells que paradoxament presenten una major carència i conflictivitat es dir, aquells que necessiten major protecció.

-La unificació de criteris pel que fa a l'atenció al menor és imprescindible, entre els diferents serveis de la xarxa Municipal, rentabilitzant i dinamitzant els recursos ja existents, potenciant així tota la red social, com motor normalitzador de la població infantil i juvenil.

-La unificació de criteris del Govern de Catalunya i d'altres entitats com Diputació, pel que fa a l'atenció al menor.

- Incrementar la politica de convenis amb l'Ajuntament
per tal d'assegurar l'augment i millora de Serveis pel menor.

L'Hospitalet de Llobregat, setembre 1.985

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÜRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

MOLINS DE REI: UN PROGRAMA GLOBAL
DIRIGIT A LA INFANCIA I LA JOVENTUT

. Ramon Mora

 Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

1

MOLINS DE REI: UN PROGRAMA GLOBAL DIRIGIT A

L'ADOLESCENCIA I A LA JOVENTUT

(Paula rodona: "Línies futures d'actuació municipal")

Ramon Mora i Rosich

Cap de Serveis de Joventut de

l'Ajuntament de Molins de Rei

Situació de l'adolescent i el jove avui i aquí

Actualment l'adolescent i el jove es troben en un context socio-econòmic, en que les opcions per inserir-se en el món laboral son reduïdes, i moltes vegades inexistent, i en que l'índex de fracàs escolar i la desescolarització només fa que augmentar. Tot això enmig d'una crisi econòmica i social de caire estructural, en les condicions de vida de les classes populars pateixen una forta regressió, i els sistemes de diversió i de relació dins dels barris treballadors s'emprobeixen i es deterioren (TV, Video, etc.)

Si partim del supòsit que el món del treball és el més definitori d'aquesta edat, pel que suposa d'accés al món adult, d'autonomia econòmica i personal, d'autestimar com a adult, del reconeixament com a tal per part de la família i d'accés a tot un seguit d'activitats socio-recreatives, podem dir sense anim de ser pessimistes, que les perspectives de futur per els adolescents i joves són una mica "fosques".

Aquí es fa imprescindible fer una breu reflexió de futur, referent al món del treball. Podem dir sense por a equivocar-nos, que treball tal i com hem vingut entenent fins ara, no n'hi haurà per tothom mai més, els avenços tecnològics en l'actual societat capitalista fan inviable la possibilitat de que no torni a haver-hi aturats. Aquesta realitat de present i futur esta afectant de forma especialment greu a l'adolescent i al jove, i també a altres sectors socials que pertanyen a les capes populars, el treballador social (educador especialitzat, assistent social, psicòleg, etc.) ha de ser conscient d'aquesta nova realitat, i orientar els seus programes i actuacions a fer alternatives viables de futur, no podem continuar educant els nens, adolescents i joves, amb l'ideal del TREBALL com fins ara l'hem entès.

En aquest ampli context social, on hem de buscar les causes de fons que afecten negativament l'actual desenvolupament de certs sectors in-

infants i juvenils; no ens podem quedar només amb els símptomes i amb les imatges estereotipades. No tots els joves són drogadictes i delinqüents, ni els reduïts sectors que ho són, ho són per voluntat pròpia; l'actual situació social és generadora de desajustos personals que desemboquen en activitats asocials, és des d'aquesta perspectiva, "agafant el brau per les barbes", que hem d'orientar qualsevol pla de treball cap aquests sectors infantils i juvenils.

Grans urets de la situació dels adolescents i joves a Molins de Rei

- Situació econòmica cada vegada més angustiant, produïda de la crisi que ha afectat amb més força comarques industrials com el Baix Llobregat.
 - Els barris amb una concentració més gran de joves són els que pateixen amb més agudesa l'atur laboral, amb gran diferència en relació al Centre de la vila. El mateix fenomen s'observa en relació al percentatge de l'atur juvenil (recerca del primer treball)
 - Els centres escolars on es recullen com a alumnes els sectors juvenils i infantils originaris d'aquests barris, es on es detecten els índexs més alts de conflictivitat, conductes agressives, apàtiques, fracàs escolar reiterat, etc.
 - Augment del fracàs escolar, tant a l'acabament de l'E.G.B., com a la F.P. i al B.U.P.
 - Forta tendència a l'augment d'actituds conflictives; comportaments anti-socials, delictius, etc.
 - Manca de mitjans suficients d'estructuració social i personal
 - Un augment important de desescolarització en el grup de 15 a 15 anys, produïda del fracàs escolar i de la manca de perspectives.
 - Escassa o nul·la connexió entre els joves dels barris i els del centre.
- Aquestes situacions són les que cal afrontar a curt i mitjà termini, des de respostes integradores i globalitzadores. Això és el que intentem

7

fer des de l'ajuntament i altres instàncies locals (Associació de Joves Contra l'Atur, Institut de Formació Professional "Tornat el Terrer", etc), però són tan minses els mitjans econòmics en que comptem, que si no hi ha una corresponsabilització per part de les institucions supramunicipals (Generalitat i Diputació bàsicament), difícilment podrem donar respostes a les greus necessitats exposades anteriorment.

Objectius i criteris bàsics que guien el Programa Municipal dirigit a l'adolescència i joventut

Aquest programa es portat a terme des de la Macroàrea Social (Serveis socials, Joventut i Treball), dirigit bàsicament des de la Regidoria de Joventut, i coordinat amb les àrees de Cultura, Esports, Governació, Ensenyament i Urbanisme.

Dins la Macroàrea social es prioritzen les tasques dirigides a l'adolescència i joventut, per considerar-les en l'actual situació socio-econòmica les més urgents.

Els Objectius Globals del Programa són:

- 1) Potenciar i estimular l'autoorganització dels adolescents i joves, organitzant a tots aquests sectors al voltant de les seves pròpies necessitats.
- 2) Donar prioritat al problema de l'atur juvenil i les seves conseqüències socials entre la joventut. Això es concreta donant suport i potenciant des de la Macroàrea social (Treball, Serveis Socials i Joventut) a l'Associació de Joves Contra l'Atur de Molins de Rei, i a totes les iniciatives d'autoocupació (Cooperatives).
- 3) Integrar a tots els preadolescents i adolescents amb problemes familiars i escolars en una dinàmica socialitzadora i educativa, tot fent una tasca preventiva.
- 4) Atendre aquells sectors infantils i juvenils que pateixen més dificultat.

5

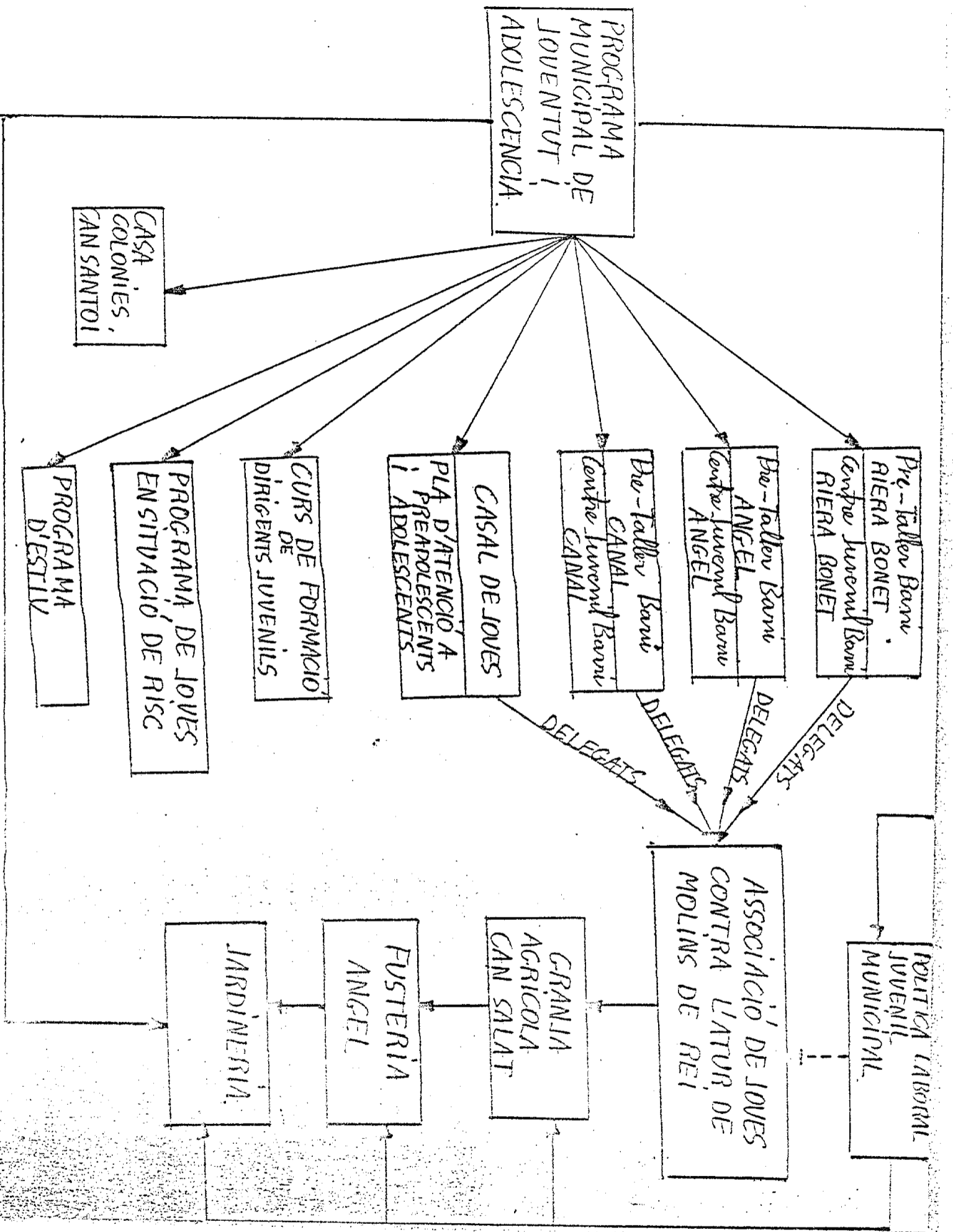
gament les conseqüències de la crisi, a causa de les seves circumstàncies socio-econòmico-afectives, que faciliten les condicions marginals.

5) Atendre tots els sectors infantils i juvenils de la població, tot donant respostes concretes a cada un, però unificant les diverses dinàmiques per evitar la temptació de segregació i expansiva especialització; és a dir, donant respostes globalitzadores i integradores a la infància i joventut.

els principals inspiradors del programa són:

- a) Priorització, això significa atendre en primer lloc a aquells sectors més necessitats. Es tracta de fer del programa un instrument d'una política social igualitària.
- b) Descentralització, per barris a l'hora de portar a terme les activitats i el programa de joventut i adolescència.
- c) Participació de tots els adolescents i joves en l'organització de les activitats i en la gestió dels diferents Centres Juvenils, Casal, Pre-tallers, etc., així com en l'anàlisi, programació i avaluació dels diferents recursos.
- d) Normalització en les diferents activitats i recursos, sense necessitat de crear institucions de caràcter especial que poden convertir-se en marginades.
- e) Cordinació amb tots els recursos i entitats infantils i juvenils de la població.
- f) Prevenió. Atacar directament les causes dels problemes juvenils i infantils amb la intenció d'evitar situacions que després costen de solucionar; també cal encaminar el pla d'acció a superar als factors que creen marginació.
- g) Solidaritat. El programa de joventut i adolescència ha de mostrar la cristallització de la solidaritat en fets.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

La infraestructura organitzativa del Programa Municipal de Joventut i adolescència, intenta respondre a les necessitats bàsiques d'aquest sector de població, procurant ser coherent amb els objectius i criteris abans exposats, intentant donar respostes concretes i àl·lora globals a la infància i joventut de Molins de Rei (laborals, formatives, preventives, d'oci i temps lliure, etc.).

Els projectes de futur venen emmarcats en la profundització dels objectius i les línies d'actuació exposades anteriorment. A curt i mitjà termini això vol dir la consolidació de tota la infraestructura (física, humana i tècnica) que forma part del programa, vertebrant una xarxa humana de joves que continuïn fent realitat el principi de la Participació, i que donguin continuïtat al Programa de joventut i adolescència.

Les línies futures d'actuació municipal no són guelcom estatic, s'han d'adequar en tot moment a les noves situacions socials de forma dinàmica, sent extremadament sensibles a les necessitats de la població infantil i juvenil.

Per acabar, m'agradaria fer una crida a totes les institucions públiques i privades de Catalunya, perquè assumeixin la responsabilitat que els hi pertoca en el camp de l'infància i joventut, prioritzen d'una forma clara aquest sector, que per raons òbvies es el que conformarà el nostre immediat futur.

POBLACIO JUVENIL: DESGLOSSAMENT PER EDATS
(dades de l'any 1981)

QUADRE NUM. 1

Anys	Nombre d'habitants
0 a 5	1.920
6 a 10	1.657
11	306
12	327
13	307
14	299
15	318
16	320
17	310
18	303
19 a 29	3.309

Edat E.G.B. I:
2.597

Edat B.U.P-F.P:
1.247

QUADRE NUM. 2

Edats	10 a 14	15 a 19	19 a 29	Població Total
Districtes				
Molins de Rei	1.568	1.530	3.098	18.308
Districte I	419	386	805	4.844
Districte II	489	477	966	6.198
Districte III	516	520	1.036	5.778
Districte IV	144	147	291	1.488

QUADRE NUM. 3

Edats	10 a 14	15 a 19	19 a 29	Població Total
Districtes				
Molins de Rei	8,56%	8,36%	16,92%	18.308
Districte I	8,65%	7,97%	16,62%	4.844
Districte II	7,89%	7,70%	15,59%	6.198
Districte III	8,93%	9%	17,93%	5.778
Districte IV	9,58%	9,88%	19,56%	1.488

QUADRE NUM. 4:
PORCENTATGES D'ATUR PER DISTRICTES

	% atur	% busca el tr. treball
Molins de Rei	18,93%	6,64%
Districte I	14,82%	4,71%
Districte II	19,06%	7,05%
Districte III	20,48%	6,96%
Districte IV	25,44%	9,79%

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÜRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

PROGRAMA D'ACCIÓ PREVENTIVA DE
L'AJUNTAMENT DE SABADELL DESTINAT
A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA EN
SITUACIÓ DE RISC SOCIAL

. Montserrat Nebot

 Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

I N D E X

- 1.- OBJECTIU DEL PROGRAMA (Pag. 1)
- 2.- ORGANITZACIÓ MUNICIPAL (pag. 2) :
 - 2.1.- Area d'Equipaments Socials
 - 2.2.- Institucions i Entitats que treballen en aquest àmbit.
 - 2.3.- Coordinació Professional a cada barriada.
- 3.- NIVELLS D'INTERVENCIÓ (pag. 5)
 - 1.- Atenció Primària
 - 2.- Atenció Secundària
 - 3.1.- Atenció Primària:
 - 3.1.1.- Nuclis d'intervenció (pag. 5)
 - 3.1.2.- Sectorització (pag. 6)
 - 3.1.3.- A qui va destinat el Programa (pag. 7)
 - 3.1.4.- Previsió de Futur (pag. 8)
 - 3.2.- Atenció Secundària (pag. 10)
 - 3.2.1.- Objectius de l'atenció secundària:
 - Primera Fase: Desinternament.
 - Segona Fase : Centres Diurns i Llars d'infants

1.- OBJECTIU DEL PROGRAMA.-

1.1.- Actuació sobre infants de 4 a 14 anys que presenten un alt índex de risc social.

El present programa pretén racionalitzar i coordinar les actuacions i els recursos, tant públics com privats, existents a la ciutat en l'àmbit de la infància i adolescència, presentant a l'usuari una sola oferta de serveis i un mateix objectiu a assolir.

Entenem que actualment s'esta fent molt en aquest difícil camp però desordenadament, cal doncs iniciar conjuntament el camí de la prevenció, unificant esforços i línies de treball, col.laborant així a que disminueixi, en un futur, la problemàtica del jove.

L'objectiu, doncs, del programa és establir una acció global i coherent de serveis a la infància i adolescència (en definitiva a la família amb problemes socio-econòmics) que doni una resposta realista a cadascun dels diferents aspectes que configuren la realitat que viuen aquest grup de població, que per presentar situacions carencials generalitzades es veuen abocats a una marginació social.

El volum d'infants compresos en aquestes edats i per barrisades es el següent:

BARRIS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
HABITANTS DE 4 A 14 ANYS	3.497	2.851	2.902	3.627	2.085	1.118	2.084	3.805	3.153	1.699	3.495	4.088	1.835

2.- ORGANITZACIÓ MUNICIPAL.-

2.1.- Area d'Equipaments Socials:

Aquest programa s'ha definit com d'acció municipal, per tant d'implicació de tots els departaments que tenen una incidència en la infància i adolescència, aquests es troben agrupats a l'Area d'Equipaments Socials (Sanitat, Serveis Socials, Educació, Esports, Joventut i Cultura).

Es tracte amb aquesta proposta, d'eliminar la idea de l'existència d'un Departament que ell sol es capaç d'organitzar tot tipus d'activitats i serveis que per el seu desenvolupament intervenen diverses disciplines. El que es preten es el debat i la discussió entre els responsables de cada Departament, participant en la redacció dels projectes sectorials que donaran pas a un programa global.

Es creu, però que en el desenvolupament d'aquest programa el Departament de Serveis Socials pot esdevenir el captador de la demanda mitjançant el personal municipal que treballa en els equips d'atenció primària socio-sanitària actuant com a primers responsables de l'execució d'aquest programa.

En cada zona geogràfica s'establirà una clara relació entre els professionals que actuen en cada projecte sectorial (veure quadre annex). La relació d'aquests amb l'Ajuntament estarà sota la supervisió del departament de qui depenen.

L'Area d'Equipaments Socials establirà unes reunions periòdiques de seguiment del programa, presidides pel Director de Serveis de l'Area, qui, al mateix temps, serà el canalitzador d'actuacions coordinades amb altres Arees

Municipals relacionades amb el programa (distribució d'espais públics, guàrdia urbana, Treball, etc.)

2.2.- Institucions i Entitats que treballen en aquest àmbit:

Al ser un treball conjunt d'Ambit Municipal, s'ha comptat amb la presència de les entitats que actuen en el marc de la Ciutat i que disposen de serveis o equipaments destinats a aquests grups de població.

A Sabadell es compta amb:

- . Càritas de Sabadell
- . Residència Albada
- . Residència Sta Teresita

S'ha donat a conèixer aquestes entitats el pla de treball, interessant-los que s'incorporin a la xarxa de serveis i equipaments ciutadans, unificant criteris d'actuació i normes de funcionament, compartint responsabilitats en l'execució i gestió del programa.

Properament es posarà en marxa una Comissió de Treball per a elaborar una proposta de planificació dels equipaments d'atenció secundària a l'infant, adolescent i jove al municipi, amb l'objectiu de racionalitzar els recursos existents.

2.3.- Coordinació professional a cada barriada:

A la ciutat es troben grups de professionals que treballen en aquest camp, però la seva dependència orgànica i laboral es diferent. Inicialment cal interessar en el treball conjunt d'aquest pla als seus responsables jeràrquics i posteriorment als mateixos professionals. Són els casos de:

- . Sanitat depenent de l'Institut Català de la Salut de la Generalitat.
- . Ensenyants depenents de l'Inspecció dels Serveis Territorials d'Ensenyament de la Generalitat.
- . Jutjats
- . Delegat d'Assistència al Menor, depenent de la Generalitat de Catalunya.
- . Diversos serveis depenents de l'iniciativa privada etc..

3.- NIVELLS D'INTERVENCIÓ.-

- 1.- Atenció Primària
- 2.- Atenció Secundària

3.1.- Atenció Primària:

3.1.1.- Nuclis d'Intervenció:

Es defineix com a nuclis d'intervenció aquells àmbits que han d'ésser treballats pels diferents professionals que actuen en aquest programa, previa discussió del pla de treball a desenvolupar, diferenciant espais de treball i competències.

Concretament es treballa:

- LA FAMILIA - Com a nucli tant generador de problemes com element primari de superació dels mateixos.
- L'ESCOLA - Com a nucli bàsic en l'educació i normalització de l'infant i adolescent.
- EL JUVENIL - Com a espai que ajuda al procés de socialització.

En la planificació de treball per part dels professionals de cada barriada s'ha d'incorporar en les seves actuacions amb la persona o família, i com objectiu prioritari:

- . Potenciar les capacitats personals per a fer front als déficits que presenten.
- . Potenciar els recursos existents en la pròpia comunitat.
- . Potenciar programes educatius a nivell grupal que

donin suport a la tasca de promoció de la salut i el benestar social.

Amb aquesta proposta es preten iniciar un procés d'avaluació continuada de la tasca que es realitza a fi de verificar l'hipòtesi que: la intensificació de serveis oferts prop de l'usuari i la promoció de la participació ciutadana en la resolució de diferents problemes que viuen col·lectivament farà disminuir la demanda d'equipaments residencials, tant sanitaris com socials. Afavorint per altra part, canvis de conductes personals marginades.

Obviament, el coneixer d'aprop la magnitud i qui pateix els problemes afavorirà l'encert a l'hora de determinar la promoció de nous recursos o la reorientació dels existents, i en últim terme una millor inversió dels recursos econòmics tant públics com privats.

3.1.2.- Sectorització:

La importància de la sectorització geogràfica en el desenvolupament del programa ve donat per la complexitat de problemàtica que han de tractar els professionals que incideixen en aquest programa: cal doncs delimitar, i com a criteri important, la zona geogràfica d'actuació, de tal manera que es garanteixintant la qualitat del treball com la possible resposta a la demanda, convertint així el programa en realitzable i accessible per a tots.

Una sectorització racional dels serveis en aquest camp permet realitzar un tipus de treball que promou, tant la participació dels interessats, com la implicació i la comprensió de la col·lectivitat vers els que pateixen problemes (veure quadre annex)

3.1.3.- A qui va destinat el Programa.-

- Identificació de qui pateix el problema. Valoració i -
execució del programa:

El primer punt de treball ha consistit en la identificació dels infants i adolescents que es troben en situació de risc social; s'han realitzat les següents activitats:

- Constitució d'una Comissió que el seu objectiu ha estat: definir qui s'entén com a subjecte d'aquest programa, descripció d'uns ítems que ha de presentar l'infant i adolescent, família i entorn social.
- Establir sistemes i canals de coordinació professional en cada sector geogràfic d'actuació, com a mitjà d'avançar en una tasca unificadora d'actuació en els plans de treball amb l'infant o la família, estalviant derivacions innecessaries.
- Elaboració de documentació base que permeti sistematitzar tota la informació necessària per poder determinar posteriorment:

- . Les causes-efectes que genera aquesta problemàtica.
- . Avaluar el treball desenvolupat
- . Elevar propostes alternatives que resolguin els problemes plantejats.

Son membres de la Comissió:

- . representants d'escoles públiques de la ciutat,
- . representants de l'E.A.P.S. de la Generalitat del Municipi.

- . representant dels Delegats d'Assistència al Menor de la Generalitat del Municipi.
- . representants del Departament de Serveis Socials de l'Ajuntament.
- . representant del Departament de Psiquiatria infantil de la Clínica Infantil del Nen Jesus de Sabadell.
- . representants dels Serveis d'Alcoholisme i altres toxicomanies i els de Salut Mental municipal.

3.1.4.- Previsió de Futur.-

- Justificació de l'experiència:

Durant l'any 1.984, s'inicià l'experiència en la detecció i seguiment d'infants que presentaven absentisme escolar i/o no escolaritzats, sota la responsabilitat del Departament de Serveis Socials i amb la col.laboració dels Equips de Mestres de les Escoles Públiques del Municipi.

L'experiència en quan a l'oferta d'activitats i serveis per part de les Regidories de l'Àrea d'Equipaments, queden reflexades en l'apartat de pressupostos destinades en cada Departament de l'Àrea i que donen suport al programa d'infància.

Si bé es una iniciativa de treball globalitzat molt recent, cal fer esment de la satisfacció en els resultats pel que fa la consolidació de la necessitat de treballar per programes integrats, feta que esperen assolir satisfactoriament en el pla preventiu sobre la infància d'alt risc social aprovat enguany.

L'Ajuntament de Sabadell preten pel Curs 85-86 posar en marxa el programa d'actuació amb els joves de 14 a 16 anys contemplats igualment com a una actuació preventiva incidint preferentment des de l'àmbit dels Serveis Socials amb els denominats d'alt risc social.

Actualment s'està en la fase de programació conjunta des de l'Àrea d'Equipaments Socials dels recursos i mitjants necessaris per tal de que els professionals que han de desenvolupar el programa en cada sector geogràfic, disposin del mateix marc d'actuació a nivell ciutadà per tal de que puguin concretar amb un pla d'actuació d'atenció primària adequant-lo a la incidència i dimensió del problema en cada sector geogràfic de la seva competència.

3.2.- Atenció Secundària.-

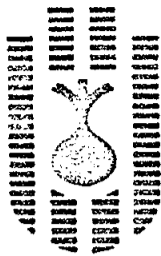
L'atenció en equipaments específics destinats a infants d'alt risc social a Sabadell, son gestionats pel Patronat de l'Hospital i Casa de Beneficiència del qual en forma part l'Ajuntament. Aquests Equipaments estan sota la responsabilitat tècnica del Director de la Residència Albada de dit Patronat, qui treballa coordinat i en la línia d'actuació del Departament de Serveis Socials de l'Ajuntament.

Les dades que s'exposen son extretes doncs de la tasca que es realitza des de la Residència Albada.

e.2.1.- Objectius de l'Atenció Secundària:

Malauradament, hi ha un conjunt d'infants que per diverses raons familiars i socials fonamentalment, necessiten ser atesos per hores o per dies fora del nucli familiar. L'ambient de casa seva o la conducta dels pares i familiars aconsellen el proporcionar-los un entorn social diferent en el que a la vegada que se sentin protegits física, psíquica i socialment rebin models i patrons conductuals positius que els serveixin per elaborar actituds personal i socialment constructives en el futur. Aquests son alguns dels casos que al nostre parer han de ser atesos en centres de Dia o Llars infantils.

Hi ha però, d'altres infants que creiem que al estar d'algun manera separats de la família i de l'entorn social natural no és necessari ni positiu. Son aquells casos en que la problemàtica sol ser fonamentalment econòmica, els pares intenten "col·locar-los" en una Institució perquè ells es vegen amb grans dificultats per mantenir-los econòmicament.

En aquests casos no hi ha perill ni psíquic ni tampoc moral en el sentit del grup anterior. Es la gran problemàtica econòmica i l'angoixa dels pares la que fan que arribi a fer la sol·licitud d'ingrés dels seus fills per tal de garantir-los els mínims de subsistència. Tret d'aixó, son pares que com els demés s'estimen els fills i son capaços de tenir cura d'ells en tots els aspectes si reben l'ajuda econòmica que necessiten. Aquest grup d'infants necessiten, al nostre parer, un tractament absolutament diferent del primer i per suposat, mai haurien de ser "institucionalitzats".

Hi ha ocasions també en que, el que diríem "tutories institucionals" provoquen en certes famílies una disminució de la seva responsabilitat vers als fills i fins i tot desmobilitzen o lentifiquen el trobar alternatives a la seva situació econòmica.

Una reflexió feta al respecte de tot el que acabem de dir ens va portar a sol·licitar un estudi social, cas per cas, de tots els infants que rebien assistència a l'Albada.

Aquest estudi va ser fet conjuntament per l'Assistent Social i el Departament de Serveis Socials de l'Ajuntament de Sabadell.-

- Primera Fase: Desinternament:

El resultat de l'estudi ens va permetre donar de baixa de la Residència Albada a 47 dels 100 infants del Centre de Dia que teníem en el mes de Juny de 1.984. En canvi no es va poder donar de baixa a cap dels infants internats.

En tots els casos es va garantir la plaça escolar, en

alguns es va canviar al nen d'escola perquè es necessitava una escola que tingués menjador; d'altres es van establir unes ajudes econòmiques a les famílies per part del Departament de Serveis Socials municipals amb el compromís també d'aquest Departament de fer-ne un seguiment dels nens a través dels Serveis Socials d'Atenció Primària.

Hores d'hara no tenim coneixement de que els infants donats de baixa hagin tingut més problemes dels que podien tenir quan estaven amb nosaltres, i per altra banda en canvi hem aconseguit una millor integració en la família i en el barri.

- Segona Fase: Centres Diurns i Llars d'Infants:

Cal distingir dos grups d'infants: els que son atesos en règim d'Internat (de dilluns al matí fins el divendres a la nit) i els del Centre de Dia (de 9 del matí a 8 de la tarde).

Tret d'els de les dues llars d'infants en règim d'internat que ja vivien en dos pisos al barri de la Creu Alta (Sabadell), la resta d'infants compartia fins fa poc la Residència Albada, amb els avis, malalts crònics, invàlids i transefants..

També en aquest mateix grup es donava un fet poc freqüent en els temps en que estem: els infants estaven separats segons el sexe. en el menjador i sales de joc (grups dels grans 12-14 anys).

Hi havia un mitjà de transport per als "nens de l'Albada" que els recollia i deixava als barris on vivien i a les escoles on assistien.

Per l'estiu els nostres infants anaven també tots plegats de colònies.

L'anàlisi del funcionament dels grups, dels plans de treball, orientacions, així com les condicions de la Residència Albada, per la seva funció fonamental, -Residència d'Avis i malalts crònics- per la situació d'aïllament vers la ciutat i els barris etc., va portar a prendre diverses decisions en relació a l'atenció dels infants:

Nova orientació en l'atenció Secundària als infants:

- A).- Coeducació
- B).- Trasllat dels Infants fora de la Residència Albada
- C).- Eliminació dels transports "especial"
- D).- Colònies, Inserció en altres grups
- E).- Preparació del Curs, Programa Pedagògic.

A).- Coeducació:

No cal cap argumentació teòrica per entendre l'artificialitat i poc sentit de la separació dels infants en grups de nens i nenes.

Van procedir a l'integració de tots ells en totes les activitats sense que suposés cap problema, tot al contrari, doncs van desaparèixer moltes de les dificultats de relació que existien anteriorment.

B).- Trasllat dels infants fora de la Residència Albada:

Els infants que nosaltres acollim, son justament aquells que per raons socio-familiars, precisen d'un ambient acollidor, relativament relaxat, ric en estímuls positius i

per suposat integrador. Cal dir que la convivència amb un grup tan nombrós d'ancians, no era precisament el lloc més adient per dur a terme una bona tasca psicopedagògica, compensadora dels dèficits afectius i ambientals que patien els nostres infants. Tampoc aportava elements positius als objectius d'integració social que, en teoria, es pretenien. Això va fer decidir-nos a treure els nens fora de la Residència i portar-los a cases en el mig de la ciutat. Així doncs en aquests moments la totalitat dels infants atesos en equipmanets Diurns o Residencials, viuen en pisos.

Aquest nou enfoc en l'assistència comporta evidentment aventatges psico-pedagògiques.:

- Tracte més personalitzat
- Adquisició d'hàbits s'autonomia personal i responsabilitat:

Son els mateixos infants conjuntament amb els monitors els que fan la neteja de la casa, el sopar, atendre el telèfon, etc.

- Disposició de llocs per activitats específiques:
Per fer els deures escolars, escoltar música, jugar, etc.

- Integració Social:

A la vegada que poden anar a casa dels amics del barri ells mateixos poden també portar companys a casa per jugar. També es presenten que s'integrin en els grups d'esplai del barri i per tant puguin participar en totes les activitats que es realitzen en aquests grups.

- 0).- Eliminació del Transport "Especial" :

L'utilització d'un auto-car que feia només el transport

dels nostres nens/es, o l'utilització de la furgoneta de l'Institució amb el nom de Residència Albada pintat a les portes, era evidentment un motiu pel que els veïns dels barris on vivien els nostres infants o els nens de les escoles on anaven "distingien" als "nens de l'Albada" com se'ls anomenava i d'alguna manera els diferenciava sino marginava.

Vam obtenir de l'Ajuntament de Sabadell les tarjes gratuïtes de transport públic i a partir del mes de Setembre del 84, tots ells utilitzen, com qualsevol altre nen, els mitjans públics de transport estalviant-los d'aquesta manera un altre motiu de possible "etiquetació" negativa.

Això ha comportat avantatges diverses:

- L'anomenada anteriorment: la no"etiquetació" dels infants.

- Crear hàbits i mecanismes d'adaptació social:

Han de compartir l'autobús amb ciutadans de diferents edats i condició.

- Desmasificació:

Abans anaven tots junts en un autocar. Això potenciava l'agressivitat entre ells i un tracte despersonalitzat per part dels adults que els acompanyaven. Ara son tres o quatre infants, com a màxim que agafen el mateix autobús.

- Desenvolupament de l'autonomia personal:

Han de conservar la tarjeta de transport, comprovar que sigui l'autobús que els correspon, agafar, pujar i baixar sols, etc.

- Estalvi econòmic per l'Institució:

El transport ens costava al voltant de 1.500.000 ptas. a l'any.

D).- Colònies, Inserció en altres grups:

Considerem que la socialització i la capacitat per integrar-se socialment amb altres persones es consegueix amb més facilitat i en que petits grups dels nostres infants participin i vagin de colònies amb grups heterogenis que s'organitzen a la ciutat o al propi barri més que no pas organitzar unes colònies especials pels nostres infants exclusivament.

L'any passat vam fer aquesta experiència amb un dels grups -els nens de l'Albada sempre havien anat plegats i excluint altres nens- i aquest any hem volgut fer-ho extensiu a la totalitat.

E).- Preparació del Curs. Programa Pedagògic:

Des del passat any 1.984, els monitors lliuren 15 dies d'estiu d'absoluta dedicació a l'anàlisi del curs passat i a la preparació del curs vinent. Aixó ho fan tots els monitors conjuntament.

Els programes elaborats son finalment realitzats pel grup de Monitors, L'Assistent Social i el Director de l'Institució conjuntament amb el Departament de Serveis Socials

5.3.- Previsió de Futur:

L'avaluació del funcionament durant tot el curs, així com l'incorporació dels criteris d'actuació en l'atenció Secundària que elaborarà la Comissió que especialment nomenarà l'Ajuntament de Sabadell com a pla d'actuació municipal sobre l'infància d'alt risc social, son les directrius que amb més cura enmarcaràn la línia inicia-

da dels de la Resideència Albada.

Sabadell, Setembre de 1.985

SERVEIS SOCIALS
El Cap de Gestió,

Montserrat Nebot

"PROGRAMA GLOBALITAT D'INFANCIA I ADOLESCENCIA"

SECTOR	PROFESSIONALS	SANITAT/SERV. SOCIALS	EDUCACIO	ESPORTS	JUVENUT	CULTURA
• PLANADA DEL PINOR CAN DEU SANT JULIA ROUREDA Barriada- 11 Habit.- 14.670	- Metge de capçalera - Pediatre - Infermeria - Assistent Social - Treballador Familiar - Educador Especialitzat - Personal Auxiliari	C.P. Can Deu C.P. Jonqueres C.P. La Floresta C.P. L' Roureda C.P. Sant Julia Especialitzat Especialitzat	C.P. Can Deu C.P. Jonqueres C.P. La Floresta C.P. L' Roureda C.P. Sant Julia Especialitzat Especialitzat	Activitats extra escolars, dirigitas per 2 monitors a cada escola.	- G.E. Can Deu Ludoteca (Espectativa de Jovenit) - G.E. Pipe (Subvencionat)	
• CA N'ORLAC Barriada- 12 Habit.- 18.920	- Metge de capçalera - Pediatre - Infermeria - Assistent Social - Treballador Familiar - Educador Especialitzat - Personal Auxiliari	C.P. Calvet d'U. C.P. Gaudí C.P. M. Hermand C.P. M. Carreras C.P. Sant Bernat P.E.: 2.309	C.P. Calvet d'U. C.P. Gaudí C.P. M. Hermand C.P. M. Carreras C.P. Sant Bernat P.E.: 2.309	---Idem---	- G.E. Ca n'Orlac (Subv.) - Centre Excursionista - Sant Julia	
• TORRE ROUJOU POBLE NOU Barriada- 13 Habit.- 8.280	- Metge de capçalera - Pediatre - Infermeria - Assistent Social - Treballador Familiar - Educador Especialitzat - Personal Auxiliari	C.P. A. Armengol C.P. J. Monllor C.P. J R Jimenez P.E.: 1.581	C.P. A. Armengol C.P. J. Monllor C.P. J R Jimenez P.E.: 1.581	---Idem---	- G.E. Poble Nou (Subv.)	- Centre Civic del barri de Torre Roujou: Coordinador de les activitats ciutadanes de la zona, desenvolupades al Centre Civic
• ESPRONCEDA CANPOADOR Barriada- 7 Habit.- 14.020	- Assistent Social - Treballador Familiar - Educador Especialitzat - Personal Auxiliari	C.P. Espronceda C.P. Sallares P. C.P. Ribot Serra P.E.: 2.271	C.P. Espronceda C.P. Sallares P. C.P. Ribot Serra P.E.: 2.271	---Idem---	- G.E. Espronceda (E.C.) - G.E. La Compta (Subv.)	
• CREU ALTA • CONCORDIA • VIA ALEXANDRA CIPUENYELS Barriades- 2, 3, 4 Habit.- 44.955	- Assistent Social - Treballador Familiar - Educador Especialitzat - Personal Auxiliari	C.P. Font Fosella C.P. Can Rull C.P. Cifuentes C.P. Concordia C.P. P Casals C.P. Rius i B. P.E.: 4.922	C.P. Font Fosella C.P. Can Rull C.P. Cifuentes C.P. Concordia C.P. P Casals C.P. Rius i B. P.E.: 4.922	---Idem---	- G.E. Alpi (Subv.) - C.C. Llar del vent (E.C.) - G.E. Dracs (E.C.)	- Centre Civic del barri de la Concordia: Coordinador de les activitats ciutadanes de la zona, desenvolupades al Centre Civic
• CENTRE COVADONGA HOSDAFRANCS • SERRA CAMARÓ CARRULL ELS HERINALS Barriades- 1, 5 Habit.- 34.660	- Assistent Social - Treballador Familiar - Educador Especialitzat - Personal Auxiliari	C.P. Catalunya C.P. E Casasses C.P. J Alisanda C.P. Samuntada C.P. Artaona C.P. Merinals P.E.: 2.632	C.P. Catalunya C.P. E Casasses C.P. J Alisanda C.P. Samuntada C.P. Artaona C.P. Merinals P.E.: 2.632	---Idem---	- Club Estons - G. Escolta Naloc (Subv.) - G.E. Tramuntana (E.C.) - G.E. Can Rull (Subv.) - G.E. Xivarri (Subv.) - G.E. Teranyina (Subv.) - G.E. Espefec (Subv.) - G.E. La Roda(S)	
• CAN TUISGNER FORRENT DEL CAPELLA Barriada- 10 Habit.- 7.970	- Assistent Social - Treballador Familiar - Educador Especialitzat - Personal Auxiliari	C.P. A. Marcet C.P. J Heragall P.E.: 1.099	C.P. A. Marcet C.P. J Heragall P.E.: 1.099	---Idem---	- G.E. La Baldufa (Subv.)	
• CREU DE BARBERA ELS HERINS • LAVETANA SANT CILCNER AVENÇUDA-BEXAMPLE • GRACIA CAN DEU Barriades- 3, 4, 5 Habit.- 43.290	- Assistent Social - Treballador Familiar - Educador Especialitzat - Personal Auxiliari	C.P. les Ternes C.P. S M Romanich C.P. A Vives C.P. J Blume C.P. C Fronchenti P.E.: 2.944 TOTAL POBLACIÓ ESCOLARITZADA: 23.174	C.P. les Ternes C.P. S M Romanich C.P. A Vives C.P. J Blume C.P. C Fronchenti P.E.: 2.944 TOTAL POBLACIÓ ESCOLARITZADA: 23.174	---Idem---	- G.E. Ternes (Subv.) - Ludoteca Marce rids Bedós (E.C.) - Parroquia S. Creu (Subv.) - Club Falcons (Subv.) - G.E. Safareia (Subv.) - Centre juvenil salesià (Subv.) - A. Escolta Sant Jordi (Subv.)	

Aquest Programa compta amb el suport dels equips especialitzats següents:

- Centre d'Alcoholisme i altres Toxicomanies
- Centre de Salut Mental
- Centre de Medicina Preventiva escolar

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÜRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

LINIES D'ACTUACIÓ A NIVELL MUNICIPAL
DE L'AJUNTAMENT DE VIC

. Trini Noguera

Diputació
de Barcelona

SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC

EXCM. AJUNTAMENT
DE
VIC

LÍNIES D'ACTUACIÓ A NIVELL MUNICIPAL DE L'AJUNTAMENT DE VIC.

A)- La Realitat Social a la Ciutat de Vic. Elements demogràfics i socio-econòmics generals.

La Ciutat de Vic (31.000 habitants) és el nucli principal de població de la Comarca d'Osona (106.000 habitants) i està situada a una distància de 80 Km. de Barcelona.

La Ciutat és distribuïda en cinc sectors geogràfics i heterogenis pel que fa a diferències socials, urbanístiques, econòmiques..., les quals en cada sector configuren unes necessitats específiques.

L'índex de creixement natural de Vic, es considera com a normal dins del moviment demogràfic de Catalunya en general, però igual que en altres poblacions catalanes existeix la tendència al descens, amb el conseqüent envelliment de la població.

El moviment migratori és relativament escàs en comparació amb altres poblacions de la Comarca i Província.

Pel que fa a l'estructura de la població en destaquem les següents dades:

De 0 a 18 anys	27,7 %	0 a 14	21,5 %
		14 a 18	6,2 %
De 19 a 65 anys	58,9 %		
De 65 en endavant	13,4 %		

EXCM. AJUNTAMENT
DE
VIC
—

Origen:

El 80% nascuts a Catalunya

El 20% nascuts a fora de Catalunya — 55% a Andalusia
— 35% a la resta d'Espanya

La majoria dels habitants no nascuts a Catalunya tenen una edat que està entre els 45 i 64 anys.

L'índex d'atur: 10 % (Inferior al de Catalunya i del l'Es-tat) i el 25 % de la població en atur està entre els 16 i 18 anys.

Escolarització

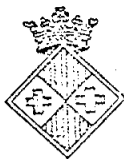
Existeixen places escolars suficients per la població esco-lar potencial.

Institucions escolars:

- 9 Guarderies (privades)
- 16 Escoles de E.G.B. — 10 privades ... 70 % dels escolars
— 6 públiques .. 30 % dels escolars
- 3 centres de B.U.P. — 2 privats 50 % dels escolars
— 1 públic 50 % dels escolars
- 4 centres de F.P. — 3 privats 10 % dels escolars
— 1 públic 90 % dels escolars
- 3 Escoles universitàries
- 1 Escola d'Arts i Oficis

Serveis d'Educació Especial:

- 1 Centre per deficients sensorials.
- 1 Centre per deficients mentals.
- 2 Centres d'Assesorament Psicopedagògic.
- 2 Centres d'Estimulació Precep.

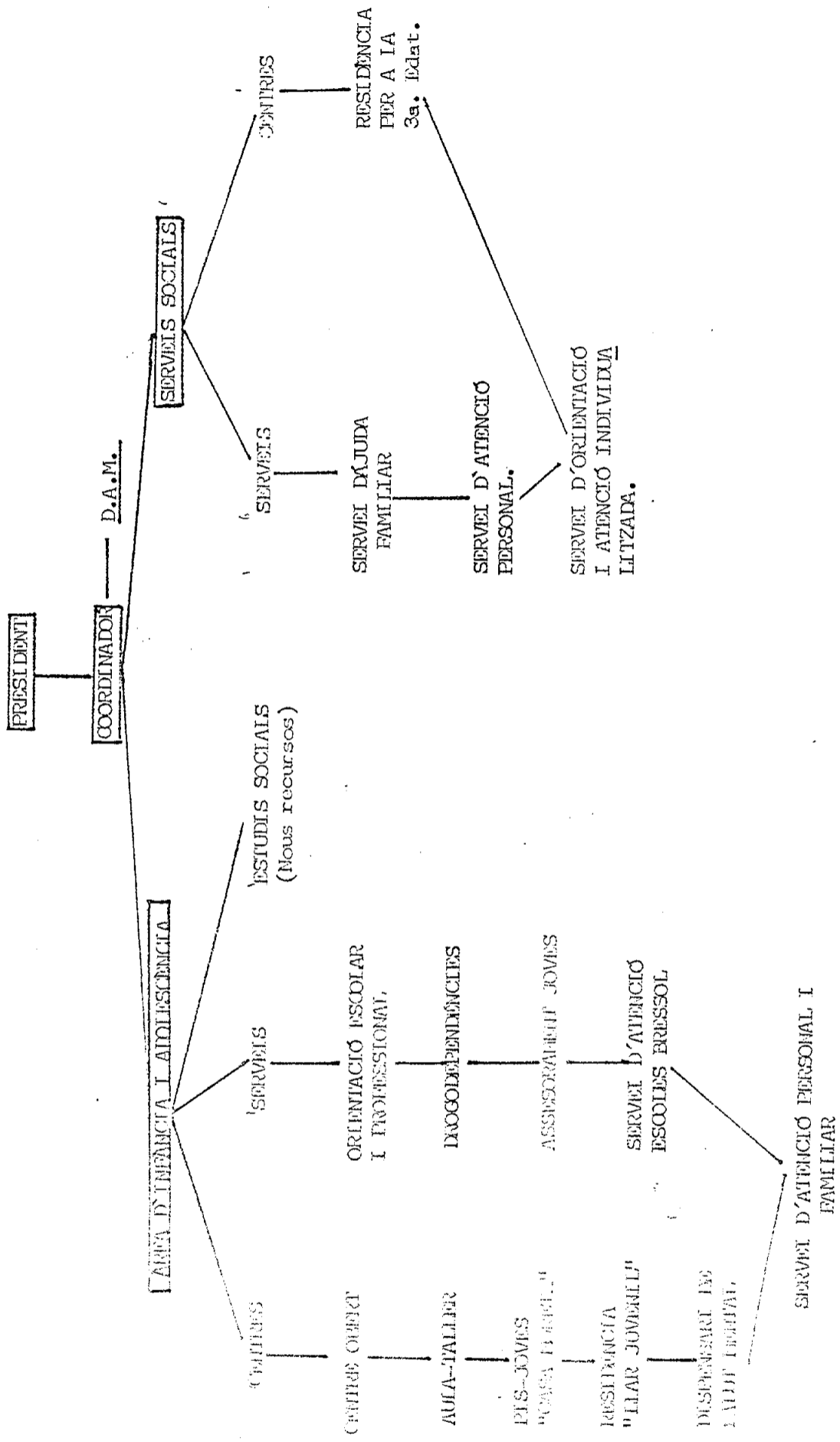

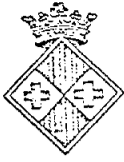
EXCM. AJUNTAMENT

DE
VIC

La població de 0 a 16 anys, compte amb un total de 7.380
persones i dels 4 als 16 anys, un 95 % estan escolaritzats en les
institucions anteriorment citades.

ORGANIGRAMA DEL DEPARTAMENT DE BENESTAR SOCIAL DE L' AJUNTAMENT DE VIC

EXCM. AJUNTAMENT

DE
VIC

Característiques generals d'alguns d'aquests Centres:

CENTRE OBERT PARC BALMES

Per menors de 7 a 14 anys. Realitza activitats formatives en el temps lliure. Dirigít a joves problemàtics amb unes característiques psicosocials concretes.

Aquests joves provenen de famílies amb dificultats socio-econòmiques i amb problemes d'adaptació escolar.

Les activitats d'aquest Centre es realitzen fora de les hores escolars i també al dissabte i el diumenge.

AULA TALLER PARC BALMES

Per menors de 14 a 16 anys. Es realitzen activitats de formació ocupacional.

Els joves que acudeixen a aquest Centre, presenten un fracàs escolar evident, falta de treball o ocupació i a nivell familiar importants dificultats socio-econòmiques.

PIS PER A JOVES "CASA MORETA"

Capacitat per a 10 joves entre 12 i 18 anys.

Aquests joves que hi resideixen, presenten circumstàncies especials de inadaptació social i necessitats d'una atenció específica fora de l'entorn familiar.

Es de règim obert i realitza les funcions pròpies d'aquests tipus de Centres.

Dependència: Ajuntament de Vic i Generalitat de Catalunya.

RESIDÈNCIA PER INFANTS "LLAR JUVENIL"

Té una capacitat per a 40 nens/nenas entre els 4 i 12 anys i el ingrés d'aquesta es realitza per ordre del Tribunal Tutelar de Menors, per les famílies o l'Ajuntament. Es de règim obert i realitza les funcions pròpies d'aquest tipus de Centres.

Dependència: Patronat Casa Caritat i conveni Ajuntament de Vic.

EXCM. AJUNTAMENT
DE
VIC

SERVEI D'ORIENTACIÓ ESCOLAR I PROFESSIONAL

L'Objectiu del Servei, la promoció i assessorament dels Departaments d'Orientació de totes les escoles públiques i privades de la ciutat. L'objectiu de les activitats amb els Departaments d'Orientació és doble:

- inserció en el món laboral i
- prevenció de la marginació social

Les funcions que realitza aquest servei són:

- Cursos de formació per el personal docent
- Diagnòstic i orientació per alumnes i
- Assessorament dels Departaments escolars d'Orientació.
- Conveni de col.laboració i coordinació amb la Generalitat, Ensenyament a través de E.A.P. d'Osona.

SERVEI D'INFORMACIÓ I ORIENTACIÓ SOBRE DROGODEPENDÈNCIA

Les funcions principals són: Atenció i consultes individuals a joves i familiars, treball pre-assistencial de canalització cap a centres de tractament adequats, serveis de informació, orientació i ajuda, informació i sensibilització sobre drogodependències. L'atenció es fa de manera personal en contacte amb els joves i familiars, mitjançant les entrevistes personals i periòdiques.

Enguany es porta a terme un pla global de prevenció de la drogodependència amb el grup IGIA.

SERVEI D'ASSSORAMENT PER A JOVES

Es dona assessorament a joves per tràmits legals, constitució de grups associacions de joves, cooperatives de treball, etc. Una altre de les seves funcions, és la conexió entre grups de joves, publicació de material sobre cooperativisme, drets del jove, etc.,

Per completar i garantir els mínims recursos necessaris, tal i com hem fet esment anteriorment, veient necessari de crear els següents centres:

EXCM. AJUNTAMENT
DE
VIC
—

- Centre de tractament de problemes psiquiàtrics infantils i juvenils.
- Escola activa de Pares i Servei d'acolliment familiar.
- Centre de teràpia familiar (Amb la finalitat de donar suport i col.laborar amb la resta de serveis destinats al menor).

Vista la realitat de la nostra població i els seus recursos, creiem necessari insistir en la possibilitat real de treballar a nivell de prevenció donat que, quantitativament la problemàtica social de Vic ho permet i els recursos existents també, es a dir - creiem que es donen les condicions idònees que possibiliten el treball de prevenció. Es per això, que els recursos existents han de ser potenciats i desenvolupats.

JORNADES SOBRE ELS CENTRES DIÜRNS
DE SERVEIS SOCIALS
PER A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Dies 25, 26 i 27 de setembre de 1985

CONCLUSIONS

 **Diputació
de Barcelona**

**SERVEI DE SERVEIS SOCIALS
PROMOCIÓ I SUPORT TÈCNIC**

P R E S E N T A C I O

Els dies 25, 26 i 27 de setembre 210 professionals i responsables de Serveis Socials de 43 municipis de les comarques barcelonines participaren en les jornades sobre ELS CENTRES DIURNS DE SERVEIS SOCIALS per a la infància i adolescència: Centres Oberts i Pre-Tallers.

Les 24 ponències i nombroses aportacions mostren la gran varietat d'experiències en curs sobre aquests nous centres, els seus objectius, la metodologia i els seus problemes actuals després de dos o tres anys de rodatge. Per això hem cregut que val la pena la seva difusió i ens hem posat ja a treballar per a la seva publicació.

A causa de l'ampli ressò que tingué aquesta trobada i la necessitat, que tots descobriren, d'una anàlisi i avaluació més aprofundida sobre el camí recorregut, us enviem ara les conclusions

Les conclusions són un recull sintètic dels principals acords i dels temes que més afloraren en els debats i treballs de grup.

Dissortadament no poden reflectir tota la riquesa d'aquests debats i de moltes propostes. Algunes no van poder ser aprofundides per la seva mateixa novetat: d'altres per les limitacions de temps de les jornades. Volem, tanmateix, fer constar que moltes elaboracions van ser encetades i resten pendents de continuar. La lectura de les ponències íntegres és reflexe d'algunes d'elles.

Desitgem que tot aquest material contribueixi a millorar la nostra tasca amb el col·lectiu, cada cop més gran, d'infants i joves amb serioses problemàtiques familiars i escolars que acudeixen a aquests centres.

CONCLUSIONS DELS GRUPS DE TREBALL SOBRE ELS CENTRES OBERTS

- 1.- Es constata la diversitat de models de Centres Oberts en funció de les diferents problemàtiques de cada barri a les quals s'ha intentat de donar resposta i també en funció del tipus de suport rebut de l'Administració.

Els Centres Oberts es configuren de forma diversa segons l'existència dels Centres d'Esplai i Temps Lliure als barris i la seva forma d'actuació.

- 2.- Existeix el perill que els Centres Oberts es converteixin en equipaments diferenciadors que acullin només els nois i noies marginats d'altres institucions (escoles, centres de temps lliure,...), tendència que cal evitar urgentment, a través dels procediments de treball adequats perquè les institucions que rebutgen els nois i aquelles que no els motiven suficientment o no s'adapten als seus interessos vagin esdevenint integradores.
 - 3.- Hi ha acord en el reconeixement que tots els Centres Oberts desenvolupen una funció social clau, tot i que no els és exclusiva, la qual en aquests moments els justifica. És una funció preventiva, d'atenció individual a nois i noies amb dificultats, qualificades de diferents maneres: inadaptació psico-social, problemàtiques sòcio-familiars, marginació, etc.
 - 4.- Dins de cada Centre Obert aquesta funció comporta una tasca educativa especialitzada o compensatòria, per a la qual calen uns professionals formats que l'assumeixin de manera específica, amb un equip de suport (assistents socials, psicòlegs, etc.)
-

- 5.- Els Centres Oberts s'haurien de configurar com a "equipaments pont" cap a la xarxa de serveis "normalitzats" de la qual han de tendir a forma part. No haurien de convertir-se en una xarxa paral·lela.
- 6.- Per això, és imprescindible facilitar i garantir la seva coordinació amb totes les institucions implicades (ensenyament, serveis socials, joventut, esports, serveis personals,..) amb els professionals que treballen amb infants i joves i amb els serveis d'atenció primària.
- 7.- Els problemes de molts nois acollits als Centres oberts no poden ser plantejats separatament del seu propi entorn i per tant, de les seves pròpies famílies. Això reforça la necessitat de suport i coordinació entre els professionals que tenen alguna incidència sobre aquest entorn.
- 8.- Es constata també que després d'uns pocs anys de rodatge es plantegen problemes a resoldre en relació als procediments per assolir aquests objectius. Algunes d'aquestes qüestions obertes que preocupen són:
- . com donar resposta als problemes actuals de tota la infància i joventut d'un barri de manera global, precoç i preventiva?
 - . els Centres Oberts s'han d'adreçar sols cap als nois amb més dificultats i especialitzar-se en aquest tipus d'educació?
 - . com evitar el perill d'etiquetament dels nois acollits en un Centre Obert que contribueixi a la seva possible marginació?
 - . com garantir unes sortides adients i un seguiment adequat del noi quan deixa definitivament un Centre Obert?:

- . com fer que els Centres Oberts siguin espais oberts a tots els nois i noies d'un barri?
- . com incrementar la participació ciutadana i l'atenció dels mitjans de comunicació envers la solució dels problemes dels nois amb qui treballem?
- . com aconseguir pautes d'avaluació i anàlisi dels diversos projectes o centres, més allà de la mera descripció d'experiències o quantificació dels resultats?

de considerar com un mitjà.

- 3.- A més llarg termini, la fita no és tant la integració laboral dels nois i noies com la promoció de la seva maduresa, tot i que, de vegades, convindrà donar suport a tot això amb la recerca de diverses sortides laborals i amb un treball de seguiment un cop finalitzada la formació.

- 4.- La tasca s'ha de realitzar en un medi concret i obert. Per

CONCLUSIONS DELS GRUPS DE TREBALL SOBRE ELS PRE-TALLERS

1.- Els Pre-Tallers han sorgit com una reacció urgent i concreta davant de la insuficiència dels conductes normals de socialització (escola-família-barri) per a un cert col·lectiu de joves.

No neixen, doncs, d'un plantejament global i som conscients que són una solució transitòria, l'existència de la qual qüestiona les institucions de l'ensenyament reglat, (EGB, FP) i en demana un canvi.

2.- L'objectiu principal dels Pre-tallers és una educació activa i globalitzada, encaminada, sobretot, a la dimensió afectiva i relacional dels nois i noies, així com al descobriment d'aptituds per enfortir la seva autonomia. Dins d'aquest objectius educatius, els aprenentatges pre-laborals s'han de considerar com un mitjà.

3.- A més llarg termini, la fita no és tant la integració laboral dels nois i noies com la promoció de la seva maduresa, tot i que, de vegades, convindrà donar suport a tot això amb la recerca de diverses sortides laborals i amb un treball de seguiment un cop finalitzada la formació.

4.- La tasca s'ha de realitzar en un medi concret i obert. Per això els Pre-Tallers s'han d'ubicar físicament al barri on viu la major part dels nois i noies més necessitats.

Els Pre-Tallers s'han d'inserir en el teixit social del barri; han de contribuir a modificar la relació joves/adults, fomentant la participació dels joves a les associacions i activitats del barri i la dels adults en el Pre-Taller, de tal manera que aquest sigui considerat com un recurs del propi barri i un lloc de relació.

5.- S'ha de potenciar la participació de les noies als Pre-Tallers tenint en compte la situació cultural del medi (rol femení tradicional, major retenció familiar en el cas de les noies, expectatives professionals diferenciades segons el sexe, etc) Aquestes expectatives i valors dificulten la integració. Es tracta d'un model cultural difícil de canviar a curt termini; però cal anar modificant les actituds a partir d'una sensibilització i d'un treball de prospecció amb les famílies.

Per tal d'afavorir la integració de les noies als Pre-Tallers s'han de promoure tot tipus d'experiències noves.

Es constata que en algunes d'aquestes experiències integradores o mixtes, si bé en un inici, la presència de les noies causava certs conflictes, a la llarga són normalitzadores i enriquidores per a tots els implicats.

6.- Es constata també la necessitat de fer aquestes precisions sobre el perfil desitjable de l'educador de Pre-Taller, peça fonamental per aconseguir els objectius anteriors.

L'educador:

- . ha d'ésser un punt de referència que modifiqui la relació dels nois i noies amb els adults;
- . ha de fomentar la creativitat, la participació i l'autocrítica entre els nois i noies;
- . ha de formar part d'un equip interdisciplinari que respongui a les mancances dels nois i noies que s'han de tractar. En aquesta coordinació, l'educador ha d'assumir la visió individualitzada i global de cada cas.

Si bé s'ha d'evitar l'excessiva regulació i institucionalització de les diverses experiències, és important la necessitat d'una reflexió i anàlisi permanent de les actuacions d'aquest tipus de centres que permetin d'avaluar els resultats i els mètodes, superant el pragmatisme actual.

CONCLUSIONS GENERALS SOBRE FUTURES LÍNIES D'ACTUACIO

- 1.- Cal que les instàncies d'actuació política de les diverses administracions donin prioritat al treball preventiu i globalitzat amb la infància i la joventut.
- 2.- Es detecta el problema de manca de pressupostos suficients en l'àmbit de la infància i la joventut així com la manca de racionalització de les ajudes de les diverses instàncies de l'administració implicades. Un criteri important ha de ser el finançament de programes, més que no pas de serveis i equipaments puntuals.
- 3.- S'han d'anar definint i explicitant les línies globals d'actuació futura, bo i tenint en compte els diferents plantejaments necessaris entre ajuntaments grans i petits. Entre d'altres coses cal seguir desplegant el Mapa de Serveis Socials i insistir en la necessitat d'una llei de Serveis Socials.
- 4.- Cal establir i fer operativa la coordinació entre tots els departaments, àrees i persones implicades, partint d'una programació global.
- 5.- S'ha d'evitar que aquesta planificació es faci partint d'una mera contenció dels problemes, en lloc de plantejar la situació general de la infància i la joventut amb uns objectius globals.
- 6.- Ha d'existir un canal ben definit per recollir les demandes dels tècnics.
- 7.- La planificació ha de començar per un estudi i una anàlisi precisos de la realitat (prospecció) i ha d'avançar cap a una anàlisi i avaluació de les intervencions i de la seva repercussió en el grups implicats i en l'entorn social més ampli (barri, municipi, etc.)